

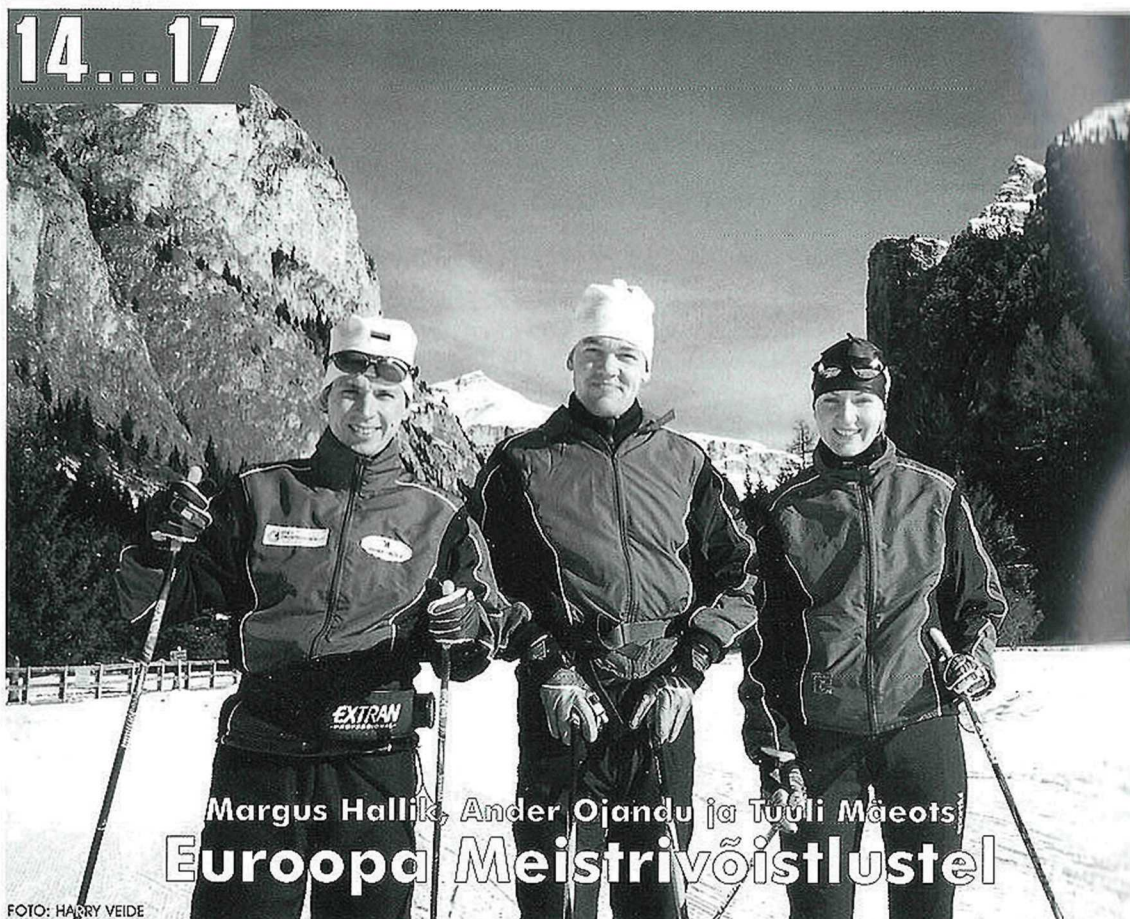
Orienteeraja

nr. 1/70

vebruar 2003

Euroopa meistrivõistlused: **Suusaorienteerumishooaja tähtsündmus**

LSF Pronoking Team: Mis meid metsa toob? - **Rajameistrivõistlus:** Täna teeme nööriada
Võsast väljas: Vapper Jänes Artur Raichmann

14...17

Margus Hallik, Ander Ojandu ja Tuuli Mäeots
Europa Meistrivõistlustel

FOTO: HARRY VEIDE

8...9

Päevakud

Kuhuni on jõudnud päevakute süsteemi ühtlustamisega tegelev töögrupp ja kuigi suured on erinevate Eesti nurkade päevakute vahelised erinevused

FOTO: HARRY VEIDE

20...21

LFS Pronoking Team Klubi, kes korraldas juhu eelmise talve vahetusest suusa-õppisvõistlustest, pole ametlikult üldse olemas

Paljude lugejate soovil kohaselt hakkame alates sellest numbrist tutvustama Eesti väiksemaid orienteerumisklubisid.

FOTO: LAURILUHT

Järgmise numbriga kaastööde viimane tähtaeg: 26. märts 2003. a.

Orienteeruja 1/70 jaanuar-vebruar 2003

Eesti Orienteerumislidu perioodiline väljaanne, ilmub aastast 1994

Väljaandja: ESTI ORIENTEERUMISLIIT <eol@spin.ee>

www.orienteerumine.ee Regati 1, 11911 Tallinn;

a/a 221002100295 Hansapank; tel/faks 06398681

Peatoimetaja: Jürgen Einpaul <jyrgen@tinet.ee>

Tamme tee 4 Aaviku küla Rae vald 75301 Harjumaa;

tel 06034515, 056450571, faks 06034516

Esikaas: Kalle Ojasoo; kujundus Kalev Külaase; foto: Harry Veide

Kolleegium: Sixten Sild, Maret Vaher, Ruth Vaher, Kaidi Oone, Monika Järveoja

Orienteeruja üksikmüük: Mati Poom - Tallinnas, Põhja-Eestis ja suurematel üleriigilistel võistlustel; Tiina

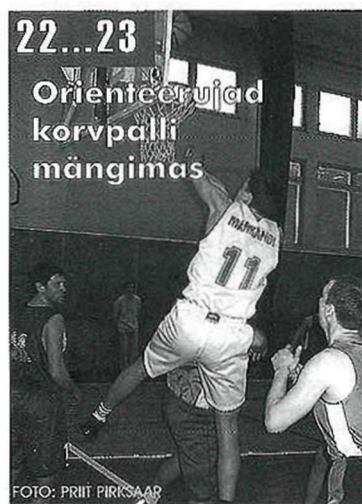
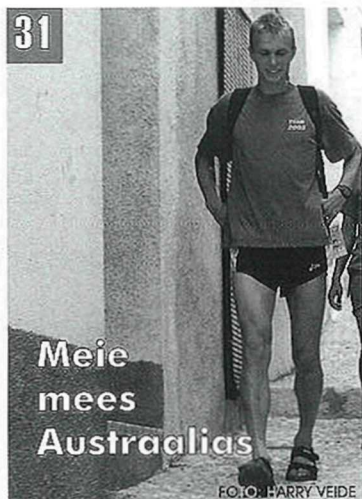
Oras - Tartu neljapäevakutel; üksikuid numbreid saab osta ka EOLI kontorist Pirita Regati 1

Orienteeruja üksiknumbri hind 25 kr

PRINTCENTER

TRÜKIB ORIENTEERUJAT

ts
o
psms
r
ts
u
n
i
q
u
i
g
i
p
e
r
ä
g
i
m
e
l
u
m
e
s
t
j
a
s
u
u
s
a
o
-
s
t

SISUKORD

+ Orienteeruja '03... 4
O-aasta 2002 kokkuvõte..... 6
EOL info..... 10
Eesti MV 2002 Jaanimäel..... 12
Võsast väljas:
Artur Raichmann.. 24
Keskkonnaveerg.. 26
Kaunid kohad:
Setumaa..... 27
Noorendik..... 28
Nöörirajameistri-võistlus..... 30

Leho Haldna
 EOL president

Kui millestki rääkida pole, räägime ilmast. Sel talvel on see eriti aktuaalne, sest veebruaril lõpus toimuvad Haanjas suusaorienteerumise MK-võistlused koos veteranide MM-võistlustega. See on meil kolmas kord korraldada IOF ametlikku suusaorienteerumise võistlust. Esmesl korral, 1995. aastal Haanjas oli suusalund ainult metsateedel ja põllud olid rohelised. Kasutada õnnestus ainult poolt kaarti, sest kevadveed vulisesid ning mootorsaania ei saanud läbi vette rada teha. Teisel korral 1999.a Käärikul oli lund jälle üleliia. Võistluspäeva eelsel ööl olnud lumetuisk rikkus enamuse ettevalmistatud radadest. Võistlus sai küll peetud, kuid sportlik külg kannatas pehme raja ja eesstartinute ebavõrdse olukorra tõttu.

Enamus tänavuse võistluse korraldajaid olid korraldamas ka neli ja kaheksa aastat tagasi. Kuid see pidev lumejama kummitab paljudel kuskil ajusopis edasi. Ilma tõttu on võistluse läbiviimine väga riskantne, sest äräjäämise korral jääb kahju korraldaja kanda. Täna lumesis lubab küll võistluse läbi viia ja 300-400 osalejat võivad hakata reisi-kotti pakkima.

Veteranide MM-võistluse osalejate hulgas on üks 1914.a (!!!) sündinud soome mees. Tema on ka ülekaalukalt vanim osaleja ja tuleb kindlasti omavanuste hulgas maailmameistriks, kui suudab raja määrustepäraselt läbida. Kuid alates H80 osavõtklassist saab olema kõva konkurent. Lihtsalt kohale-tulemise ja raja läbimise eest medaleid välja ei anta.

Sellise võistluse läbiviimine on rajameistrile Urmas Kannumäele täiesti enneolematu väljakutse. Kes oskab planeerida radu üle 70-aastastele võitlejatele? Kui hästi nad suusatavad ja kaarti näevad? Millised laskumised on üle 80-

aastastele ohtlikud? See on valik raja-meistri ees seisvatest küsimustest.

Vaatamata tänavuse talve lume- ja võistlusrohkele suvi ja orienteerumismisjooks orienteerujatele südamelähedasem. Mul on hea meel, et Lõuna-Eesti orienteerumispäevakute korraldajad said kokku ühise laua ääres. Kohtumise tulemusena üritatakse ühiselt tõsta päevakute korraldustaset ja pakkuda paremat-selgemat-mugavamamat metsajooksu võimalust.

Aastal 2002 toimus Eestis 226 päevakut 27 848 osalejaga. See on suur number, kuid meie päevakuliste arvu jaotus maakondade vahel on väga ebaühtlane. Mullu oli Tallinnas keskmiselt 629 osalejat ja kokku 12583 stardikorda, mis moodustab 45% päevakuliste startide koguarvust. Ja Tallinna neljapäevakute peakorraldaja teatab EOLI üldkogul, et ta ei soovi rohkem osalejaid. Sest see toob ainult lisatööd.

Mulle tundub arusaamatu, kuidas on võimalik korraldada iga nädal sellist üritust tänapäevasel tasemel ja ühiskondlikus korras. Millegi arvelt tuleb järgi anda. On see rikutud suhted maavaldajatega, stressis korraldajad, 20-aasta tagune korraldusstandard vms. Kindlasti on Tallinna piirkonnas ruumi veel teispäevakutele, ja miks ka mitte kolmapäevakule. Oma metsajookusuvõimalust vajavad nii algajad koolinoored kui kogenud orienteerujad. Kuid kas see peab toimuma samal ajal ja kohas on küsitav.

Meie päevakute läbiviimise taseme tõstmiseks on paratamatult vaja palgalisi töötajaid. Suuremates linnades peab see vähemalt suveperioodil olema täiskohaga töökoht, maakondades saab hakama ka osalise tööajaga. Raha selleks on olemas või on see võimalik leida. Kui me seda soovime.

Oleme kõik Haanjas. Veteranide MM-võistlusi ei peeta meil iga aasta.

Reklaami ja tulemuste avaldamise hinnad:

1. Eesti o-võistluste tulemuste avaldamine (EOL-i liikmetele):

1.1 kuni 100 võistlejat	50 kr	1.4 kuni 200 võistlejat	300 kr
1.2 kuni 200 võistlejat	100 kr	1.5 kuni 500 võistlejat	400 kr
1.3 kuni 200 võistlejat	200 kr		

* kahepäevased võistlused +50%, 3-päevased +75%, 4-päevased +100%

2. Eesti o-võistluskutsete avaldamine (EOL-i liikmetele):

2.1 suurus kuni A7	50 kr	2.3 suurus kuni A5	200 kr
2.2 suurus kuni A6	100 kr	2.4 suurus kuni A4	500 kr

* korduskutse avaldamine -30%

3. Reklaami avaldamine (sisemised leheküljed):

3.1 suurus kuni A7	Eesti 100 kr	Välismaa 200 kr
3.2 suurus kuni A6	Eesti 200 kr	Välismaa 400 kr
3.3 suurus kuni A5	Eesti 400 kr	Välismaa 800 kr
3.4 suurus kuni A4	Eesti 800 kr	Välismaa 1600 kr

tagakülj:

3.5 suurus kuni A5	Eesti 500 kr	Välismaa 1000 kr
3.6 suurus kuni A4	Eesti 1000 kr	Välismaa 2000 kr

* kordusreklaami avaldamine -30%, mitmekorde reklaami avaldamise hinnad ja kõik muud soodustused kokkuleppel EOL-iga <eol@spin.ee> tel 6398681

* kõik tulemused, kutsed ja reklaamid tuleb esitada toimetajale digitaalsel kujul aadressil <jyrgen@trenet.ee>

Orienteeruja 2003

ORIENTEERUJA KALENDER — Löö ajakiri keskelt lahti ja riputa kas või seinale — kogu suve orienteerumisvõistlused on justkui peo peal.

PEATEEMA — sissejuhatus nüüd otse avalheküljel. Kõige pikem ja põhjalikum jutt ajakirjas kõige aktuaalsemal teemal.

VÄIKEKLUBID — sel aastal tutvustame igas numbris mõnda Eesti vähemtuntumat orienteerumisklubi — avalöögis on luubi all LFS Pronoking Team

MUUDATUSEID TOIMETUSES — Maret Vaher liitus kolleegiumi ridadega, Jürgen Einpaulist sai uus peatoimetaja.

UUS TRÜKIKODA — Tänu Lauri Lahtmäele ja AS-ile PRINTCENTER Orienteeruja ilmub. Täname ka Tõravere Trükikoda pikaajalise toetuse eest!

SISUKORD — Lõpuks ometi ei ole vaja kogu Orienteerujat läbi lehitse-da, et ennast huvitavat artiklit üles leida.

PRESIDENDI VEERG — suure hulga lugejate konkurentsi lemmikubriiki oma tuntuud headuses ikka vanal kohal.

Kokkuvõtteks lugeja-küsitlusest

Missuguseid artikleid loed Orienteerujas esmajärjekorras? Missuguseid suurima huviga?
 Meeldiv on tõdeda, et praktiliselt kõik vastanud loevad Orienteeruja kaanest kaaneni läbi, paljud mainisid, et see on ainuke ajakiri, mille puhul nad seda teevad. Alustatakse tihti presidendi veeruga, mis sai eranditult positiivse vastukaja osaliseks. Edasise osas on erinevused suuremad, jätkatakse vastavalt oma huvidele — vastanute hulgas suuremat populaarsust nautivad siiski meie tippude tegemistest rääkivad lood ja võistlusülevaated. Huvitava seosest märkida ära ka raja läbimise analüüsid, eelmise aasta EMV lühiraja põhjaliku analüüsi lugemist pidas üks vastanutest eduka esinemise põhjuseks oma vanuseklassis EMV tavarajal.

Missugused artiklid jäta üldse lugemata?
 Suurem osa vastanutest loeb lõpuks läbi kõik artiklid. Üksmeelselt läheb kõige kauem aega ajalooartiklitega, vanemal põlvkonnal ka noortelaagrite lugudega ning nooremal o-veteranide intervjuudega.

Missugused teemad on jäänud siamaani teenimatult tähelepanuta?
 "Teenimatult tähelepanuta" jäänud teemasid väga palju ei loetletud, rohkem oleks tahetud lugeda väga erinevatest asjadest – prae-

gused tipporienteerujad huvituvad välismaa tippude tegemistest ja treeningnõuannetest, klubide noortetöö tegijad muu maailma samalaadsest tegevusest, multisportlased multisportidist jne.

Milliseid orienteerumiskaarte peaks ei peaks Orienteerujas avaldama?
 Taas esines kaks väga erinevat suhtumist — praegu vähemaktiivsed orienteerujad pidasid tähtsaks koduste meistrivõistluste kaarte, teised tahaks jälle uurida välismaiseid tippvõistluste ja eksotiilisemaid kaarte. Kui viimased välja arvata, peeti tähtsaks, et kaardil ka liikumistee ja/või lisatud kommentaarid juures oleksid.
 Seoses sellega ka üks üleskutse — kõik, kes te sattute huvitavatele o-üritustele, kuid ennast piisavalt kindlalt ei tunne, et sellest ka Orienteerujasse kirjutada, teie kaarte oleks kindlasti huvitav ka teistel orienteerujatel uurida!

Kõik, kes te sattute huvitavatele o-üritustele — teie kaart pakub tõenäoliselt huvi ka paljudele teistele orienteerujatele

Kas võtad Orienteeruja ka peale läbilugemist uuesti kätte?
 Mitmed lugejad loevad huvitavamaid artikleid mitu korda. Uuesti vaadatakse ka tulemusi, võistluskutseid ja kalendrit.

Kas säilitad vanu Orienteerujaid?
 Orienteeruja äraviskamist julgusid tunnustada vaid üksikud — üldiselt peeti seda igati säilitamist väärivaks ajakirjaks.

Kuidas soaksid ise Orieteeruja juures abiks olla?
 Kahjuks olid vastused sellele küsimusele enamasti põiklevad, siiski on rõõmustavalt paljud nõus ka ise kätt külge panema.

Mida peaks tegema, et Orienteeruja tellimise võimalus jõuaks paremini kõigi potentsiaalsete tellijate-lugejateni?
 Millegipärast sai see küsimus kõige pikemaid vastuseid — ilmselt on turundus Orienteeruja lugejatele südamelähedasem teema kui ajakirjandus. Põhilised erinevused seisnesid "potentsiaalse lugeja" mõiste defineerimises — kes lugesid selleks vaid praeguseid orienteerujaid, pidasid Orienteeruja levikut piisavaks; kes aga ka neljapäevakulisi ja aina kasvavat multisportlaste seltskonda, soovitasid jagada (või odavamalt müüa) näidiseksemplare, kus reklaamida tellimise võimalust

Orienteerumine spordimaastikul

Orienteeruja 2003. aasta numbrite kaastööde viimased tähtajad ja eeldatavad ilmumiskuupäevad:

- 1. 03. veebr 24. veebr
- 2. 26. märts 16. aprill
- 3. 07. mai 28. mai
- 4. 10. juuni 01. juuli
- 5. 23. juuli 13. august
- 6. 03. sept 24. sept
- 7. 15. okt 05. okt
- 8. 27. nov 17. det

KUS ON SÜNNIPÄEVAD?

Kuna sünnipäevade lehes avaldamisest oli kokkuvõttes rohkem tüli (ikka ununes keegi ära) kui kasu (sõprade sünnipäevi tead ju niigi), siis tänavu Orienteerujas neid enam ei ole. Loomulikult jääb aga võimalus sõpru tasulise kuulutusega õnnitleda. Kollegium jätab endale siiski õiguse oma subjektiivse arvamuse kohaselt Eesti orienteerumisel olulisemaid isikuid nende tähtpäevadel puhul meeles pidada.

ORIENTEERUJA KOLLEGIUM 2003:

Sixten Sild

Maret Vaher

Ruth Vaher

Kaidi Oone

Monika Järveoja

Ormar Lutsberg
EOL tegevdirektor

Aja kulgedes muutub kõik. Viimase aastakümnega on oluliselt muutunud ka Eesti spordimaastik, kus orienteerumisspordi arenguid püüab õigel kursil hoida Eesti Orienteerumislit. Põhieesmärk on üks — arendada meie spordiala turumajanduse tingimustes, et saaksime jätkuvalt pakkuda eneseteostuse võimalusi neile, kes armastatud alaga tegeleda soovivad. Paratamatult kerkivad harrastajate soovide ja arusaamiste vahel esile vastuolud, millele klubide liit — EOL — üritab ühiselt lahendusi ja kompromisse leida. Oluline roll lahenduste leidmisel ja tulevikuplaanide koostamisel on ka riiklikul- ja EOK spordipoliitikal, sest just nendest suundadest on sõltuv ka meie alaliit.

Liikmesklubisid on EOLil tänase seisuga 35. Eestis on kokku ca 4000 harrastajat. EOL juhatusse kuulub 7 liiget, palgalisi kontoritöötajaid on 1. Nende jõududega peame hakkama saama ja pakkuma erinevaid võimalusi kõikidele erineval tasemel ja vanuses soovijatele. Tegevuse amplituud on väga lai ja välja jäävad sellest vaid OM-projektid. Lisaks tuleb tegeleda kõikvõimaliku bürokraatiaga, mis on ühe spordiliidu töö lahutamatu osa. Statistikat arvestades on selge, et kõike soovitud ei suuda organiseerida katusorganisatsioon ja selle juhtkond, seepärast on vajalik, et eraalgatuslikud klubid oleks ise aktiivsed ala arengule kaasaaitajad. Juhatus püüab korrigeerida ja täiustada standardeid ja reegleid, esindada liikmete ühiseid huve riiklikul ja rahvusvahelisel tasandil jne. Seega sõltuvad meie tegemiste resultaadid kõige rohkem meist endist. Kõrvalist abi tuleb üritada saada ja kasutada, kuid ei tohi ainult sellele lootma jääda.

Kevadisele üldkogule esitab juhatus uue EOL arengukava, ka on kavas muuta põhikirja. Eesmärgiks täpsustada arengusuundi ja muuta tegevust efektiivsemaks. Tegevuse planeerimisel on tähtis tunnetada ja teada, mis toimub meie ümber. Üks EOK tulevikusuundadest on pöörata enam tähelepanu liikumisharrastuse (tervisesport) propageerimisele ja arendamisele Eestis. Tundub, et see

valdkond puudutab ka orienteerumist kui rahvaspordiala, kuigi senini pole veel spordiringkondades kindlat kokkulepet, mida tähendab täpsemalt uus termin liikumisharrastus ning kust läheb piir võistlusspordi ja liikumisharrastuse vahel ning kas arendajad näevad liikumise ja harrastuse nime all ka orienteerujaid. Meie võimalused sellise suunaga kaasamine misel tunduvad olevat suured, sest meil on juba olemas aastakümneid toimiv fenomenaalne tervisespordinähtus — regulaarsed orienteerumispäevakud kõikjal Eestis, mis on kindlasti üks suurima osalejaskonnaga rahvaspordisari Eestis. Pole vaja leiutada midagi uut, heade traditsioonidega vana üritust tuleks vaid veidi kaasajastada ja rohkem avalikkusele esile tuua. Oleme mitu pikka sammu teistest ees, sest paljud spordialad alles leiutavad oma "päevakuid".

Saavutusspordi poolelt oleme OM alaks saamiselt praktiliselt lootust kaotamas. Seega peame arvestama oma arengusuundades, et oleme riigi ja EOK poolt vaadatuna jätkuvalt teise ešeloni tippspordiala ja riigi stipendiumitele pääsemiseks peab iga sportlane ise koos klubidega palju vaeva nägema. Nii on see kõikidel spordialadel, kuhu ei jõua rahvuslike ja rahvusvaheliste OM projektide toetus. Meil on juba mitu aastat olnud üleval küsimused: kas endiselt osaleda iga hinna eest suurvõistlustel või osaleda selleks, et saavutada tulemust? Kuidas antud oludes jõuda tulemuseni ja kes ja kui palju peaks neid püüdlusi rahaliselt toetama? Tegelikult vajame eraldi tippspordiprogrammi, mille koostamisega ongi juba algust tehtud.

Rahvusvahelises orienteerumisel oleme saamas tegijateks. Korraldatud on MK-etappe, mitmed suurvõistluste korraldusprojektid (sh juunioride MM) on veel pooleli, kuid 2006.a EM korraldamiseks on IOF-ile taotlus juba esitatud. Vähe sellest — Leho Haldna on valitud IOF nõukogu liikmeks ja Sixten Sild töötab IOF töörühmas tippvõistluste standardite kallal. Seda polegi väikese alaliidu kohta vähe. Et edukalt edasi minna, vajame klubide koostööd ja toetust neile, kellel on tahtmist ja oskusi spordimaastikul orienteerumiseks, et arendada orienteerumist.

O-aasta 2002 tähtsündmusi

Jaanuar

Riigikogu rahanduskomisjoni hakkas juhtima **Meelis Atonen** (OK Lehola).

Veebruar

Tšehhis peetud JWOCil suusaorienteerumises sai **Tuuli Mäeots** (OK Võru) pikal rajal 10. koha, lühirajal **Siiri Mere** (SK SRD) 16. koha. Samaaegselt toimunud noorte EMil sai **Markus Puusepp** (H16, OK Võru) 3. ja 4. koha ning **Sander Vaher** (H18, OK Põlva Kobras) kaks korda 4. koha.

Tartus toimus 40 osalejaga EOLI seminar kaardistajatele.

Kehvade lumeolude tõttu lükkas OK Võru EMV suusaorienteerumises märtsikuusse.

Märts

Kehvade lumeolude tõttu ei saanud OK Võru EMV suusaorienteerumises siiski korraldada. EOLI Üldkogu otsustas lükata 2002. a talvised tiitlvõistlused aasta lõppu.

Orienteeruja Rajameistrivõistlustele saabunud 35 töö hulgast pärjati võitjaks **Rein Rooni** tehtud rada. II koha sai **Tõnis Erm**, III **Evi Vahu**.

Tõnis Haldna ja **Tarmo Klaari** ühistööna valmis Kaardiserver.

EOLI volinike ja rajameistrite koolitusel Tartus ja Tallinnas oli kokku 42 osalejat, klubijuhtide koolitusel Tartus 17 osalejat.

Aprill

Jüriööjooksu Jänedal võitis SK Saue Tammed (**Erkki Aadli**, **Viivi-Anne Soots**, **Andreas Kraas**, **Kirti Rebane**, **Erik Aibast**) katkestades sellega OK Ilvese 9-aastase Jüriööjooksu võitude rea.

Tarmo Klaar tegi EOLI koduleheküljele päevakute lehekülje ja päevakute kalendri koos korraldajapoolse infoga.

Eesti Kaubandus-Tööstukoja juhatus otsustas anda 2002. a Kaubanduskoja I klassi aumärgid ettevõtjatele **Arvo Kivikas**, Tiit Vähi ja Hannes Tamjärv. Arvo Kivikale

avaldas Kaubanduskoda tunnustust Eesti majanduselu arendamise ja Eesti kõrge kvaliteediga toodetele hea rahvusvahelise maine loomise eest.

Mai

Ilves-3-el (hiljem ka Ilvesteatel ja alates juunist kõikidel päevakutel) sai WAP-telefoniga vaadata võistlustulemusi ja lugeda võistlusinfot, samas katsetati ka jooksvate tulemuste saatmist üle GPRS-i.

Tartu Jooksumaratonil võitsid naiste arvestuses kaks esikohta orienteerujad: esikohale tuli **Küllli Kaljus** (aeg 1.31.06, üldarvestuses 46. koht), teiseks jäi **Maret Vaher** (1.33.41, üldarvestuses 65.). Meestest olid parimad orienteerujad 8. lõpetanud **Martti-Jaan Miljan** (TA OK) 1.18.26, **Kalle Remm** (1.23.07; 20. koht), **Erik Aibast** (1.25.44; 23. koht) ja **Tarvo Avaste** (1.25.51; 25. koht).

Anu Annus võitis Soomes Huippuliiga ühe osavõistluse. – sprindietapi 2,68 km läbis Annus ajaga 16.51, edestades teiseks tulnud maailmameister Liisa Anttilat 9 sekundiga. Huippuliiga on kõrgeima tasemega orienteerumise sarivõistlus Soomes.

Balti MV toimus Leedus Nemunaitises. Vaatamata viiele esikohale (D16 **Tais Leontenko**, D18 **Siiri Mere**, H18 **Sander Vaher**, D18 ja H18 klassi teatejooksud) ning **Olle Kärneri** 3. kohale jäi Eesti koondis 320 punktiga 3. kohale (I Leedu 508 p ja II Läti 340 p.).

EMV lühirajal ja põhiklasside teatejooksudes toimusid Lääne-Virumaal Kõverjärvel. D21 klassis võitis **Anu Annus**, **Maret Vaheri** ja **Kirti Rebane** ees, meestest **Olle Kärner** edestades **Andreas Kraasi** ja **Erik Aibastit**. Naiste teatejooksus läks üle kümne aasta võit OK Põlva Kobrasele (**Annika Rihma**, **Ruth Vaher**, **Maret Vaher**). Meestest sai esikoha MTÜ Sportnet (**Aivar Sarap**, **Tarvo Avaste**, **Olle Kärner**).

FOTO: HARRY VEIDE

Juuni

EOLI noortelaager toimus Elvas, osales 140 last.

FOTO: TARMO KLAAR

Noorte EM võistlused peeti Poolas Gdanskis, kus D18 klassi sprindis võitis **Eveli Saue** (OK Ilves) hõbemedali, **Siiri Mere** (SK SRD) oli 8. H 18 klassis jagas **Sander Vaher** (OK Põlva Kobras) 6. kohta, 9. oli **Tõnis Vaiksaar** (OK Lehola). H 16 sai 9. koha **Veiko Kütt** (OK Ilves).

Aleks Kaskneeme (1912- 1965) sünist möödus 90 aastat.

Juuli

Harglas toimunud Ilvesteate võitis naiste arvestuses OK Põlva Kobras. Meeste võit läks lätlaste võistkonnale DM 101 (T. Veits, G. Liniš, I. Davidsons).

OK Westi ja JOKA ühisjõududega korraldatud 4EST toimus Jõulumäel.

I rattaorienteerumise MMist võtsid eestlased osa koosseisus **Margus Hallik**, **Arbo Rae**, **Rene Ottesson** ja **Aare Huik**. Parimaks tulemuseks jäi M. Halliku 18. koht tavarajal.

Leho Haldna valiti IOFi Nõukogu liikmeks. EOLI president tegeleb rahvusvahelises organisatsioonis võistlusreeglite ja IOFi eelarvega.

Juunioride MMilt Hispaaniast Valencia maakonnast töid noored Eestisse ridamisi üllatustulemusi: neidudest sai **Annika Rihma** lühirajal 8. ning **Siiri Mere** 12. koha; noormestest **Sander Vaher** 12. ja **Riho Taba** 23. koha. Tavarajal oli Eesti parimana Siiri Mere 21. Teatejooksus said neid (Siiri Mere, **Piret Klade**, **Eveli Saue**) 5. koha.

O-Ringen: **Liis Johanson** (D20 pikk) 1. koht, **Siiri Mere** (D18 pikk) 1. koht, **Markus Puusepp** (H16) 2. koht, **Lauri Sild** (H12) 2. koht, **Timo Sild** (H14) 2. koht

August

Orienteeruja kolleegiumi ja OK Orioni liige **Kaidi Oone** valiti Eesti Väärtpaberikeskuse tegevdirektoriks.

KOGUNUD MARET VAHER

Aarna orus korraldatud 14. Koprakarikal ja juunioride eel-MMil oli osalejaid 12 riigist.

IOFi inspektor Lars Forsberg veendus oma ringkäigul, et Põlvas ollakse 2003. a juunioride MMi korraldustöödega planeeritud ajagraafikus.

Toimusid esimesed Eesti lahtised esivõistlused rattaorienteerumises võistluskeskusega Keilas. Meeste põhiklassi (25km) võitis lätlane Ants Grende (aeg 1:08.31). 2. koha sai **Arbo Rae** (OK M.A.R.U.), 3. **Rene Ottesson** (OK Lehola). Naiste 13,6 km distantsil võitis **Epp Käpa** (aeg 54.58; Värska OK Peko), järgnesid **Ingrit Kala** (Värska OK Peko) ja **Viivi-Anne Soots** (SK Saue Tammed).

Margus Hallik

EMV öisel tavarajal Malvastes Hiiumaal tulid meistriteks **Maret Vaher** ja **Rene Ottesson**.

September

EMV tavarajal ja põhiklasside teatejooksudes toimusid Küti metsas Sudistes Viljandimaal. Naiste esikolmikus olid **Anu Annus**, **Elo Saue** ja **Maret Vaher**, meeste kolm parimat **Olle Kärner**, **Tarvo Avaste** ja **Armo Hiie**.

EMV pikal rajal lükati ülikuivast suvest tingitud tuleohtu tõttu oktoobrisse.

Soome MVI teatejooksudes said eestlased oma välisklubidega 3 medalit: hõbedale tulid **Anu Annus** (Kalevan Rasti) D21 ja **Eveli Saue** (Hiisirasti) D20 ning kulla sai **Mihkel Järveoja** (Oulun NMKY) H16 klassis.

EMil Ungaris oli Eestist väljas 3 meest ja 3 naist. Kõige paremini läks eestlastel lühirajal, kus **Olle Kärner** sai 11. ja **Anu Annus** 13. koha. Ka tavarajal oli meie parim jälle Olle, kes lõpetas viimasena kavas olnud ala 20. kohaga, **Maret Vaher** oli naistest 23. Teatejooksudes jäid mõlemad Eesti võistkonnad 16.kohale.

Suunto Gamesil, mis toimus Mooste lähisel, oli rekordarv – 872 – osalejat.

Oktoober

EMV pikal rajal toimus Harglas varatalvistes oludes. D21 võitis **Kirti Rebane Anu Annuse** ja **Merike Vanjuki** ees, H21 **Olle Kärner Tarvo Avaste** ja **Tarmo Siimsaare** ees. Olle Kärner võitis seega 2002. a EMVdelt 4 kuldmedalit (lühirajal, tava- ja pikal rajal ning teates) ning võitis seeläbi **Jaanus Reha** poolt väljapandud jackpot'i, 10 000 krooni.

Sergei Širokov alustas O-Data projekti.

November

EOLi kaardiseminar toimus Kuutsemäel. Lektoriteks olid **Avo Veermäe**, **Kalle Kalm**, **Madis Oras** ja **Tõnis Haldna**.

EOL andis välja CD "40 aastat Eesti O-kaarte", kuhu on koondatud mõne üksiku erandiga kõik Eestis valmistatud värvilised orienteerumiskaardid.

Võru-Kubijal toimunud EOLi Üldkogul valiti EOLi juhatuse koosseisu **Tõnis Haldna**, **Nikolai Järveoja**, **Maido Kaljur**, **Tarmo Klaar**, **Sixten Sild** ja **Maret Vaher**.

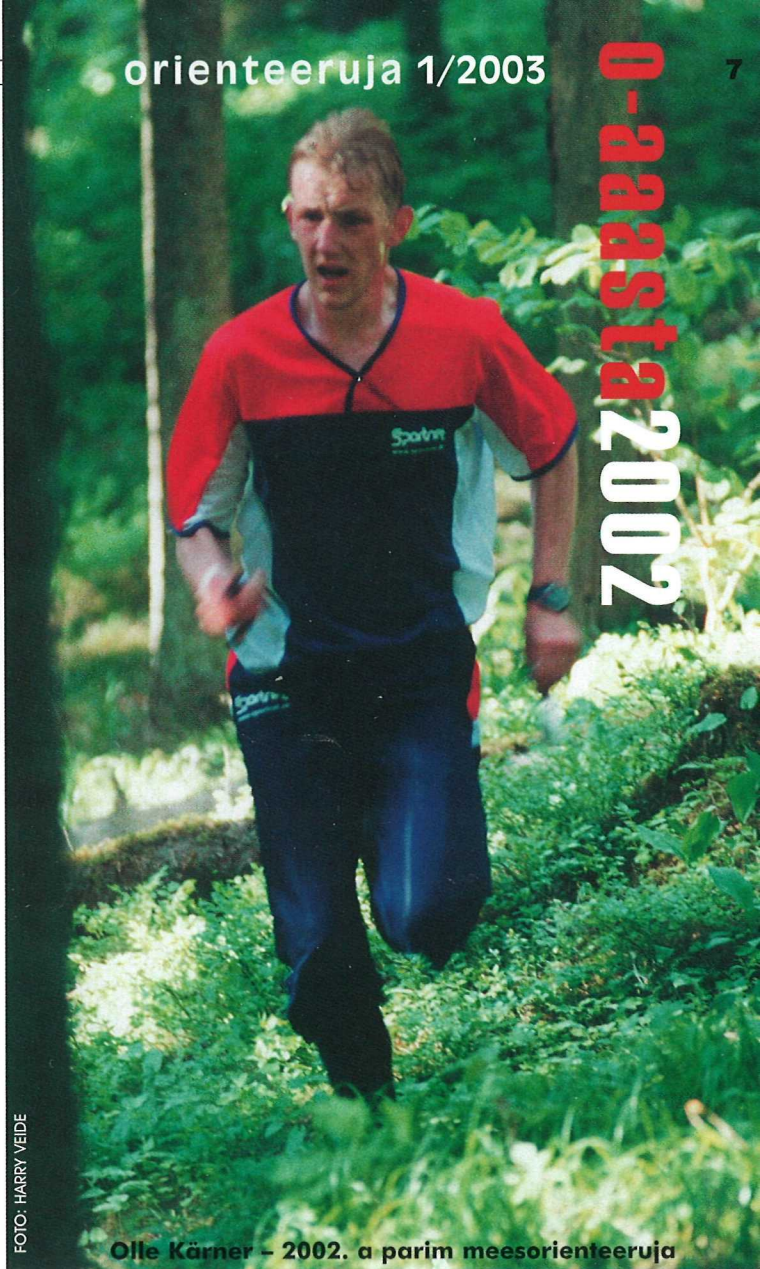
Orienteerumisjooksu parimateks 2002. a valiti **Anu Annus** ja **Olle Kärner**; suusaorienteerumise parimateks **Tuuli Mäeots** ja **Ander Ojandu** ning rattaorienteerumises **Margus Hallik** (OK LUS). Noortest pälvisid EOLi tunnustuse **Sander Vaher** (OK Põlva Kobras) ja **Siiri Mere** (SK SRD). Aasta tegijaks 2002 valiti **Olle Kärner**.

Orienteeruja uueks peatoimetajaks sai **Jürgen Einpaul**.

Detsember

EOLi noortejuhendajate seminar toimus Jõulumäel.

Eesti Kultuurkapital tunnustas Orienteeruja väljaandmist ja autasustas peatoimetaja **Maret Vaherit**

Olle Kärner – 2002. a parim meesorienteeruja

ühena neljast Kultuurkapitali 2002. a spordipreemiast.

Terve aasta toimus pidevalt programmi V2k ja SI-märkesüsteemi arendamine.

Sixten Sild valiti IOFi rahvusvaheliste tippvõistluste komisjoni liikmeks

Napilt enne aasta lõppu (28. – 29. 12) korraldas OK Võru 2002.a EMV suusaorienteerumise sprindis ja lühirajal. Kahekordseteks meistriteks põhiklassides tulid **Maret Vaher** ja **Margus Hallik**.

Anu Annus – 2002. a parim naisorienteeruja

TABEL: JÜRGEN EINPAUL

EESTI 0-PÄEVAKUTEST OSAVÕTJATE ARV LÄBI AASTA

Tallinna neljapäevakud

675 701 716 659 687 668 712 635 580 592

Tartu neljapäevakud

249 241 274 245 236 204 230 247 287 189 212 216

Orioni teisipäevakud

209 199 144

Põlva maakonna KV

102 109 94 100 85 106 72 113 100

Lääne-Virumaa kolmapäevakud

85 87 82 91 87 111 92 59

Võru kolmapäevakud

88 47 56 68 91 77 74

Nõmme karikas / Tallinna sprint

47 44 65 48 92 102 95 108 108 96 95 77 43

Rapla kolmapäevakud

64 78 67

Karula kolmapäevakud

50 29

RSK Jõhvikas neljapäevakud

82 70 61 58 45

Järvamaa teisipäevakud

48 48 62 48 51

Pärnumaa neljapäevakud

51 61 90 46 38 43 30 38 43

Viljandi teisipäevakud

51 35 22 40 37 55

Hiiumaa neljapäevakud

43 95 36 42 41 43 39 44 32

Saaremaa neljapäevakud

54 52 45 28 28

Otepää kolmapäevakud

42 43

Tallinna ratta-o teisipäevakud

31 39 46 22 47

Tõrva teisipäevakud

18 25 31 60

Päevakute formaadi ühtlustamine

EOL-i viimasel üldkogul Võrus otsustati üsna üksmeelselt, et orienteerumispäevakute kvaliteet jätab soovida ning on aeg toimuvaid üritusi unifitseerida.

Selleks moodustati päevakute ühtlustamis- ja koordineerimissüsteemi väljatöötamise töörühm, kellelt oodatakse järgmisel üldkogul päevakute arenguvisioni. Töörühma kuuluvad Ella Šved, Toivo Saue, Nikolai Järveoja, Rein Rooni ja Tiit Tali.

Pärast töörühma loomist on eelkõige e-posti teel orienteerujate vestluslistis toimunud üsna tormiline arvamustevahetus, mille käigus räägiti mitmed valupunktid ühelt ja teiselt poolt läbi. Üle-Eestilise üksmeeleni

esialgu ei jõutud, küll aga leidsid

Lõuna-Eesti päevakorraldajad piisavalt tahtmist, et koos arutada algaval hooajal Eestimaa lõunaturgas "paksema supi" keetmise võimalusi. 16. jaanuaril Põlva hotellis Pesa toimunud kahe ja poole tunnise konstruktiivse arutelu käigus jõuti üksmeelele, et Lõuna-Eestis (Põlva, Tartu, Valga, Viljandi ja Võru maakonnas) on otstarbekas päevakuid korraldada ühise formaadi järgi. Kõne all on Tartu, Põlva, Võru, Viljandi, Otepää, Karula ja Tõrva päevakud.

OTSUSTATI:

1. Päevakutel võetakse kasutuse-

le EOL koodid.

2. Stardiajad ühtlustatakse. Stardid on päevakutel avatud vähemalt kell 17:00 – 19:00, alates 15. augustist 17:00 – 18:30. Kohtadel on võimalikud ka pikemalt avatud stardid, nimetatud ajad on miinimumnõudeks.

3. Stardimaksud on täiskasvanutel 25 kr ja noortel (ka üliõpilastel) 15 kr. Stardimaksuta variant on samuti lubatud (25 ja 15 kr stardimaks tähendab reeglina seda, et punktirõngad on kaardil).

4. Rajad jagunevad neil päevakutel raskuse ja pikkuse järgi, kusjuures I rada on alati raskeim rada ja iga järgmine on veidi lühem ja/või lihtsam s.o — mida suurem number, seda kergem rada. Soovituslikult on erinevaid radu kuus (lisaks vabarada). Nõõriajast otsustati loobuda, s.t

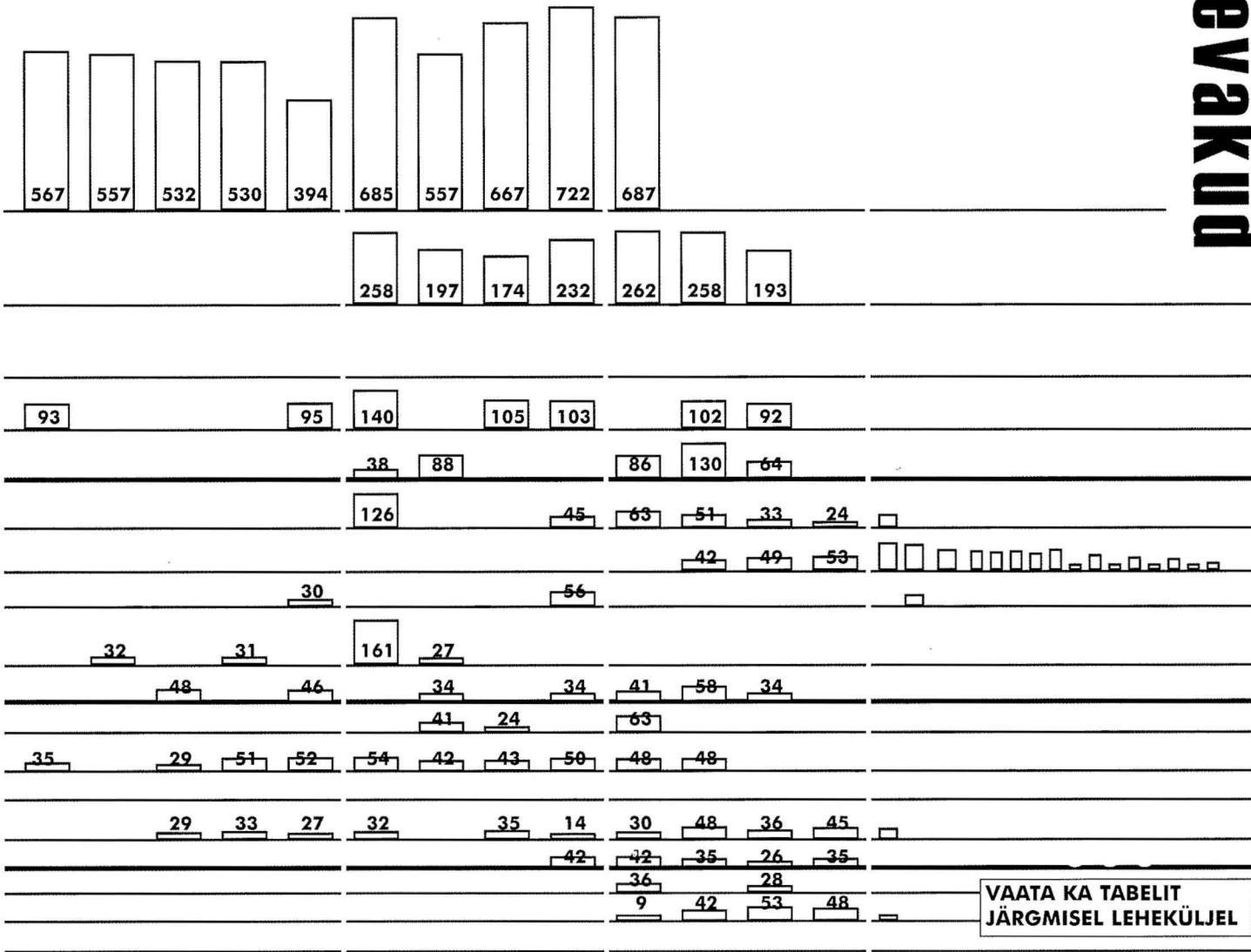
selle korraldamine pole kellelegi kohustuslik.

5. Võistlusklassidesse jagatakse osalejad üldtunnustatud jaotuse alusel: HD10, 12, 14, 16, 18, 21, 35, 40, 45, 50 jne. Kohtadel võib üksikuid vanuseklasse ära jätta (kui ei ole piisavalt osalejaid vms).

6. Katseliselt tehakse koondarvestus selline, et kõik etapid lähevad arvesse ja neil jagatakse kohapunkte (ajalist kaotust ei arvestata). 1., 2. ja 3. koht on väärtustatud hüppeliselt (punktid ei jagune lineaarselt). See on sarnane suusa MK ja F1 etappidele, ainult selle erinevusega, et kõik lõpetajad saavad punkte. Rajameister (korraldaja) saab maksimumpunktid, kuid seda üks kord hooaja jooksul.

7. Päevakute võistluskeskustes kasutatakse ühtset korraldusfor-

VAATA KA TABELIT JÄRGMISEL LEHEKÜLJEL

misest

maati. Kõigis päevakute keskustes asetsevad start, finiš, info jne ühe ja sama põhimõttelise skeemi järgi. Skeem on ära toodud ka infobülletäänis.

8. Igal päevakul ülesriputatud infotahvilil on ära toodud ka info ülejäänud Lõuna-Eestis lähinädalal toimuvate päevakute kohta (sealhulgas ka kohalesõidu skeemid).

9. Päevakute kohalesõiduviiadid kujundatakse sarnaselt. Kõik sisaldavad ühesugust kujunduslikku elementi ja terminit "päevak".

10. Kogu Lõuna-Eesti päevakute kohta antakse välja ühine infobülletään, mis kajastab osalejale vajalikku infot kõigi selle piirkonna päevakute kohta. Väljaandmise kulud jagatakse vastavalt päevaku osalejate arvule kohaldel.

11. Veebruarikuu jooksul töötatakse välja kõigi päevakute ühine kalenderplaan, kus pannakse paika päevakute toimumise aeg ja koht lähtudes järgnevalt:

a) kahe piirkonna päevakud ei tohi olla järjest ühel ja samal maastikul,

b) kui kuskil on mingi suurem laager või võistlus, siis planeeritakse päevak sinna piirkonda (päevakul rohkem osalejaid ja laagerdajatel hea harjutusvõimalus),

c) jälgitakse, et mõnel nädalal ei jääks päevakuid väheks (kui üks klubi korraldab mingit suuremat võistlust ja ei saa teha päevakut, siis täidetakse see nädal teiste keskuste päevakutega),

d) enne olulisi võistlusi korraldatakse päevakud nädalavahe-tuse võistlusest lähtuval maastikul ja arvestatakse seda ka rada-

de planeerimisel jne.

12. SI-süsteemi kasutavad need keskused, kellele see on ostarbekas (piisavalt osalejaid). Kasutatakse ühesugust SI-programmi (treeningversioon). Lõuna-Eestis pole päevakutel siiani õnneks kaduma läinud ühtegi SI jaama.

13. Põlvas hakatakse alates sellest aastast korraldama päevakuid (seni nimetati neid Põlva maakonna karikavõistlusteks).

14. Päevakutel on kaardimüüja see, kelle poole algajad ja uued tulijad võivad küsimustega pöörduda. Kui tekib järjekord (näit eribussi saabumine), siis palutakse abivajajail oodata või suunatakse nad kellegi teise juurde edasi. Siit lähtuvalt peaks kaardimüügiga tegeleja olema nimetatud rolliks piisava kompetentsusega (mitte liiga noor).

TOODUD PÕHIMÕTTED TÖÖTASID VÄLJA:

Tiina ja Madis Oras, Volli Tasa, Arvo Saal, Tamo Siimsaare, Meelis Zimmermann, Kolla Järveoja, Tiit Tali, Katrin Viilu ja Vilve Liiskmann.

Tänaseks päevaks on nimetatud otsuste baasil valminud ter-viklik Lõuna-Eesti päevakute projekt, millele koostajad loodavad saada spordilembeste fondide rahalist toetust, sest seda abi on päevakute taseme tõstmisele tõesti vaja!

Loodetavasti kannab ilus algatus vilja ning varsti võime rääkida uuest tõusust kogu Eestimaa päevakute pikas ajaloo.

Töörühma materjale refereeris
SIXTEN SILD

NIMETUS	KORDI	OSAVÕTJAJD	KESKM	KLASSID	MÄRKESÜSTEEM	STARDIMAKS	INTERNETIS
Tallinna neljapäevakud	20	12 583	629	HD10-65,21ABC, H21AL,70	SI	15/30	www2.poniard.ee/ton
Tartu neljapäevakud	19	4404	232	6 rada + valik	SI	10/15/25	www.hot.ee/ain/neljap
Orioni teisipäevakud	3	552	184	HD3,5,7, ratas, tillu		0/15/25/30	www.orion.ee
Põlva maakonna KV	16	1611	101	HD8-50, H65, VIP	SI	15/30	kobras.polvamaa.ee
Lääne-Virumaa kolmapäevakud	13	1100	85	HD12-50, 21B, H55, 60, alg.	SI		www.raok.ee
Võru kolmapäevakud	15	936	62	HD10-35, 45, vaba	SI	10/15	www.server.ee/okvoru
Nõmme karikas / Tallinna sprint	34	2015	59	M, M, T, P, MV, NV		10/15/30	www.hot.ee/tallinnasprint
Rapla kolmapäevakud	6	339	57	HD16,21,40+, algajad		0/20	-
Karula kolmapäevakud	6	330	55	HD12NR,16,21,H40,50,D35,45			-
RSK Jõhvikas neljapäevakud	12	611	51			2/5	www.tpu.ee/~ekukk
Järvamaa teisipäevakud	8	385	48	D I,II; H I,II,III, H35,45, A, V		5/20	www.tyri.ee/~jkarud
Pärnumaa neljapäevakud	19	892	47	HD10-55, H65, perekond		0/5/15	www.parnu.ee/west
Viljandi teisipäevakud	6	240	40	noor, põhi, veteran		0	-
Hiiumaa neljapäevakud	20	768	39	pikk, keskmine, lühike, valik			www.hot.ee/hot
Saaremaa neljapäevakud	10	387	39	HD10-21,40,50, valik			aste.edu.ee/~SOK
Otepää kolmapäevakud	4	149	37	HD12,14,16,21,45		0	-
Tallinna ratta-o teisipäevakud	11	394	36	HD3,5,7,15 ja 35 km rattaga		15/25/30/50	mtbo.kolhoos.ee
Tõrva teisipäevakud	4	134	34	ainult kompostrijooks 7-11 a		0	-

Eesti noorte ja juunioride koondise koostamise alused orienteerumisjooksus 2003. aastal

Kinnitatud EOL üldkogul 24.novembril 2002
Kubijal. EOL Üldkogu OTSUS nr 18/2002

1. BALTI MV — VENTSPILS, LÄTI 24-25.05.2003

Koondises võistlejaid HD20 5+5; HD18 5+5; HD16 4+4

Koondisse pääsevad:

– Lihavõttesprindi, Peko kevade 1. päeva ja Ilves-3 2. päeva (et HD20 klass on ka MM-ile üheks katsevõistluseks, läheb see klass arvesse nii 18 kui ka 20 klassi koondiste koostamiseks) kahe parema koefitsiendi* summas vanuseklasside kaupa vastavalt 3, 3 ja 2 võistlejat.

– Ülejäänud koondise kohad määratakse arvestades eelmise aasta tulemusi ning kevadisi võistlusi. Koondise valivad M.Kaljur, T.Tali, N.Järveoja ja S.Sild ning kinnitab EOL juhatus hiljemalt 10. mail 2003.a.

EOL tasub koondisesse pääsenute osalus- ja majutuskulud.

2. EESTI-SANKT-PETERBURG — PERVOMAISKOJE, VENEMAA 20-22.06.2003

Koondises võistlejaid HD20 3+3; HD18 3+3

Koondisse pääsevad:

– Igas vanuseklassis 1+1 Balti MV-lt, 1+1 Eesti MV-lt lühirajal. Koondise ülejäänud kohad nimetavad M.Kaljur, T.Tali, N.Järveoja ja S.Sild ning kinnitab EOL juhatus hiljemalt 10. juunil 2003.a.

EOL tasub kõigi võistlejate viisa-, majutus- ja sõidukulud.

3. EUROOPA NOORTE MV — PEZINOK, SLOVAKKIA 20-22.06.2003

Koondises võistlejad HD16 3+3; HD18 3+3

Koondisse pääsevad:

– Igas klassis 2 võistlejat Balti MV, EMV lühiraja ja Lõuna-Eesti KV kahe parema koefitsiendi* summas.

– Ühe võistleja nimetavad M.Kaljur, T.Tali, N.Järveoja ja S.Sild ning kinnitab EOL juhatus hiljemalt 10. juunil 2003.a.

EOL tasub kõigi võistlejate osavõtumaksud a` 1600.– EEK.

4. JUUNIORIDE MM — PÕLVA, EESTI 06-13.07.2003

Koondises võistlejaid HD20 6 + 6

Kõik, kes soovivad osaleda juunioride MM-il, peavad esitama oma kandidatuuri ja sõlmima lepingu** EOL-iga hiljemalt 31. märtsil 2003.a.

Koondisse pääsevad kandideerinutest 3+3 kolmest katsevõistlusest kahe parema koefitsiendi* summas.

– Ilves-3 3. mail Laanemetsas: 2. päev, tavarada klassides H20 — 11-12 km, D20 — 8-9 km.

– Esmaspäeval 2. juunil Kiigamäe kaardil Kirikumäel: lühirada H20 — 4 km, D20 — 3 km.

– Lõuna-Eesti KV 8. juunil Möksi-Aarna kaardil: klassides H18/20 — 9-10 km ja D18/20 — 6-7 km.

Koondise ülejäänud 3 kohta nimetavad M.Kaljur, T.Tali, N.Järveoja ja S.Sild ning kinnitab EOL juhatus hiljemalt 15. juunil 2003.a.

EOL tasub kõigi võistlejate osavõtumaksud

a` 4000.–

5. EST-LAT-LIT NOORTEMATŠ — LEEDU 20-21.09.2003

Koondises võistlejad HD14 6+6; HD16 6+6; HD18 6+6; HD20 6+6

Koondisse pääsevad:

– EMV tavarajalt vastavate klasside võitjad.
– Kobras Cup 1. päeva vastavate A-vanuseklasside ning EMV tavaraja vastavate klasside kaks koefitsiendi* summas paremat võistlejat.
– Ülejäänud võistlejad nimetavad M.Kaljur, T.Tali, N.Järveoja ja S.Sild ning kinnitab EOL juhatus peale EMV tavarada, hiljemalt 10. septembril 2003.a.

EOL tasub kõigi võistlejate stardimaksud (a` 3 EUR), ööbimise ja koondise bussi kulud.

* KOEFITSIENTIDE ARVESTAMINE:

Võistlustulemuse koefitsient saadakse võistleja aja jagamisel sama võistlusklassi võitja ajaga (võitja koef = 1, teistel koef > 1). Eesti võistlejate tulemuste omavaheliseks võrdlemiseks tuleb koefitsiendi arvutamisel jagada võistleja aeg parima Eesti võistleja ajaga samas võistlusklassis. Paremüjärjestuse saamiseks mitme võistluse kokkuvõttes järjestatakse võistlejad kõigilt võistlustelt kogutud koefitsientide summa järgi kasvavalt, st parimaks osutub väikseima koefitsientide summaga võistleja.

** LEPINGU EOL-IGA:

Lepingu vormi kinnitab EOL juhatus (sarnaneb 2002 a. lepinguga).

Vabariigi 85. aastapäeval saab presidendi auraha — Valgetähe V klassi ordeni — kooli juht ja hariduselu edendaja Jaak Hiisjärvi, kes joonistas ainsa 1972. aastal tehtud värvikaardi Vana-Otepääl.

Eesti noorte-koondise plaanidest 2003. aastal

Vastavalt EOLi juhatuse otsusele nr 265 (31. jaanuarist 2003) on Eesti noorte ja juunioride orienteerumisejooksu koondise peatreeneriks alates 01. veebruarist 2003.a määratud Tiit Tali. Vastse peatreeneri üks esimesi ülesandeid on esitada veel veebruarikuus EOLi juhatusele TEAM 2003 tegevuskava kuni 2003.a suvehooaja lõpuni.

Orienteeruja edastab siinkohal uue peatreeneri palve neile, kes tegelevad noorte juhendamise ja tõsiste sportlike eesmärkidega harjutavatele HD14–20 noortele endile.

Palun võtke ühendust Tiit Taliga, et saaksite ühiselt läbi arutada noorte treeninglaagrite ja võistluste kava ning nendeks valmistumise. Kõik, kes soovivad kandideerida koondisesse võistlemaks juuresolevates koondise koostamise alustes nimetatud võistlustel — andke sellest teada. Samuti avaldage oma osavõtu-soovid planeeritavatest treeninglaagritest.

Esimene laager toimub kevadisel koolivaheajal Värskas.

Infot vahetama on teretunud ka kõik need, kes on noorte treenimise-alasest koostööst ja informatsioonist huvitatud.

Nimetatud info palutakse koos kontaktandmetega saata e-postiga aadressile tiitta@mail.ee või helistada telefonil 052 40477.

Kõrval on lisatud EOL üldkogul vastu võetud dokument noorte-koondise koostamise põhimõtete kohta.

SIXTEN SILD

EOLi juhatuse otsused

10.12.2002.a

259. Kinnitada SO koondis Itaalia MK etapile ja EMile 11.-19.jaanuar 2003: Margus Hallik, Ander Ojandu, Tuuli Mäeots. Treener Mati Ojandu. EOL tasub osalustasud: a' 150 EUR, treener 100%

260. Kinnitada EOL võistluste üüri liikmed:
2.1. SO EMV 28.-29.12.2002 Jaanimäel (korraldaja OK Võru): Raul Kudre (Väraska OK Peko) ja Ormar Lutsberg (OK Lehola). EOL volinik on Madis Oras (OK Ilves).

2.2. SO EMV lühirada 04.01.2003 Värskas (korraldaja Väraska OK Peko): Tiit Tali (OK Ilves Peko) ja Jaanus Reha (OK Kooperaator). EOL volinik on Katrin Viilu (OK Põlva Kobras).

2.3. SO EMV sprint ja tavarada 07.-08.03.2003 Haanjas (korraldaja OK Võru): Raul Kudre (Väraska OK Peko) ja Tiit Tali (OK Ilves). EOL volinik on Katrin Viilu (OK Põlva Kobras)

261. Anda välja EOL klubide noortetreenerite litsentsid EOL/TPÜ koolituse läbinud treeneritele. Litsentsi kehtivusajaks määrata 31.12.2004.a

1. Toomas Mast HOK
2. Anu Saue HOK
3. Kalle Kalm OK Ilves
4. Meelis Zimmermann OK Kape
5. Ingrid Roht OK Orion
6. Liina Joller OK Orion
7. Urmas Tammemäe OK Orvand
8. Ülle Raudsepp OK Võru
9. Sarmite Sild OK Võru
10. Tõnu Lauter PV SKK
11. Edith Madalik SK Saue Tammed
12. Ella Šved SK SRD
13. Niina Karnit SK SRD
14. Vladislav Pahhomenkov SK SRD
15. Margit Blehner OK West
16. Ville Vinkel OK West
17. Tarmo Roos OK West
18. Tenno Alamaa OK Orvand
19. Viiu Rebane OK Orion
20. Paul Poopuu JOKA
21. Ilme Palu OK West
22. Jaak Reimaa OK Heering
23. Kalle Ojasoo OK Põlva Kobras
24. Maido Kaljur OK Orvand
25. Tiit Tali OK Ilves

28.12.2002.a.

262. Kinnitada EOLi 2004.a. võistluste korraldajad:

4EST-2004:

OK Kooperaator Kuusalu, Harjumaa

EMV Ratta-O:

HOK Hiiumaa

EMV lühirada ja HD21 teade:

OK Põlva Kobras Hatiku, Põlvamaa

EMV tavarada, jun./vet.teade:

OK Võru Tabina-Kapera, Võrumaa

EMV pikk rada:

OK Põlva Kobras Kärsa-Mooste, Põlvamaa

EMV suusaorienteerumises:

OK Põlva Kobras Mooste, Põlvamaa

Korraldada EMV öine, EMV sprint ja Suunto Games korraldaja leidmiseks lisakonkurss tähtjaga 27.jaanuar 2003.a.

263. Kutsuda EOLi kevadine üldkogu kokku 15. märtsil 2003.a kell 11.00 Tallinnas, Regati 1.

31.01.2003.a

2003. a koolituskalender

Juhatus koostas koolituskava aastaks 2003 ja määras omapoolsed vastutajad igale üritusele: 22.-23.03.2003.a — Noorte kaardistajate seminar koos kevadise noortelaagriga. Korraldaja: Tõnis Haldna.

29.03 — Korraldajate seminar. Esinejad: Arukuusk (2t), Nikolai Järveoja jt. Peakorraldaja: Veiko Ulp.

30.03 — Rajameistrite seminar Võrumaal Haanjamehe talus (Tõnis Haldna).

19.04 — IT-seminar Saaremaal (Tarmo Klaar) Oktoober — Noortetreenerite/juhendajate seminar (Tiit Tali).

Oktoober — Kaardistajate seminar (Tõnis Haldna).

264. Kinnitada EOLi noorteraha jaotus 2003.a.

Eesti Orienteerumislit	147500 (25%)
OK Põlva Kobras	86369 + 10000
OK Võru	68389 + 10000
Rakvere OK	25958
OK Orvand	32130 + 10000
Viljandi OK Lehola	26059 + 9000
TA OK	11381
Väraska OK Peko	5487
Hiiumaa OK	15888
OK Ilves	39256 + 10000
SK SRD	33926 + 10000
SK Saue Tammed	12271
JOKA	15566
OK Orion	5473
OK Heering	3955
OK Kape	1391

265. Vabastada Maido Kaljur EOLi OJ noorte ja juunioride koondise peatreeneri ametikohalt alates 31.01.2003.a. Määrata alates 01.02.2003.a OJ noorte ja juunioride koondise peatreeneriks Tiit Tali.

Tiit Tali esitada 15.02.2003.a EOLi juhatusele TEAM 2003 tegevuskava kuni 2003.a. suvehooaja lõpuni. Hääletuse tulemus 6–0.

266. Taotleda IOF-ist EM-võistluste korraldamist orienteerumisejooksus 2006.a Otepääl.

267. Kinnitada Eesti koondis suusa-o 4.–7. MK-etapile Roots: S. Mere, M. Hallik, R. Vatsk, T. Nurm, T. Erm.

268. Kinnitada Eesti koondis juunioride MM ja noorte EM-võistlustele Venemaal: S. Mere, R. Vatsk, A. Inno. Esindaja: M. Ojandu. EOLi eelarvest tasutakse treener-esindaja kulud ja osalejate stardimaksud.

FOTO: TARMO KLAAR

võistlus:emv2002

Eesti meistrivõistlused suusaorienteerumises 2002

SIXTEN SILD OK Võru, EMV 2002 peakorraldaja

2002. aasta Eesti meistrivõistlused suusaorienteerumises peeti alles kolmandal katsel ja see toimus lõpuks niiõelda kaheteistkümnendal tunnil — jõulude ja uue aasta vahel.

Algselt veebruaris toimuma pidanud kolmepäevane üritus lükkus õigelt ajalt lumepuuduse tõttu edasi ning jäi ka teisel katsel nigelalumesaisu tõttu pidamata. EOL üldkogu otsusega sai OK Võru võimaluse kolmandaks katseks, kuid seda juba ainult kahepäevase võistlusena. Detsembri lõpuks kuupäevi valides oli arutusel ka ühe nädala võrra varasem aeg. Tagantjärele turgana võib öelda, et see oluks taas vale otsus — sel ajal poleks lund võistluseks piisanud.

Vintsutused ei olnud sellega aga veel kaugeltki lõppenuid. Eelpoolkirjeldatu tõttu niigi kummalise alguslooga võistlus kippus toimumise ajal kurioosseks seetõttu, et kui esimesel päeval oli lumikatet ikkagi napivõitu ning külmakraade nii palju, et võistluse kohale rippus ärajäämise oht, siis päev hiljem oli maha sa-

danud nii paks värskel lumi, et starti tuli edasi lükata, sest rajameistritel oli raskusi radadevõrgu sissesõitmisega...

Korraldajate jaoks tähendas asjade selline kulg 330 inimtöötundi (8,25 inimtööndala) korstnasse kirjutamist, kuna veebruaris sisse raiutud radadevõrk asus hoopis teisel maastikul kui detsembris käikuläinu. Kirikumäe asemel toimus võistlus Jaanimäel, kus kulutati ettevalmistuseks omakorda 250 töötundi. Toimumiskoha muutmisel oli pragmaatiline põhjus — nüüd kaks kuud hiljem on sama Jaanimäe maastikku vaja kasutada MK-etapi treeningpaigana ning sellega lõunas külgnel ala läheb käiku MK-võistlusteks.

Nagu öeldud, kahel alal — sprindis ja lühirajal — Eesti meistrid siiski selgitati.

ESIMESED EESTI MEISTRIVÕISTLUSED SUUSA-O SPRINDIS. OK Võru oli võist-

luse korraldajana silmitsi ootamatute probleemidega. Rajameistri poolt algselt välja pakutud idee võistluskusest suuskadel umbes 4 km starti sõita kukutati asjatundjate poolt läbi. Tuli välja, et veerandtunnise planeeritava võiduajaga raja läbimiseks valivad meie parimad suuski veel vahetult stardi juures ja eel ning suusad määratakse "kestma" just nendeks 15–20 minutiks, mis sõit kestab! Nende tingimuste tekitamiseks (loomulikult kõigile osavõtjatele, sest tingimused peavad olema võimalikult võrdsed) tuli mõneks tunniks ette valmistada ja kasutusele võtta eraldiseisva spordibaasi hoone ning organiseerida sinna süstikbussi-transport. Kokku üsna suur kulu väga väikese eelarvega võistluse kohta. Kuid samas oli tegemist katsevõistlusega Eesti koondisse ja ühega ülivähestest Eesti suusa-õ võistlustest üldse, nii et tuli teha oma parim.

Rajameister Urmas Kannumäe poolt pakutud valdavalt allamäge kulgev rada (start paiknes merepinnast märksa kõrgemal kui finiš) mitte just liiga tihedas radadevõrgus tekitas hea libisemise

toel minu arvates võistlejatele piisaval hulgal kiire otsustamise hetki — just nagu ühelt sprindirajalt oodatakse. Osa maastikust tuli hoida ka järgmiseks päevaks. Mõnevõrra uudne oli võistlejatele ehk SI-jaamade paigutus vertikaalasendis raja kõrval. See nõudis varasemate lahenduste puhul tarvitatutest veidi teistsugust punktiläbimistehnikat, kuid suuri probleeme ei tekitanud ja on ilmselt üks optimaalsemaid variante KP ülesehitamisel talvel.

Tulemustest rääkides on tore märkida, et medalihetitus oli üsna tihe nii meeste- kui ka naiste põhiklassis. Meeste seas üllatas meeldivalt hõbedale tulnud Tõnis Erm, kes jättis selja taha muuhulgas ka Ander Ojandu — ühe meie viimaste talvede liidreist. Ander pidi kahetsema ühte ebaõnnestunud teevalikut. Ambitsioonikalt treeniva Margus Halliku esikoht ja Raul Kudre tulemus kohe medalikolmiku kannul olid ootuspärased.

Naisteklassis oli põnev jälgida, kui kaugele on jõudnud meie tõsiselt harjutavad noored võrreldes kauaaegse suusa-õ valitsejanna, nüüd ammugi suvisele o-

Suusa-o vähene populaarsus probleemiks ka Rootsis

Kui novembrikusel Üldkogul kinnitati 2003.a Eesti MV juhend, jäi paljudele kindlasti silma, et sel aastal ei selgitata Eesti meistreid suusaorienteerumise teatesõidus. Võistluse ärajätmise on põhjuseks juba aastaid langustendentsil püsinud osavõtjate hulk, mis on mõnes klassis tekitanud isegi olukordi, kus medalikomplektid on jäänud välja andmata.

Jaauarikuisest Skogsspordist võib lugeda, et sama mure vaevab ka rootslasi. Nende lugu kannab küll 'kõigest' pealkirja "Kas Rootsi MV teatesõitutes peetakse 5 aasta pärast?", ent on samuti mõtlemapanev.

Artiklis on välja toodud statistika jaauaris toimunud Rootsi MV-lt Idres: D17–20 klassis osales 5 täisvõistkonda ning 4. koht kaotas finišis võitjale 22 minutit. H17–20: 11 võitkonda, 9. koht kaotas 30 minutit. D21: 9 täisvõistkonda, 7. koha vahe parimatega 25 minutit. Kõige rohkem oli võistkondi H21 klassis (14), kuid ka seal oli tase väga ebaühtlane — 8. koht jõudis finišisse võitjast 25 minutit hiljem.

Bertil Nordqvist, Rootsi suusa-o koondive liige aastast 1992 leiab, et kuigi osaliselt on tekkinud olukorras süüdi viimaste aastate kehvad lumeolud Lõuna-Rootsis, pole see ometi suusaorienteerujate hulga vähenemise ainus põhjus. Tema sõnul ei harrastata suusaorienteerumist enam loomuliku treeningu osana talvisel perioodil — n-õ suveorienteerujad teevad jooksutreeninguid aasta ringi. Lisaks nõuab suusa-o ka spetsiaalettevalmistust — näiteks kitsal suusarajal saab kiiremini edasi paaris-õugetega liikudes, mis nõuab tugevat ülakeha, see kipub jooksjail aga nõrgaks jääma. Tipptasemel suusaorienteerumine eeldab ka uisustiili valdamist, mis kõigile jooksjaille ei pruugi paraku sobida.

Bertil Nordqvisti sõnul on üsna lootusetu olnud katse meelitada suusaorienteerumise juurde murdmaasuusatajaid, kuna orienteerumiselement on nende jaoks siiski liiga kõva pähkel.

"Kokkuvõttes võime ju rääkida spetsialiseerumisest, nii heas kui halvas mõttes. Spordiala areneb, kuid neid, kes suusatavad, jääb vähemaks," lõpetab selleaastane Euroopa meister oma väikese analüüsi suusaorienteerumisest.

EMV SO sprint 2002

Jaanimäe, 29.12.2002

D21

1. (1)Maret Vaher	Kobras	00:14:47
2. (2)Siiri Mere	SRD	00:15:54
3. (5)Tuuli Mäeots	Võru	00:17:23

H21

1. (1)Margus Hallik	LUS	00:15:30
2. (2)Tonis Erm	TAOK	00:15:49
3. (3)Ander Ojandu	Võru	00:16:01

EMV SO lühirada 2002

Jaanimäe, 28.12.2002

D21

1. (2)Maret Vaher	Kobras	00:40:24
2. (4)Siiri Mere	SRD	00:43:16
3. (5)Tuuli Mäeots	Võru	00:43:56

H21

1. (1)Margus Hallik	LUS	00:37:45
2. (2)Raul Kudre	Peko	00:41:08
3. (3)Ander Ojandu	Võru	00:41:38

EMV SO lühirada 2003

Värsk, 04.01.2003

D21

1. (1)Maret Vaher	Kobras	00:37:52
2. (2)Siiri Mere	SRD	00:37:59
3. (5)Kadri Limberg	Rakv	00:42:57

H21

1. (1)Margus Hallik	LUS	00:38:25
2. (2)Ander Ojandu	Võru	00:40:49
3. (3)Tarmo Siimsaare	Võru	00:41:17

Tugeva suusatajana tuntud Siiri Mere (vasakul) jäi seekord mõlemal päeval veel Maret Vaherile alla.

FOTO: HARRY VEIDE

välisajakirjanduse põhjal
MARET VAHER

jooksule keskendunud Maret Vaheriga. Mõlemad võistluspäevad näitasid siiski, et vähemalt tehnilisest küljest on noortel pürgijatel veel tublisti kasvuruumi. Maretu edu tugeva suusatajana tuntud Siiri Mere ja kolmandaks tulnud Tuuli Mäeotsa ees oli ilmne.

LÜHIRADA — VÕITLUS LUMEKÜLLUSEGA NII KORRALDAJALE KUI VÕISTLEJALE.

Nagu eelpool mainitud, osutus teise päeva võistlus ilmastikuoludelt hoopis esimesest päevast erinevaks. Ka edasilükatud stardiaeg ei suutnud tagada kõigile võrdsed rajaolusid, sest lund sadas mitte ainult kogu võistlusele öö, vaid ka terve võistluse jooksul järjest juurde.

Korraldajapoolse unustamise tõttu sattus ebasoodsale startipositsioonile üks favoriitidest — oma klubi poiss Ander Ojandu. Nimelt oli tal varasemate tulemuste eest õigus mitte startida startiprotopkollil esimese kolmandiku seas. Kuna seda klauslit loomimise juures järgitud ei olnud, tuli Anderil Fortuuna tahtel startida esimeste hulgas. Tagantjõrgi tulemusi analüüsid arvan, et õigluse valitsemise korral võinuks mehel praegu pronksi asemel hõbe kodus olla — sõidutingimused paksus lumes olid eesõitjate jaoks märgatavalt raske-

mad. Meeste seas tõestas Margus Hallik oma paremust eriti veenvalt, lüües teist kohta enam kui kolme minutiga. Oodatult oli lühikesel rajal medalikonkurentsis meie kogenuim, Värsk mees Raul Kudre. Tasuks hõbemedal.

Naiste seas osutus Maret Vaheri ülekaal Siiri Mere ees rasketes sõiduoludes märksa suuremaks kui sprindis ja medalid läksid siin eelmise päevaga võrreldes täpselt samale kolmikule — ka kolmas oli taas Tuuli Mäeots.

Kuna samal võistlusel osales ka valdav osa Läti ja Leedu paremikut, oli rõõmustav näha meie põhiklasside tippude paremust nende ees. Vaid naiste lühirajal õnnestus ühel leedulannal meie suusaorienteerujaid edestada. Iseküsimus on aga meie paremiku tase võrreldes maailma tugevamatega. Seda saame muuhulgas näha ka MK-etapil siinsamas koduses Haanjas 28. veebruaril ja 2. märtsil.

EM teatevõistluse start: Esiplaanil hilisema võitjavõistkonna avavahetus Østein Kvaal Østerbø (nr. 2), temaga ühel joonel eestlane Margus Hallik (nr. 5)

FOTO: TUULI MÄEOTS

Ander Ojandu, Margus Hallik ja Mägi

FOTO: HARRY VEIDE

Suusa-o hooaja tähtsündmus – EM

Teist korda toimunud Euroopa meistrivõistlused suusaorienteerumises leidsid seekord aset Põhja-Itaalias Dolomiitide mäestik. Seiser Almi talikuurordis peetud võistlused olid ühtlasi ka 2003. a MK esimesteks etappideks. Eesti koondis osales koosseisus Margus Hallik, Ander Ojandu ja Tuuli Mäeots, treenerina Mati Ojandu.

Kohale jõuti kõigepealt lennukiga Müncheni lennates ning seejärel koos sakslastest sõpradega läbi Austria ja üle Alpide sõites. Võistluskeskus asus merepinna 1060 meetri kõrgusel tüüpilises Lõuna-Tirooli külakeses Castelfortos, kuhu olid majutatud ka kõik osalejad. Võistlusmaastik ise asetses aga 1800–2000 meetri kõrgusel plaato ümbritsetuna mägedest, mille kõrgeim tipp — Sasso Lungo ulatus 3181 meetrini. Malga Ritchi suusastaadionile jõudmiseks tuli iga päev ette võtta teekond, mis kulges skibussiga pool tundi mööda serpentiini sõites.

Eestlased olid majutatud 3-toalisse mugavasse ja lahedasse köögi ja rõduga apartamenti, kus söögi eest hoolitseti ise. Suuskade tegemiseks oli ette nähtud eraldi ruum ning seega olid kõik tingimused tip-top.

Meeste klassis oli võistlejaid 65, eksootilisemate maade esindajatena olid kohal 3 ungarlast ning iirlane, kes muide võtab osa ka Val di Fiemme MM-ist murdmaasuusatamises. Esimese alana, nagu MK-hooaegadel ikka tavaks, oli kavas ühisstardist **TAVARADA** 3 ringiga. Kõrguste vahe maastikul oli 120 m ning tõusude summa 14 km pikkusel rajal ligi 500 meetrit ja seda olukorras,

kus kõrgus küündis 1970 meetrini üle merepinna. Isegi hästi ajastatud vormi korral olid eetoodud parameetrid vägagi tunda juba stardisirge lõpust alanud tõusul, kus esimesse punkti jõudmiseks tuli tõusta 10 5m joont. Kuid see oli alles algus — mõni

kilomeeter hiljem tuli ronida juba mõnevõrra rohkem jooni ja sedakorda kitsal rajal. Taluvusvõime piir oli tunda, natukene andis jõudu teadmine, et nii eses kui ka taga tatsasid jalga alla ette sama nüristunud pilgul ka kõige kõvemad nimed. 30–40 sekundiline viga 1. ringil kukutas mind välja peagrupi esikümnest ning kehv etapivalik 2. ringil omakorda veel ka kuumade rühma pääsenud 15 seast. Oli tuline kahju, see oleks võinud olla minu distants... Aga tuleb tõdeda, et minu jaoks kõige raskemal alal – ühisstardis pole ma siiani rahvusvahelises konkurentsis ühtegi rahuldavatki etteastet teinud ning parim koht selles distsipliinis on olnud 33. Pettumusest hoolimata tuli siiski ka midagi positiivset leida ja tõdeda, et väike edasimineku on ometi toimunud.

Järgmisel päeval oli kavas **SPRINT**. Pinged olid peale avadistantsi maas ja enne starti ei olnud üldse meingeid tundeid. Alles poole raja peal hakkas koitma, et kuna olen sõitnud puhtalt, siis järelikult ka hästi, ning nüüd tuleb küll anda nii palju kui torust tuleb. Apaat-sus raja algul maksis siiski valusalt kätte — esimese nelja punktiga kogunes kaotust üle minuti ja ülejäänud 7 punktiga natuke vähem. Tagajärg oli 18. ja seekord jäin kohaga üsna rahu-le. Sprint on üks mu lemmikdistanse

SO EM 2003

Alpe de Siusi, ITA, 13.-19.01.2003

D21 TAVARADA

1. Tatjana Vlassova	Rus	36.43,1
2. Hannele Valkonen	Fin	37.04,8
3. Stina Grenholm	Swe	37.08,3
26. Tuuli Mäeots	Est	45.33,8

D21 SPRINT

1. Stina Grenholm	Swe	12.05
2. Natalja Tomilova	Rus	12.07
3. Tatjana Vlassova	Rus	12.42
26. Tuuli Mäeots	Est	17.00

D21 PIKK RADA

1. Stina Grenholm	Swe	46.39
2. Tatjana Vlassova	Rus	48.13
3. Natalja Tomilova	Rus	48.20
23. Tuuli Mäeots	Est	56.06

H21 TAVARADA

1. Tommy Olsen	Nor	49.32,3
2. Eduard Hrennikov	Rus	50.02,9
3. Arto Lilja	Fin	50.23,9
24. Margus Hallik	Est	54.13,0
39. Ander Ojandu	Est	1:00.31,0

H21 SPRINT

1. Eduard Hrennikov	Rus	12.13
2. Bertil Nordqvist	Swe	12.18
3. Jukka Lanki	Fin	12.33
18. Margus Hallik	Est	14.17

H21 PIKK RADA

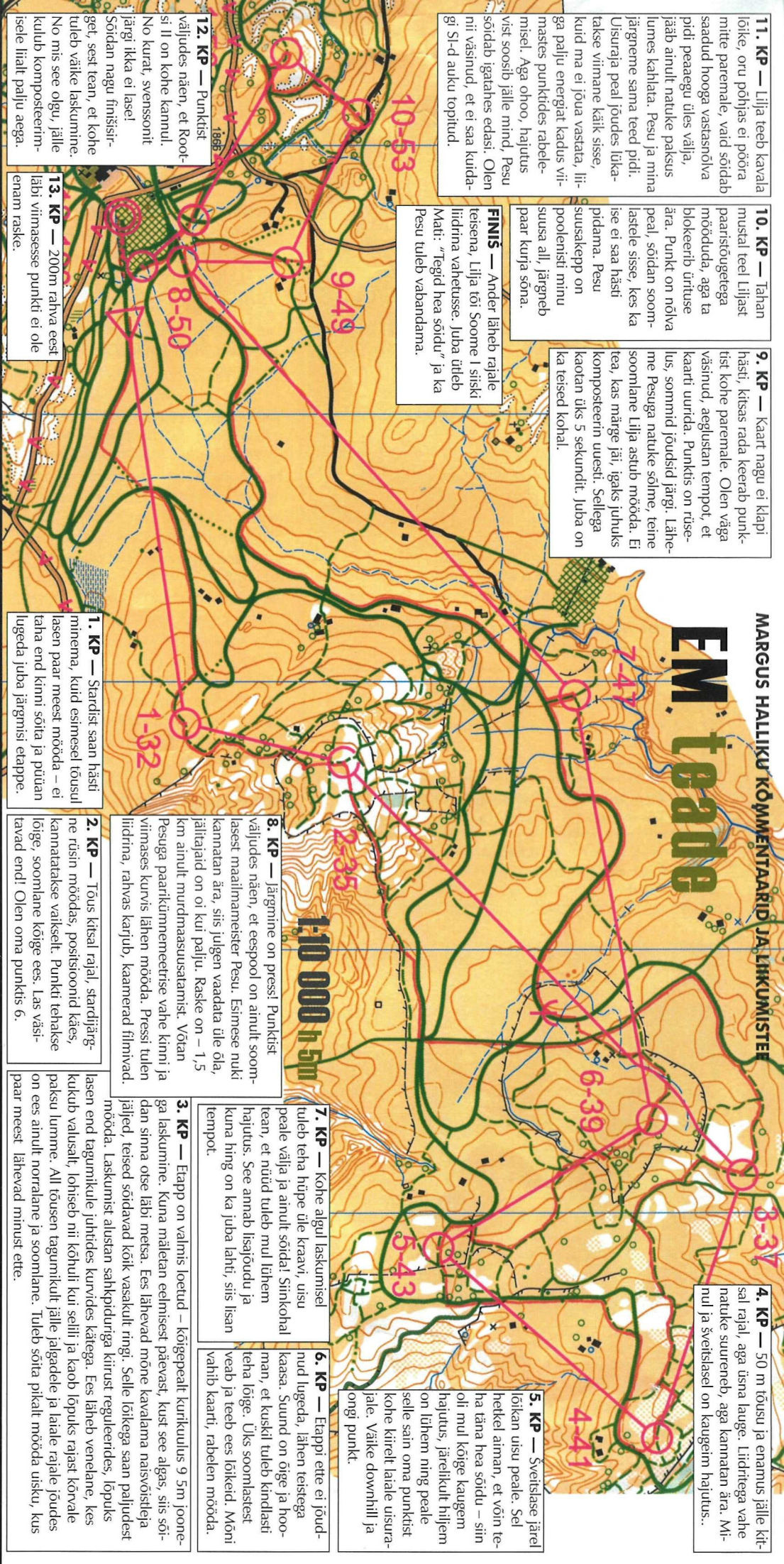
1. Bertil Nordqvist	Swe	1:10.39
2. Eduard Hrennikov	Rus	1:10.53
3. Peter Arnesson	Swe	1:11.45
33. Ander Ojandu	Est	1:20.48

Itaalias

ja valdan seda hästi, kuid seekordne ajaline kaotus +2.04 3,8 km peal on selgelt liiga suur. Arvan, et oma roll oli siin ka kehval stardipositsioonil (läksin rajale esimese poole seas) võrreldes kuumaga võistlejatega, kes startisid lõpus ja kust suurem osa ka minu ette platseerus. Lumi oli sel maastikuosal üsna paks ja tagantlüljatel on ikka eelis juba korduvalt sõidetud lõigetel ja mahasõidetud nurkades. Aga oma viga, oleks eile pidanud lihtsalt 15 kulka jõudma.

PIKK RADA, mis tegelikult oma mõõtu küll välja ei andnud, oli kavas peale puhkepäeva. Meeste võitja oli finišis ajaga 1.10.39! 20 km pikkune rada oleks reeglite järgi heal juhul naistele sobinud. Kuna vastupidavus on minu kõige tugevam külge, siis oleksin eelistanud korralikku tavarada võitjaajaga 1.45. Võrreldes eelmise võistlusega oli juba enne starti kange soov rajale pääseda, soojendusel oli tunne väga hea ning oli tunda, et loom on sees. Olgu siinkohal ette ära öeldud, et minu pika raja tulemus tühistati, kuna võtsin paralleelsituatsioonis vale punkti, kusjuures veel kontrollisin punkti numbrit – olin selle lihtsalt valesti meelde jättnud! Finišis olin ajaga 1.15.07, mis andnuks 19. koha. Sõit ei olnud kaugeltki ideaalne, arvan et paar minutit oleks võinud küll kiirem olla. Tühistamine võttis üpris nukraks, kuna MK koondarvestuses kukkusin kohe 8 kohta tahapoole, kuid väga õnnetu ma ka polnud, sest see sõit näitas, et isegi praegu pole 100% õnnestumise korral koht esikümnes mingi utopia. Võrreldes sprindiga oli kaotusprotsent ligi 3 korda väiksem, ajaliselt +4.28, mis andis ka palju enesekindlust juurde. Kuna tavaraja võitja norralane Olsen on 35-aastane ja pika raja parim rootslane Nordqvist 34 aasta vanune, siis usun siiralt, et minu aeg veel tuleb. Idealis näen oma arengut sellisena, kus füüsiline vorm on niivõrd kõva, et isegi vigade korral oleks võimalik võidelda kõige kõrgemate kohtade pärast.

Viimasel päeval kavas olnud **TEATEST** loe kõrvalt, Ander Ojandu ja Tuuli Mäeotsa kommentaare võistlusele järgmiselt leheküljelt.

11. KP — Lijja teeb kavalat lõike, oru põhjas ei pööra mitte paremale, vaid sõidab saadud hooga vastasmõlva pidi peaaegu üles välja, jääb ainult natuke paksum järgneme sama teed pidi. Usuraja peal jõudes lükkas viimane kõik sisse, kuid ma ei jõua vastata, liiga palju energiat kadus viimastes punktides rabelemisel. Agg ohoo, häjutus vist soosib jälle mind, Pesu sõidab igatases edasi. Olen nii väsinud, et ei saa kuidagi Si-d auku topitud.

10. KP — Tahan mustal teel Lijlast paaristõugetega mööduda, aga ta blokeerib ürituse ära. Punkt on nõiva peal, sõidan soomlastele sisse, kes ka ise ei saa hästi pidama. Pesu suusakepp on poolenisti minu suusa all, järgneb paar kurja sõna.

FINIS — Ander lähneb rajale teisena, Lijja too Soome 1 siiski liidrina vahetusse. Juba ütleb Mati: "Tegid hea sõidu" ja ka Pesu tuleb vahandama.

9. KP — Kaart nagu ei klapi hästi, kitsas rada keerab punkti kohe paremale. Olen väga väsinud, aeglustan tempot, et kaarti uurida. Punkt on rüselus, sommid jõudsid järgi. Läheme Pesuga natuke sõlme, teine soomlane Lijja astub mööda. Eitea, kas märged jäi, igaks juhuks koosteein uuesti. Sellega kaotan üks 5 sekundit. Juba on ka teised kohal.

12. KP — Punktist väljudes näen, et Rootsi II on kohe kannul. No kurat, svenssonit järgi! Ikka ei lasel! Sõidan nagu finišis-geet, sest tean, et kohe tuleb väike laskumine. No mis see olgu, jälle kulub koosteeinimisele liialt palju aega.

13. KP — 200m rahva eest läbi viimasesse punkti ei ole enam raske.

1. KP — Startist saan hästi minema, kuid esimesel tõusul lasen paar meest mööda – ei taha end kinni sõita ja püüan lugeda juba järgmisi etappe.

2. KP — Tõus kitsal rajal, startijärgne rüsin möödas, positsioonid kaes, kannatatakse vaikesel. Punkti tehakse lõige, soomlane kõige ees. Las väsitavad end! Olen oma punktis 6.

3. KP — Etapp on valmis loetud – kõigepealt kurkkuulus 9 5m joonega laskumine. Kuna mäletan eelmisest päevast, kust see algas, siis sõidan sinna otse läbi metsa. Ees lähuvad mõne kavalama naisvõistleja jäljed, teised sõidavad kõik vasakult ringi. Selle lõikega saan paljudest mööda. Laskumist alustan sahkpiduriga kiirust reguleerides; lõpuks lasen end tagumikele juhitudes kurrvides kätega. Ees lähneb venelane, kes kukub valusalt, lohiseb nii kõhuli kui selli ja kaob lõpuks rajast kõrvalde paksu lumme. All tõusen tagumikute jälle jälgadele ja laiale rajale jõudes on ees ainult norralane ja soomlane. Tuleb sõita pikalt mööda usku, kus paar meest lähuvad minust ette.

4. KP — 50 m tõusu ja enamuse jälle kitsal rajal, aga üsna lauge. Liidritega vahe natuke suureneb, aga kannatan ära. Minul ja sveitslasel on kaugem hajutus..

5. KP — Sveitslase järel lõikan üsu peale. Sel hetkel aiman, et võin teha täna hea sõidu – siin oli mul kõige kaugem hajutus, jätkelikut hiljem on tühem ning peale selle sain oma punktist kohe kirirelt laiale usurajale. Väike downhill ja õngi punkt.

6. KP — Etappi ette ei jõudnud lugeda, lähen teistega kaasa. Suund on õige ja hoooman, et kuskil tuleb kindlasti teha lõige. Üks soomlastest veeb ja teeb ees lõikeid. Mõni vahib kaarti, rabeleb mööda.

7. KP — Kohe algul laskumisel tuleb teha hüpe üle kraavi, üsnu peale välja ja ainult sõidat siinkohal tean, et nüüd tuleb mul lihtem hajutus. See annab lisajõudu ja kuna hing on ka juba lahti, siis liisan tempot.

8. KP — Järgmine on press! Punktist väljudes näen, et eespool on ainult soomlastest maailmameister Pesu. Esimese nuki kannatan ära, siis julgen vaadata üle õla, jälitajaid on oi kui palju. Raske on – 1,5 km ainult murdmaasuusatarnist. Võtan Pesuga paarikümne meetrise vahe kinni ja viimases kurvis lähen mööda. Pressi tulen liidrina, rahvas karjub, kaamerad filmivad.

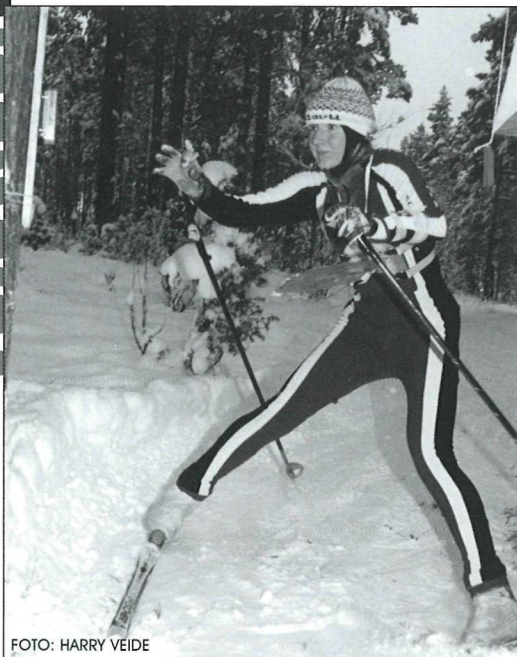

FOTO: HARRY VEIDE

Tuuli Mäeots Eesti MV-I. Naiste eliitklassis tuli seekord leppida neljanda kohaga.

MK-kalender 2003

08.02	Middle	Östersund/Åsarņa ja Sundsvall/Timrå, Rootsi
09.02	Teade	www.asarna.com/skiwoc2004
11.02	Pikk rada	
13.02	Sprint	
15.02	Middle	
28.02	Pikk rada	Võru/Haanja, Eesti
02.03	Lühirada	www.orienteerumine.ee/wc2003/
04.03	Pikk rada	Cheliabinsk, Russia
06.03	Lühirada/Sprint	
07.03	Teade	

Jalg joonele maail

Kuni eelmise kevadeni olid minu sihiks kogu aeg juunioride MM-võistlused, kus mul oli õnnestunud käia koguni kolm aastat järjest. Kuna aga iga aeg saab kord otsa, siis olingi kevadel suure küsimärgi otsas, kas jätkata treeninguid või mitte.

Väikese lootuskiirena paistsid korraldatavad Euroopa meistrivõistlused, kus ka 23-aastastele eraldi arvestust peeti. Ka Eestis olid kevadel võistlused ära jäänud, mille tõttu ei olnud õnnestunud kodukamaral mõõtu võtta. Nii ei jäänudki muud üle, kui suuskade kapi otsa viskamise määramatuks ajaks edasi lükata.

Vuokattis lumelaagris olles sain Matilt teada, et eraldi arvestust kuni 23-aastaste hulgas selle aasta EM-il enam ei peetagi. Uuups... mis nüüd? Aga treeinitud oli ja võistlustele võeti kaasa. Nii tuligi 13. jaanuaril maailma parimatega jalg (ühisstarti) joonele panna kui võrdne võrdsetega, kuigi mõned olid minust pea kaks korda vanemad ja kogenenumad. Võin öelda, et natuke kartsin ka, sest 2000 m kõrgusel asuv maastik ei töotanud just kerget heitlust.

Kui Middle'i 1. punkti sõites ühiselt 8 kõrgusjoont üles kõnniti, taipasin, et väga hull asi olegi, vähemalt mitte

füüsilise poole pealt. Kiirus tõusis edaspidi küll märgatavalt, kõik sõitsid risti-rästi (oli 3 erinevat ringi, lisaks hajutused) ja segasid üksteist nii palju kui võimalik. Nii kõrgel hapnikuvõlas sõites tundus

aga mõtetegevus eriti visalt jalgadele järgi jõudvat, kui ta üldse funktsioneeris. Tuli nii mõnigi seisatus, mida niisugusel võistlusel endale küll lubada ei tohiks. Samuti õnnestus korra suure hoo pealt pea ees lumme lennata, sest olin endale sisendanud, et kui laskumine ikka lageda peal on, siis pidurdamine pole vaja — surma ju ikka kukkudes ei saa (puude vahel on muidugi teine tera). Kui mõne päeva pärast kaardid kätte sain, nägin, kui lihtsad olid punktid tegelikult olnud. Tasuks 26. koht, kuid kaotust üle 8 minuti oli 9 km kohta liiga palju.

Järgmisel päeval siis sprint, mis pole mulle kunagi meeldinud. Rada 3,2 km ja 8 KP, tõusu 90m. Nüüd tuli kiirelt tegutseda, kuid radade ristumiskohti polnud millegipärast suurelt kiiruselt ja eredas päikesevalguses kuigi hästi näha. Esimene punkt oli lihtne, aga teine — sinna tuli kindlasti lõige teha. Lasku-

EM Itaalias Ander Oja

EM tavarada: Ander Ojandule pakub juua treener ja isa Mati Ojandu.

FOTO: TUULI MÄEOTS

Võistlus nagu võistlus ikka, rahulik valmistumine, suuskade määrimine ja väike närv sees, sest hooaja esimesed tipptasemel stardid ees ootamas.

KESKMINE RADA ühisstartist. Stardin esireast, numbriks 13. Juba enne starti oli kogu olek nagu vati sees ja väga imelik tunne sooja teha. Nigeli tunne jäi kehasse kuni finišini. Juba esimesel tõusul polnud kuskilt võtta jõudu, millega juhtgrupi tempot hoida ja nii tuli rahulikult oma tasases tempos edasi liikuda ja üritada rada veatult läbida. Kogu aeg oli tunne, mis sarnaneb jooksmisele veega täidetud basseini — pingutad nagu jõuad, aga basseini kõrval kõndijad jõuavad ikka kiiremini edasi. Ega polegi midagi pikemalt kokku võtta, ainuke viga tuli

eelviimase punktiga, mille läbimise tahtsin halva kaardilugemise tõttu vahele jätta. Kaotasin veega umbes 20 sekundit ja neli-viis kohta.

SPRINT. Soojenduse ajal oli tunne juba parem ja ise lootsin, et tuleb hea tulemus. Kahjuks alustasin rada kohe suure veega. Kahe esimese punktiga eksisin kokku umbes 2 minutit, lisaks kaotasin kolmanda punktiga veel vähemalt 30 sekundit, kuna ei osanud arvestada ühe lõike olemasolu. Vead olid tingitud liigest kiirustamisest, ei suutnud suurelt kiiruselt fikseerida juba kogu raja esimest teeristi. Hiljem kalkuleerides tuli välja, et ka puhas sõit poleks midagi head tähendanud.

TAVARADA. Huvitav rada ja üpris keerulised teevalikud, mis kokkuvõttes tõid ka vähemalt 4 minutit viga. Kui midagi positiivset öelda, siis tundus, et

Ilma parimatega

TUULI MÄEOTS

mise peal vilksatas kõik nii kiiresti mööda ja rada viskas mu juba järgmise nuki otsa. Sõitsin paremalt kaare ja pärast hulljulget laskumist viis läbi roheline vist meeste tehtud lõige punkti. Rajad peaks ju planeeritud olema ikka ilma lõigeteta? Kuigi sain selles punktis eelstartinu kätte, kaotasin ümbersõidu ja lisajoonte sõitmise etapi parimale 2 min. Edasi läksin stabiilselt ja puhtalt lõpuni, kuid sprindis mak-savad vead eriti rängalt ja ega ma nii

das, et hoida polnud midagi ja kohe alguses tuli täiega sõita. Rada oli mitmekesine, sai nii suusad käes tõusu joosta kui sama mäe teiselt küljelt alla lohiseda. Ainuke punkt, kus jälle kahe-minutise vea tegin, oli teine. Mitme etapi teevalik taandus laiale suusarajale. Ka katkendlikuga märgitu oli praktiliselt uisutatav, mis minule hästi sobis, sest tunnen end uisurajal tublisti paremini kui ainult paaristõugetega rajal, nagu Põhjamaades pahatihti on.

Kui laskumine lageda peal on, siis pidurdada pole vaja – surma ikka kukkudes ei saa

kiiresti ikka kaarti ka ei loe kui vaja. Nii tuligi jälle 26. koht, kuigi reaalne olnuks 20 hulka sõita.

Kontakt kaardiga oli ka parem kui eelmistel päevadel, kuid ikka jäi kahekümne piir alistamata – 23. koht ja protokollis peale põhjamaalaste ja venelaste eespool veel ainult üks tšehh, leedulane ja bulgaarlane. Maailmakarika kokkuvõttes sain 33 punkti.

Teates olid meil kurioosid plaanid, kuid nagu juba teada, jäi mul metsas käimata. Võistlustest üldse jäi aga väga hea mulje ja nüüd tuleb kõvasti harjutada, et täita ära ülesanne, mis Itaalias veel üle jõu käivaks osutus. Aitäh treeneritele Matile ja Üllele ja teistele fanaatilistele suusaorienteerujatele, kellega koos laagrites käime.

Sellise plaaniga tavaraja starti läksingi. Pikemad rajad meeldivadki mulle rohkem, sest kaardilugemise kiirus pole väheste startide tõttu kaugeltki konkurentsivõimeline. Rada 9–12km, 15 KP, 280m. Kuna korraldajad olid stabiilselt võitja aegade prognoosimisega 10 minutit mööda pannud, võis arvata, et võitja tuleb pakutud 57 minuti asemel kolmveerand tunniga. See aga tähend-

Ajakiri Orienteeruja kutsub kõiki lugejaid aktiivselt osalema võistlusel "Auhind iseendale".

Võistlus koosneb neljast osast, kuid oma tänuväärt panuse annate ka vastates ainult I ja II osa küsimustele.

I osa Välgküsitlus

Mis on Sinu o-võistluselt saadud ...

- 1) ... parim auhind?
- 2) ... mõttetuum auhind?
- 3) ... naljakaim auhind?

II osa Mõnusad auhinnad

Kirjuta siia nimekiri auhindadest, mida tahaksid saada.

III osa Auhinnalaua komplekteerimine

Koosta ühe 2-päevase võistluse sobivate auhindade nimekiri, lähtudes järgmistest algandmetest:

- võistlusklasse kokku 21, vt allpool, (sulgudes osavõtjate arv):

H8NR	(4)
H/D10NR	(7/11),
12	(20/12),
14	(22/22),
16	(25/13),
18	(19/7),
21A	(32/15),
21B	(24/15),
35	(11/16),
H 40	(10)
H/D 45	(10/13)
H 50	(13),

- otsusta, mitu auhinda igas klassis anda ja kuidas jagada auhindu arvestades kahte võistluspäeva;
- auhinnafond moodustab stardimaksudest ca 30 %, olles seega 6000 kr;
- H8 ja HD 10 klassi lastele (kokku 22) on vaja kõigile auhinda.

IV osa Lühijutt teemal "Unustamatu võistlus, unustamatu auhind"

Ootame mälestusi ja pilte võistlustest nii Eestis kui välismaal (sh endises N. Liidus) ning eriti naljakatest/erakordsetest auhindadest ja/või autasustamis-teremooniatest, mis seal saadud/nähtud. Parimad lood ja pildid avaldatakse.

Vastuseid võistlusele ootame 20. märtsiks aadressile maretvaher@hotmail.ee või postiaadressile M. Vaher, Aia 2-3, 61001 Rõngu, Tartumaa.

III ja IV osa vastajate vahel loositakse välja auhinnad:

- 2 tasuta osavõtuvõimalust Karjalaskevõistlusest/Lihavõttesprindist
- 2 tasuta osavõtuvõimalust Lõuna-Eesti KV-st
- auhind vastaja soovil (kui see jääb ajakirja kolleegiumi arvates ajakirja võimaluste piiresse)

MARET VAHER

ANDER OJANDU

ndu pilgu läbi

füüsiline vorm hakkas paranema. Üldiselt siiski midagi head välja ei tulnud. Tuleb tunnistada nõrkust, nii füüsilist kui tehnilist.

TEADE. Minu jaoks pani teade õnnetule nädalale veel õnnetuma punkti. Pärast Marguse ilusat avavahetust oli minu ülesandeks liidritega vahet võimalikult väiksenä hoida, aga kahjuks polnud ma ülesannete kõrgusel ja võistlus jäi pooleli juba pärast teist punkti. Põhjuseks parema säärelihase tugev pörotus. Sattusin ühel pikal, kitsal ja järsul laskumisel kokkupõrkesse Norra võistkonna (hilisem võistluse võitja) liikmega. Kuna me kasutasime laskumisel kukkunud võistlejatest möödumiseks erinevaid tehnikaid (mina kasutasin kätega vastu maad pidurdamist, norrakas aga sõitis lihtsalt täis-kiirusel nendest üle), siis oli laskumise

all minu kiirus kahanenud nullini, tema oletatav kiirus oli 60 – 70 km/h. Minust norrakas enam üle sõita ei saanud, kuna seisin püsti, ja nii me siis tegime koos paarimeetrise lennu minu valukarjete saatel ning mõni hetk hiljem asusime erinevaid teid pidi finishi poole teele (mina läksin otse, norrakas jätkas võistlust). Kokkupõrke tulemuse-na olen paar nädalat lombakas ja sunnitud jalgadele koormust andvatest harjutustest mõneks ajaks loobuma.

Kokkuvõttes — et võistlustel suudaks konkureerida, tuleb korralikult treenida, sai lihtne tõde jälle tõestatud. Haanjas toimuvateks MK etappideks loodan tagasi rivis olla.

Orienteerujakalender

märtsistoktoobrini

2003

Jaanuär
 1 2 3 4 5
 6 7 8 9 10 11 12
 13 14 15 16 17 18 19
 20 21 22 23 24 25 26
 27 28 29 30 31

Vebruar
 1 2
 3 4 5 6 7 8 9
 10 11 12 13 14 15 16
 17 18 19 20 21 22 23
 24 25 26 27 28

Märts
 1 2
 3 4 5 6 7 8 9
 10 11 12 13 14 15 16
 17 18 19 20 21 22 23
 24 25 26 27 28 29 30
 31

Aprill
 1 2 3 4 5 6
 7 8 9 10 11 12 13
 14 15 16 17 18 19 20
 21 22 23 24 25 26 27
 28 29 30

Mai
 1 2 3 4
 5 6 7 8 9 10 11
 12 13 14 15 16 17 18
 19 20 21 22 23 24 25
 26 27 28 29 30 31

Juuni
 1
 2 3 4 5 6 7 8
 9 10 11 12 13 14 15
 16 17 18 19 20 21 22
 23 24 25 26 27 28 29
 30

26.02 .. 02.03 MK 8. ja 9. etapp ja veteranide MM SO Haanja EST EOL/OK Võru www.okvortu.ee 20.01

Võistluskeskus: Hotell Kubija Võrus
 K 26.02 võistlejate saabumine
 N 27.02 näidistrada ja treening
 R 28.02 pikk rada (WMOC 1st final) kaart 1:15 000 h=5m startijäreikord loositakse
 L 01.03 puhkepäev (Põlvamaa lahtised MV sprint, Mammaste) kaart 1:10 000 h=5m startitakse ümberpööratud järjestuses
 P 02.03 lühirada (WMOC 2nd final) PEAKORRALDAJA ORMAR LUTSBERG +372 51 01 440

01.03 Põlvamaa lahtised MV SO sprint Mammaste EST OK Põlva Kobras kabras.polvamaa.ee 20.02
 Start alates 11.00 Mammaste suusastaadionil (3 km Põlva kesklinnast, tähistuse algus Põlva-Tartu ringteelil)
 Parkimistasu 10.- EEK
 Võitja ajad klassides 12–15 minutit

PEAKORRALDAJA KATRIN VIILU 051 77 942, RAJAMEISTER NIKOLAI JÄRVEOJA 050 34 368

01.03 .. 04.03 Portugal O-Meeting OJ POR www.gd4caminhos.com
 02.03 Viru Maraton SUUSATAMINE Mõedaku EST www.tartumaraton.ee/estolappet
 03.03 .. 09.03 MK 10. ja 11. ning teate 3. etapp SO Tseljabinsk RUS
 07.03 .. 08.03 EMV sprint ja tavarada SO Kääraku EST OK Võru www.okvortu.ee 01.03
 07.03 Sprint

Start alates 15.00 Kääraku spordibaasis (23 km Võrust lõunas, tähistuse algus Võru-Haanja-Ruusmäe maantee 20. kilomeetril enne Plaani küla)
 Parkimistasu autol 10.- EEK, bussil 25.- EEK
 08.03 tavarada
 Start alates 11.00 Kääraku spordibaasis (23 km Võrust lõunas, tähistuse algus Võru-Haanja-Ruusmäe maantee 20. kilomeetril enne Plaani küla)
 Parkimistasu autol 10.- EEK, bussil 25.- EEK

KORRALDAJA OK VÕRU, PEAKORRALDAJA SIXTEN SILD 050 68 377

09.03 Haanja Maraton SUUSATAMINE Haanja EST
 28.03 .. 30.03 13. Spring Cup OJ Birkeröd DEN www.springcup.dk
 05.04 .. 06.04 Karjalaskevõistlus ja ilhavõttesprint 2 X OJ Ootispalu EST OK Võru www.okvortu.ee
 11.04 Põlva õine MV OJ õine Valgemesa EST OK Põlva Kobras kabras.polvamaa.ee
 12.04 .. 13.04 Peko Kevad 2 X OJ Värtska OK Peko my.tele2.ee/peko
 18.04 .. 19.04 44. Jüriööjooks OJ õine teade Karujärve EST SOK/MSL Jõud aste.edu.ee/~SOK/meljap.html
 19.04 .. 20.04 Meisliga 2003 2 X OJ Saaremaa EST Saaremaa OK aste.edu.ee/~SOK/meljap.html
 24.04 .. 27.04 MK sprint, pikk ja teade RO Rooma ITA
 26.04 .. 27.04 10-mila OJ õine Kungsör SWE
 OJ Flen SWE www.tiomila.se/2003
 www.noc2003.org
 01.05 .. 04.05 Nordic Orienteering Championships 3 X OJ Laanemetsa EST OK Iives www.oklives.ee
 02.05 .. 04.05 Iives-3 (2. päev WRE) RO Mõedaku EST Rakvere OK www.raak.ee
 10.05 Virumaa o-jooks OJ Kõverjärve EST Rakvere OK www.raak.ee
 11.05 Eesti Üliõpilaste MV OJ OJ Kaunas EST
 Eesti XIX SELL mängud OJ OJ Patojärve EST OK Kape www.kape.ee
 15.05 .. 18.05 Tartu Kevad 2003 (Jühi- ja tavarada) 2 X OJ OJ OJ

Juuli

1 2 3 4 5 6
 7 8 9 10 11 12 13
 14 15 16 17 18 19 20
 21 22 23 24 25 26 27
 28 29 30 31

August

1 2 3
 4 5 6 7 8 9 10
 11 12 13 14 15 16 17
 18 19 20 21 22 23 24
 25 26 27 28 29 30 31

September

1 2 3 4 5 6 7
 8 9 10 11 12 13 14
 15 16 17 18 19 20 21
 22 23 24 25 26 27 28
 29 30

Oktoober

1 2 3 4 5
 6 7 8 9 10 11 12
 13 14 15 16 17 18 19
 20 21 22 23 24 25 26
 27 28 29 30 31

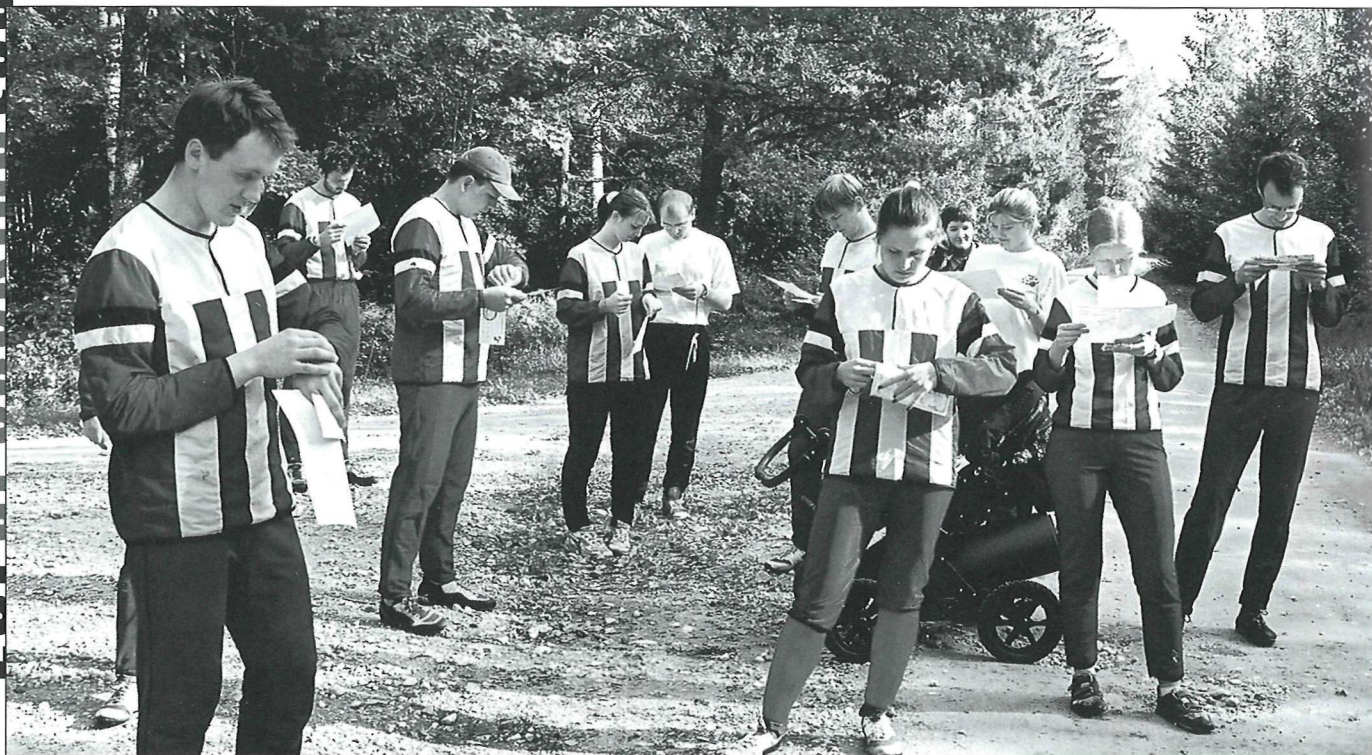
November

1 2
 3 4 5 6 7 8 9
 10 11 12 13 14 15 16
 17 18 19 20 21 22 23
 24 25 26 27 28 29 30

Detsember

1 2 3 4 5 6 7
 8 9 10 11 12 13 14
 15 16 17 18 19 20 21
 22 23 24 25 26 27 28
 29 30 31

17.05 .. 18.05	JOKA GP (1. päev Järvamaa MV)	2 x OJ	Nelijärve	EST	JOKA
18.05	Mercury Cup	RO ja OJ	Klooga-Rand	EST	SK Mercury
24.05 .. 25.05	Batifi MV	OJ + teade	Ventspils	LAT	LOF
31.05 .. 01.06	EMV lühirada ja HD21 sprint+ teade	OJ + teade	Vällarmäe	EST	OK Voru www.okvoru.ee
07.06 .. 09.06	Belgia 3-päeva jooks	OJ	Eifel/Ardennen	BEL	NSV AMEL
07.06	Rosma jooks (OJ koondiste kontrolljooks krossijooksus)	JOOKS	Rosma	EST	
08.06	XXV Lõuna-Eesti KV	OJ	Mõksi veski	EST	OK Põlva Kobras kobras.polvamaa.ee
08.06	Nõva 2003	OJ	Nõva	EST	Ame Kivistik
14.06 .. 15.06	55. Jukolan viesti ja 26. Venlojen viesti	OJ õine teade	Sulkava	FIN	www.jukola2003.net
20.06 .. 22.06	Noorte EM	OJ	Pezinok	SVK	
20.06 .. 22.06	Eesti-Peterburi mats	OJ	Pervomaiskoje	RUS	St Peterburg OF
21.06 .. 22.06	Kõrvamaa rogain	OJ rogain	Kõrvamaa	EST	OK Orion www.orion.ee
28.06 .. 29.06	Kalevi XXX Suvejooks	2 x OJ	Röösa	EST	OK Orion www.orion.ee
03.07 .. 05.07	Ilvesteade	3 x OJ teade	Ähijärve	EST	OK Ilves www.okilves.ee
05.07	XI Maaspordimängud	OJ lühirada	Viljandi	EST	MSL Jõud
06.07 .. 11.07	FIN 5	5 x OJ	Loppi-Tammela	FIN	
08.07 .. 12.07	Juunioride MM	OJ	Põlva	EST	OK Põlva Kobras www.orienteerumine.ee/jwoc
09.07 .. 12.07	IX 4EST	4 x OJ	Põlva	EST	OK Põlva Kobras kobras.polvamaa.ee
13.07 .. 17.07	Veteranide MM	OJ	Halden	NOR	
20.07 .. 25.07	O-Ringen	5 x OJ	Trollhättens/Udevalla	SWE	www.wmcc2003.com
26.07 .. 02.08	Tour O Swiss	4 x OJ		SUI	www.ofingen.com
02.08 .. 03.08	Peraküla 2003	2 x OJ	Perajärve	EST	Ame Kivistik
03.08 .. 09.08	Orienteerumisjooksu MM	OJ	Rapperswil/Jona	SUI	www.olwm2003.ch
03.08 .. 09.08	Swiss O Week	6 x OJ	Rapperswil/Jona	SUI	www.olwm2003.ch
05.08 .. 07.08	Trail-O MK ja EM	OJ	Winterthur	SUI	
09.08 .. 10.08	XV Koprakarikas	2 x OJ	Küka	EST	OK Põlva Kobras kobras.polvamaa.ee
15.08	EMV õine tavarada	OJ õine	Puulisoo	EST	OK Kooperator
16.08	EMV sprint	OJ sprint	Rakvere	EST	Rakvere OK
17.08	RO I EMV	RO	Rakvere	EST	Rakvere OK
20.08	MaruKarikas MTBO	RO	Kääriku	EST	OK M.A.R.U. my.tele2.ee/maru
23.08	Lahemaa karikas	OJ	Kuusalu	EST	OK Kooperator
23.08	Noorte Jukola	OJ teade	Helsingi	FIN	www.helsinginsuunnistajat.fi/nuortenjukola
23.08 .. 24.08	Tulejõon 2003 (taskeorienteerumine)	tava + teade	Otepää	EST	EPV SK
30.08 .. 01.09	EMV tavarada ja noorte/veteranide teade	OJ + teade	Uniküla	EST	OK Kape www.kape.ee
05.09 .. 07.09	RO MK pikk ja valik	RO	Slaska Poreba	POL	
06.09	Lääne-Virumaa MV	OJ	Koverjärve	EST	Rakvere OK www.raak.ee
06.09 .. 07.09	Hilumaa 42. KV	2 x OJ	Puski, Tahkuna	EST	Hilumaa OK www.hof.ee/hok
07.09	Rapla maakonna MV	OJ	Kaarepere	EST	OK Orvand
11.09 .. 14.09	RO MK sprint, pikk ja teade	RO + teade	Pilsen	CZE	
13.09	EMV pikk rada	OJ pikk	Ardu	EST	JOKA
20.09 .. 21.09	Eesti-Läti-Leedu noortemais	OJ + teade		LIT	LOSF
27.09 .. 28.09	XV Suunto Games	2 x OJ	Jussi järved	EST	OK Orion www.orion.ee
04.10 .. 05.10	Põlvamaa lahtised MV, tavarada, teade	OJ + teade	Aarna	EST	OK Põlva Kobras kobras.polvamaa.ee
04.10	Jõhvikka maraton	OJ pikk	Kõnnu	EST	www.tpu.ee/~ekukk/vn2003/maraton.htm
04.10	IV TA OK Rogain	OJ rogain	Kõlgaküla	EST	TA OK www.loc.ee/ta-ok
09.10 .. 12.10	RO MK pikk, teade	RO + teade	Friuli	ITA	
11.10	Põlvamaa lahtised MV ja OK West auhinnavõistlus	OJ pikk	Võiste	EST	OK West www.pamu.ee/west

LSF O-I saab enamust rahvast kokku

FOTO: LAURI OLLI

Nimetus: LSF Pronoking Team
Asutatud: 1999.a kevadel
Liikmeid: 14
Internetis: www.hot.ee/lfsteam

Ei ole EOL liige

LSF

Et kõik ausalt ära rääkida, tuleb tagasi minna kaugesse ülikooliaega, kui kere enam sporditegemist kuidagi välja kannatada ei tahtnud ja noore mehe tegutsemislust mujale tuli suunata. Paraku mitte õppimisse. Umbes niimoodi sattusingi grupeeringusse, kes ennast tolle aja menuansambli Right Said Fred järgi Noorte Noormeeste Laulu- ja Mänguselts Left Said Fred'iks kutsuma hakkas. Suupärasemalt siis LSF — seda täheühendit on paljud üritanud lahti mõtestada, kuid tõde pole keegi tabanud; üks terveameelsemaid tõlgendusi on pealkirjas toodu.

Pronoking Team

Minu õhutusel hakkasid mõned LSF-lased neljapäeviti metsajooksuga tegelema. 1996. aasta sügisel sai Oruveskil maha peetud esimene hooajalõpuüritus: LSF O, kus osa mehi veel kõrgusjooni sihtideks pidas... Pronoking Team'i sünniks tuleb lugeda 1999. a kevadet, kui realiseerus hull mõte Jüriööle oma võistkond välja panna. Kuna meie sportlik tase polnud just teab mis, tuli satsile atraktiivne nimetus leida. LSF Pronoking Team tundus paslik olevat – pronokkimine tähendab teadupärast totakalt tantsimist (Ken Campell, "Skangpoomijad"). Kuna LSF on oma algusaegadest peale olnud rangelt vabatahtlik punt ja pole iial kedagi metsa sundinud ning paljud LSF-lased on siiani seda meelt, et ega see orienteerumine ühe õige ilmakodaniku normaalne hobi pole, tuligi eristada kuidagi neid, kes on pisut metsa poole nendest, kes pole seda mitte. Pronoking Team sai kogu me o-alase tegevuse kaubamärgiks.

LSF – Lost Somewhere in Forest*

MAIT TÕNISSON

edasiarendust, kaasvõistlejate jälgimist, mis on küll mõnevõrra riskantsem, aga see-eest tõelisele o-le lähemal. Koos päevakutele sõidud, teineteisele küüdi pakkumine ja hilisem tulemuste võrdlus on LSF-i

LSF-lased ei ole seni omale kõrgeid sportlikke või maailmaparandajalikke eesmärke seadnud. Oluliseks on peetud, et endal oleks lõbus ja hea. Viimasel ajal on seda lõbusat ja head ka teistele orienteerujatele üritatud pakkuda.

Võib julgelt öelda, et TON ehk Tallinna Orienteerumiseljapäevakud on meile kõige tähtsam üritus. Seal on enamik meie hulgast oma o-jookse alustanud — seal on selleks just õige koht. Algjale o-jale kõige kindlamini edu toov o-tehnika, kaasvõistlejate küsitlemine, on TON-il väga hästi rakendatav. Oskajamad saavad kasutada nimetatud tehnika

kujunemisel mõnusaks o-sõprade pundiks olnud olulise tähtsusega. See sobib meile. Nagu kõigile teistele Eestimaa o-jatele on ka meile olnud Jüriööjooks see sarv, mis kevadhooaja algust kuulutab. Seda enam, et me ajalugu just selle võistlusega algas. Aastast 1999. oleme igal kevadel olnud nii stardi- kui finišiprotokollis. 2000.

*Eksinud kuskil metsas (ingl k – toim)

aasta Jüriööks valminud ühtne jooksurõivas on meie identiteedi lahutamatu osa. Enamasti on meil kaasaelajaid vähemalt sama palju kui metsaskäijaid. Tulemused on läinud ülesmäge, osalt me endi arengust, osalt Jüriöö populaarsuse vähenemisest.

Rogain — see võistlusvorm on just kui meiesuguste jaoks loodud. Saab mõnusa pundiga terve päeva metsas olla, läbides täpselt nii palju KP-sid kui tahtmist ja

Jüriööjooks on meile see sarv, mis kevadhooaja algust kuulutab

jaksu on. Et mõnustast o-päevast halastamatut võiduajamist ei kujuneks, oleme osalenud seega võistkondadega. Daamidel lasub tänuväärne noormeeste ohjeldamise roll. See-eest on tugevam(?) sugupool preilidele kangesti tänulik. Sellesügisel TAOK Rogainil näiteks kandis üks me võistkondadest kontrollaega mahtumiseks viimastel kilomeetritel aeg-ajalt kaaslannasid seljas.

Hooajast hooaega on suurenenud meie osavõtt ka teistest o-üritustest: Tallinna teatemeistrivõistlustel oleme viimasel kolmel aastal käinud 2-3 võistkonnaga, lisaks suvejooksul ning talvitiigi oleme metsa jõudnud.

Et pisut rutem o-asjandusest aru saada, oleme isekeskis igal suvel ka mõne o-treeningu teinud. Sellisest asjast, kus pisut rohkem oskajad üritavad vähem asjatundjatele võistluspingevas õhkkonnas o-saladusi seletada, tõuseb vast rohkem tulu kui paarist-kolmest omapäi eksitud päevakust.

Esimese võistluse, LSF O, korraldasime iseendile. Tegemist on meie hooajalõpuüritusega, kus kavas tunniajane valikorienteerumine. Sellest sügisest üritusest on mõnedki saanud julgust kevade hakul juba "päris" võistlustele (st päevakuile) ilmuva. LSF O-i võetakse hooaeg kokku ja seatakse sihdi edasiseks. Siiani oleme läbinud Võsu, Palmse-Oruveski, Vardi ja Peraküla o-maastikud.

LSF O-dest indu saanutena sõandasime oma tegevuse rahastamiseks korraldada firma metsapäeva, mis koosnes matkajahi ja LSF-lastest o-õpetajatega kaar-

diga eksursioonist ja hilisemast valikorienteerumisest samal maastikul. Üritusega jääd rahule ja nüüdseks on meil juba kevaditi väike kohustus sarnast asja korraldada.

Esimene proovikivi tõsisel korraldamises oli meie jaoks 2001. aasta Mustla-Nõmme neljapäevak. Tulime ilusti toime kui välja arvata suutmatus tuulises ilmas riietumistelke püstitada. Seetõttu lisasimegi korraldustiimi uue ametimehe — riietumisjuhi, kelle ülesandeks oli mehed paremale ja naised vasakule suunata. Lõpetanuille joogi pakumise tekitasime traditsiooni, millest üritame kinni pida. Vihma õnneks sel aastal ei tulnud, küll aga järgmise aasta Paldiski päevakul. Koos vihmaga saabus sel neljapäevahommikul võistluskeskuse ka NATO, kes oma neegerautomaatori suu läbi kategooriliselt teatas, et siin ümbruses te küll täna midagi ei korralda. Kooskõlastused looduskaitses ja linnavalitsusega jätsid nimetatud suuvoodri jahedaks.

Õnneks leidus NATO-l ka maa-keelseid partnereid, kelle abiga pääsesime eestlasest ülemjuhataja jutule, kes meie muret väga mõistis. Lõpuks päädis rahvusvaheline arusaamatus sellega, et NATO piiras end värskel eelviimase ja viimase KP vahelisel keelualal okastraadiga ning oht Põhja-Atlandi julgeolekule oli likvideeritud ainsagi lasuta.

2002. aasta talvel üritasime teha suusa-o-d. Plaanid olid ambitsioonikad (ja arvan siiani, et õiged) ning head. Oodatult sai takistuseks ilm, pisut vähem oodatult meie korralduskogemuste vähesus ja ammuootamatult EOL, kes EMV täpselt samale nädalavahetusele nihutas. Seda suusa-o-d tehes turgatas esimest korda pähe mõte, et küll on halb, kui sind olemas pole (st ametlikult) ja hakkas idanema idee oma tegevuse legaliseerimisest. Võistluspäeval sadas paduvihma, rajameister oli metsast tähiseid riputamast tulles suht kange, kuid võistlejad siiski eriti ei nurisenud ja see andis tehtust rahulolu.

Samaks võistluseks täpsustasime-valmistasime suusa-o kaardi, millest suvel päevaku jaoks trükojast ka "tavaline" versioon tuli. Esimene vasikas pidi ikka aiataha minema ja no jah — see kaart

oleks parem võinud olla küll (kuri osumina on kaardil koht, kus kõrgusjoon nõlvasuunda vaheatab...). Aga kogemusena oli see töö väga vajalik ja usun, et see ei jää me viimaseks katsetuseks kaardistamistödel.

Mis meile ei sobi Eesti orienteerumises? Me oleme valdavas enamuses vähikorienteerujad, kel napib nii oskusi ja viitsimist igal puhkepäeval võistelda kui ka füüsilist ettevalmistust. Me oleme just see rahvas, kelle hulgast peaks otsima orienteerumisele laiemat kandepinda. Ülal sai juba pisut vihjatud, et meie jaoks pole võistlusi! Päevakul C-klassis pusivale rõõmsameelsele o-ja hakatisele pole nädalavahetusevõistlustel sobivat võistlusklassi. Kahetunnised seiklused B-rajal võivad nimetatud metsast sootuks eemale peletada. Lahendus pole ka Jõulumäe 4EST-i nõõrita B-klassi rada. On vaja C-klassi. Vaba rada pole samuti lahendus, sest olgu ma nii lõbujüstiklane kui tahes, kui ma juba Lõuna-Eestisse olen jõudnud, siis tahan ma oma raha eest saada täisteenust: stardipiisku, võistlusärevust, ämbri kaarti võtta, rinnanumbrit, kohta lõpuprotokollis jne.

Jüriööl osalevaid võistkondi jääb aasta-aastalt vähemaks. Miks? Korraldustase nagu langedud pole. Või on? On küll uhke, et etapivõitjatega on võistluspaigas intervjuud ja rajalt tuleb infot, palju liidril edumaad on. Aga võibolla on liiga vähe tähelepanu jäänud tagumise otsa satside tarvis? Ei, mitte et nad raadio või telepilti peaks mahtuma, aga nende pingutusit peaks samuti

Vahva oleks kuulda enda pingutust väärtustavat hurraad

austama — Vasaloppeti teleülekanndesse mahuvad ka intervjuud suvaliste suuskuritega, viimase Tartu Maratoni Kääriku toitlustuspunkti hüüti valikuliselt nimepidi hurraa mõõduvaile suusajungreile jne. Vahva oleks kuulda enda pingutust väärtustavat hurraad. Olen kõigil LSF-i eest joostud Jüriöödel alustanud viimast vahetust ühisstardist. Arusaadav — ei saa ju lasta kohtunikel hommikuni passida. Aga möödunud aastal Jänedal

kontrollaja sees lõpetades oli finišiliini juba kokku keritud tu li lõppaja saamiseks tu li SI-jaamaga jalutavat kohtuniku püüda. Siis ma olin ikka tige küll!

Orienteerujad on omaette kokkuhoidev tsunft ja väga raske on (m/t)ie mängumaale tulla. Võibolla peaks see seltskond end kuidagi väljapoole avama?

Oleme vahelduva eduga heietanud mõtet luua ametlik klubi ja ehk koguni EOL-i astuda. Seni pole seks piisavat vajadust näinud. Et lihtsalt päevakuil ja aeg-ajalt mõnel muul võistlusel osaleda pole ju tarvis EOL-i liige olla. Aga meie tahtmised on kasvanud ja minu arust on EOL muutunud ka atraktiivsemaks — kui me tahame võistlusi korraldada, kaarte valmistada ja muidu Eesti o-elus aktiivselt kaasa lüüa, on parem EOL-i kuuluda — ühelt poolt on siin EOL'i šovinistlik kriteerium registreerida võistluskalendrisse vaid oma liikmesklubide korraldatud võistlusi, teisalt pakub aga EOL oma klubidele vajalikke koolitusi ja mitmesuguseid abimaterjale.

Miks siis ikkagi tilluke iseseisev klubi? On see ürgestlaslik oma vao ajamise vajadus või midagi muud? O-elus saab ju ehk koguni viljakamalt kaasa lüüa mõne suurema klubi ridades. Meie

jaoks on me seltskond oluline, kuidagi ei tahaks seda killustada ega lahjendada. Tegelikult meil ju klubielu toimib! Ja ju on kaasaegses ühiskonnas

kaasa rääkimiseks formaalsus vajalik.

Loodame, et me teeme veel tegusid, millest ka Orienteeruja lugejatele tulu tõuseb. Arvatavasti saab noore klubi tuleristseteks projekt koodnimega Lääne-Harjumaa Noortekeskuste Matš Orienteerumises.

FOTO: PRIIT PIRKSAAR

O-klubide korvpalliturniiril

KOKKU PANI PRIIT PIRKSAAR

Esimest korda ajaloos otsustasid Eesti orienteerumisklubid talvisel võistlustevahelisel perioodil omavahel mõõtu võtta korvpallis. Mälestusväärne üritus toimus 25.–26. jaanuaril Kesk-Eestis Türi.

haavu lakku-da. Täpselt selline aasta algus, kus muid võistlusi (ka suusa-) veel pole.

KOHT —

Türi, ajaloolistes ürikutes esimest korda mainitud aastal 1347 Turgeli nime all. Kesk-Eestis asuv väike, umbes 7000 elanikuga linnake, Tallinnast 94 km, Tartust 119 km kaugusel. Varem tuntud ka oma kevadiste lillelaatade poolest, viimastel aastatel isegi kui Eestimaa kevadpealinn.

Nagu teada, ega lõunamaalased põhja ei tule ja tallinlased ka väga kaugele minna ei viitsi. Tun-dub tõesti, et Türi oma keskeestisusega on oma niši leidnud orienteerujate kokkusaamiskohana.

MÄNG — Korvpall.

Õnneks ei ole korvpall nii lihtne, et igaüks saab võita. Võidab ikka korraldaja, st see, kes mängida oskab.

REEGLID — Naiste reegel: naismängija iga tabava viske eest saab võistkond 4 punkti, vabaviske eest 2 punkti (mängujärgsel viskamisel 1 punkt). Minutilist pausi võtta ei saa. Vaheaeg 1 minut. Mängija eemaldatakse 3 veaga, võiskonna vigade limiidiks on 4. Mängijate vahetused toimuvad jooksvalt kohtunike laua juures. Mängu reeglid on keerulised. Ka kohtunikele. Üldiselt aga teadsid kõik reegleid väga hästi, eriti mängijad.

Nukker, kui kogu see seltskond oleks 100% maskuliinne, aga tött öelda, ega need meeste mängud naistele ikka mõeldud pole küll. Arvata on, et kohus-

Artikli kirjutamisel on kasutatud listis palutud tagasidest saadud kommentaare. Nende eest tahaks tänada Maret Vaherit, Arti Albertit, Taivo Taubi, Mait Tõnissoni, Peeter Lindu, Vello Viirsalu ja Mart Ostrat.

ILM — Sula. Väljas vihmane ja jääne. Seega soosis ilm igati korvpallimängu sisetingimustes.

AEG — Laupäev ja pühapäev, 25.–26. jaanuar 2003. Samal nädalavahetusel toimus Oberhofis maailmakarika osavõistlus suusatamises ja Tallinnas Eesti-Ungari EM-valikmäng korvpallis. No millal siis veel, kui mitte talvel — saab kevadeni veel

Fin5
ORIENTEERUMISNÄDAL
6.-11.7.2003

LOPPI - TAMMELA
Forssa - Hyvinkää - Riihimäki

Tampere

Turku

Loppi
Tammela

Helsinki

www.loppi.fi/fin5

Registreerimistähtajad
30.4. 6.6. (22.6.)

tusliku naisliikme staatus võistkondades rahvahääletusel läbi ei lähe ja kui lähebki, siis toimub mäng lihtsalt kahe 4-liikmelise meeskonna vahel. Võib-olla minutilist tasuks kaaluda. Korra nagu tekkis otsustavatel hetkedel vajadus aeg maha võtta.

MÄNGU AEG — 5 + 5 minutit puhast aega.

Esimene reaktsioon oli — väga lühike. Tegelikuses täiesti piisav. Vähemaga läheb väga kiirustamiseks, rohkem jälle ei jõua. Eks see mäng, kus meie juhtisime, oleks võinud ju pikemgi olla, aga see, kus peksta saime, oli natuke liiga pikk.

TURNIIRISÜSTEEM — Eelregistreerinud võistkonnad loositakse kahte alagruppi, kus kõik mängivad omavahel läbi. Võrdsete punktide korral otsustab nende vahe, seejärel visatud punktide arv. Grupi võitja pääseb otse poolfinaali. Teise ja kolmanda koha saavutanud mängivad veerandfinaalis vastasalagrupi vastandkoha saavutanud võistkonnaga selgitades ülejäänud poolfinalistid. Alagrupi neljandad, viiendad jne. kohtuvad omavahel selgitamaks välja kohad 7-ndast allapoole.

Hea. Kritiseerida saab alati, aga kokkuvõttes võib väga rahule jääda. Õige oli ja õigeks osutus, kui lõpptulemusi vaadata. Ja uba oligi palju mängu pidada. Praegu tundus mängude arv optimaalne olevat. Või oli A-grupis liiga palju? Listi lugedes tundub, et kahepäevane turniir mitmesugustel põhjustel ei sobi. Ideaalne oleks, kui saaks kuidagi ühe päevaga hakkama, aga kuidas seda teha, mina küll pakkuda ei oska.

KOHTUNIKUD — Kokku käis vilistamas kuus erinevat kohtunikku, nii kategooriaga kui ilma. Kõigil olid viled kaasas. Ilmselgeid "pauke" mina küll ei täheldanud. Turniiri lõpu poole väsisid ehk natuke ära. Esimestes mängudes oli joon väga õige — iga koks loeti kohe veaks ja hoiti seega mängu jõuliseks minemine ära. Kui võimalik, võiks kohtunikke rohkem olla ja ühel kohtunikul vähem mängu järjest mitte vilistada? Arusaadav, et võistlejate tase

on väga erinev ja kohtunikutöö seetõttu keerulisem, aga ikkagi võiks pigem vastu käsi tagumisi või kätega seljas elamisi jälgida, kui audi sisseviskel jooonele astumise kallal norida. Tehnilise teenimisega tegin kogu alagrupis osalejate nimel õhtukokkuvõtte kohtunikule, sest neid, kellele sellele toredale mahedaimelisele mehele midagi öelda oli... OLI PALJU.

Lauakohtunikke oli kahe päeva peale 8 inimest. Töö lauas oli tabloo keerukusest olenemata hästi tehtud.

TOIT JA MAJUTUS — Korraldaja pakkus põrandamajutust koolimajas ja kolme toidukorda.

Puhvet oleks võinud ka pühapäeval mängude vahele kergelt hammustamist ja juua pakkuda. Mulle kui lõunaestlasele oli küll pisut harjumatu see klassiruumis magamine, aga sürr ikka natuke ka. Lisaks puudusid hotelli teise korruse tubades pesumasinaid ja riiete kuivatamise kapid ;)

BANKETT — Avalöögiks oli mustvalgest televiisorist Eesti-Ungari korvpallikohtumine. Telepublik elas häälekalt kaasa. Võitis teadagi Eesti. Edasi läks üritus teadmiste kontrolliga. Viktoriinil "Kes teab orienteerumisest kõige rohkem?" osales kümme o-klubi — kes kahe esindusega, kes ühe esindajaga. Pingealises heitluses tuli võitjaks LSF Pronoking Team.

Pärast teadmiste proovi asuti, SI-pulk näpus, läbima o-rada. Selleks puhuks oli spetsiaalselt püstitatud keerukas orienteerumismisrada Türi Majandusgümnaasiumi söökla lauale, kus kaarti-kompassi vaja ei läinud, nobedaid näppe aga küll. Rada koosnes erineva kõrguse ja suurusega pudelistest, mis olid kobaratena söögilauale paigutatud. Võistleja ülesandeks oli kohtuniku valsa silma all SI-pulk järjest 16-sse pudelisse torgata. Iga klubi esines kahe võistlejaga, kelle ajad liideti. O-rajal sisetingimustes osutus parimaks SRD.

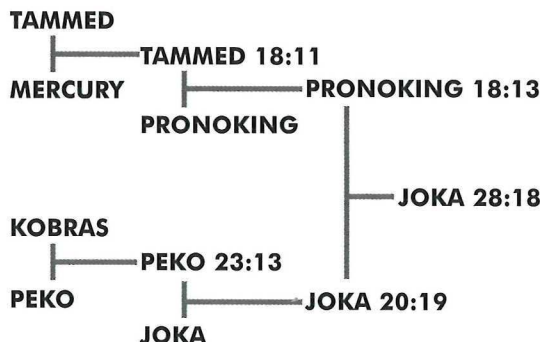
Samas oli õhtune seltsielu täitsa armas. Bankett oli asjalik. Vajalik vaheldus päeva lõpuks. Ja kossuülekanne sobis ka imehästi.

SALDO — Enda saldoks jäid

ALAGRUPPIDE TULEMUSED:

1. JOKA	1. PRONOKING
2. TAMMED	2. PEKO
3. KOBRAS	3. MARU
4. WEST	4. MERCURY
5. KAPE I	5. ILVES
6. LEHOLA	6. KAPE II
7. SRD	

1.-6. KOHT

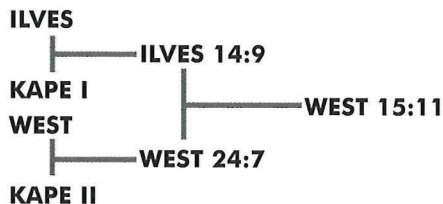
3.-4. KOHT

TAMMED – PEKO 18:13

5.-6. KOHT

MERCURY – KOBRAS 20:0

7.-8. KOHT

TULEMUSED:
1. JOKA
2. PRONOKING
3. TAMMED
4. PEKO
5. MERCURY
6. KOBRAS
7. WEST
8. ILVES
9. KAPE I
10. SRD
11. KAPE II

väiksemad-suuremad löömingu-
jäljed jalgadel, üks korralikult
paistes sarnaluu ja üks tehniline
viga. Viie mehega, nagu selgus,
oli turniiri lõpuni väga raske vastu
pidada — (mängu)mehed
said lihtsalt otsa! ;-(Mul oli nina
päril tugevalt paistes ja ega ma
end muidu ka platsil eriti turvaliselt
ei tundnud. Palli ei lubatud ka
patsutada — kohe katkuti
käest ära!

Lisaks kaks kipsis jalga ja kaks
väänatud hüppeliigest. Korvpall
pole jäähoki!

VABAVISKED ehk **DRA-**

MAATIKA — Reegel: viigilise
lõpptulemuse korral visatakse
võitja selgitamiseks 5 vabaviset.
Kui tulemus on viigiline, loobitakse
ühe viske haaval kuni võitja
selgumiseni. Reeglit oli vaja
rakendada ühel korral — ala-
grupimängus West vs Lehola.
West sai viiest viskest sisse kaks,
Lehola ühe.

ERE HETK — See, kuidas me

LSF-iga kõigi gurude vastu vikto-
riini kinni panime! Ilves üllatas
oma fännklubiga, selliseid oleks
võinud ju teisigi olla. Üllatas ka
mängijate suhteliselt kõrge tase.

JÄRGMISEL AASTAL — No

kui kamba kokku saame, siis tu-
leme ikka. Ehk teeme veel tren-
nigi ja paneme kinni! Usun, et
kui asi juba traditsiooniks saab ja
järgmise aasta ürituse toimumine
pisut varem ära kinnitada, siis on
paljudel stiimul/eesmärk ka roh-
kem kokkumängu harjutada.

TAUSTAJÕUD — Korraldusele

andsid oma toe JOKA liikmed,
teiste hulgas Margus Marrandi,
ja vabameelsete spordiharrasta-
jate ühendus SKM! Erik Aibasti
isikus. Lisaks haarati mängu Türi
Majandusgümnaasiumi direktor
Paul Poopuuga.

KORRALDAJA KOMMEN-

TAAR — Näotu lugu. Ise korral-
dad. Ise võidad.

Võistlusklass: H21
Klubi: Rakvere OK
Sünniaeg: 17.04.1972
Elukoht: Sael
Abielus, kaks tütart
Kõrgharidus: Eesti Kõrgemast
Kommertsikoolist
OÜ Merrillmann (Europcar
autorent) juhataja

Arthur Raichmann

MARET VAHER

OÜ Merrillmann, kus ma töötan, on autorendifirma. Meie emafirmaks on veidi üle 50-aastase tegutsemisajalooga Euroopa päritolu korporatsioon Europcar. Meie firmal on seega Europcar'i kaubamärgi esindamise ainuõigus Eestis. Mina olen sellise kohaliku ettevõtte juhataja.

ka töösse rakendatud (rakendada). Ja see kõik toimib suurepäraselt!

Me võtame vastu autorendi broneeringuid üle laia maailma ja broneerime siit omakorda autosid enam-vähem kuhu iganes. Üht-

Autodega olen ma tegelenud juba üle 8 aasta: alustasin automüüjana Info-Autos (tol ajal Volvo ja Renault esindaja), edasi olin müügidirektor Ascaris (Opel ja nüüd ka Chevrolet) ja aastast 1997 Europcaris. Ahjaa, korrektsuse mõttes olgu öeldud, et me kutsume oma firmat tema kaubamärgi järgi ikka Europcar'iks, Eesti ettevõtte nimi selle taga ei ütle kellelegi nagunii midagi.

Ma julgen arvata, et koostöö suurte rahvusvaheliste korporatsioonidega on alati huvitav. Autofirmad on kahtlemata suured ja ka Europcar oma 220 000 auto ja 2650 esindusega 118 erinevas riigis on meie mõistes hii-glaslik rahvusvaheline korporatsioon. Hulk asju alates korporatiivsest identiteedist lõpetades aruandluse vormidega on üsna täpselt ära kirjeldatud ja paigas.

Põnev on tundma õppida ja arendada sellise korporatsiooni know-how'd – kuidas toimub firmas asjaajamine ehk teisisõnu, kuidas on ettevõtte erinevad tööprotseduurid vastavalt vajadustele ja võimalustele peenesteni lahti kirjutatud (või tuleb ise lahti kirjutada) ja see hiljem

tegutsemisstandard ja kvaliteet üle kogu maailma teebki meie teenuse usaldusväärseks ja kliendisõbralikuks. Meie eesmärk on, et meie kliendid saavad ükskõik kui kaugel kodust ikka sarnase teenuse, hoolimata Europcar'i esinduses töötavate inimeste usust, nahavärvist jne.

Niisiis, meie asi on siin Eestis pakkuda Europcar'i maailmatasemel teenust ning ma usun, et minule sobiva pikkuse taktikepikesega ma seda tegevust siin mõistlikul moel dirigeeringi.

Igal hommikul jätkub lugu sealt, kus ta eelmisel õhtul pooleli jäi. See on selline otsatu lugu, mis kestab 24h ööpäeva ja 365 päeva aastas, mis ei tähenda, et kõik instrumendid kogu aeg mängiks, aga see 24h tähendab seda, et me oleme kogu aeg kättesaadavad. Meie telefon on 6109317- proovige ise järele! Kui toru ei võetud, siis palun võtke minuga ühendust! (Olgu pealegi, ärge seda helistamist nüüd liiga tõsiselt ka võtke!)

Seega – kui ülaltoodu kokku võtta, seisneb minu tavaline tööpäev töötajatega ja klientidega suhtlemises, olemasoleva info

FOTO: A. REICHMANNI ERAKOGUST

analüüsimises ja tuleviku planeerimises ehk teisisõnu kõige sellega tegelemises, mis peaks meie klienditeeninduse veelgi paremaks muutma, tooma meile see läbi kliente juurde ning sellest tulenevalt kasumit kasvatama.

SEOS ORIENTEERUMISEGA?

Mul on hea sõber Alar Abram ja siinkohal minu sügav kummardus ka tema väga sümpaatsele emale –Maiele. Neile kahele võlgnub Eesti orienteerumine minu tingimusteta andumise sellele spordialale, kui mul siin pisut ülevoolavat kirjanduslikku kõnekeelt kasutada lubatakse.

Kirjanduslik kõnekeel aga paraku saabki olla siin minu ainus trump, sest sportlike tulemustega ma paraku ennast ehtida ei saa. Mis aga minu jaoks orienteerumise eriti võluvaks teeb, on see, et konkurents on olemas mitmel erineval tasemel. See on aga mulle piisavaks motivatsiooniks kulutada kõik oma vabad õhtud neile vähestele treeningutele, mis mul teha õnnestub.

Minu jaoks on orienteerumine igatahes hobi nr.1 ja ma elan sellele valdkonnale Eestis ja ehk ka kogu maailmas üsnagi kaasa. Kaasaelamise üks aktiivne vorm väljandub näiteks selles, et aitan läbi viia võistlusi. Kuigi tuleb tunnistada, et oma kaunis lühikese klubilise kuuluvuse tõttu olen ma seda veel väga vähe praktiseerinud. Kommenteerin spikerina Kõverjärvel EMV lühirada ja põhiklasside teatevõistlust ning see

oligi minu esimeseks tuleristseks sellel alal. Loodan, et saan klubi ka edaspidi mingil moel kasulik olla.

HOBID?

Meeldib tegeleda pea igasuguste sportlike tegevustega. Lisaks lulan päris hästi, osalen TTÜ Meeskoori tegevuses.

Ja siis on mul ühe sõbraga loodud hobikorras üks meelelahutuslik ettevõtte – OÜ Vapper Jänes, mis tegeleb kõige üldisemas plaanis inimestele hea tuju loomisega. Kel huvi rohkem, neile viide kodukale www.vapperjanes.ee

Mõned näited Vapra Jänese tegemistest:

Ilus talvehommik, kena maja Nõmme mändide keskel. Väikesest kõrvaltänavast tuiskab maja ette punane sportauto, millest hüppab välja Zorro - musta pika keebiga, kaabu peas ja mask ees, lisaks kitarr ja meeletu sületäis roose. Majaemand tuleb uksele, Zorro laskub põlvele ja laulab kitarril saatel Santa Lucia't, seda muuseumis professionaali ooperihäälega (sic!) ja ulatab roosid koos sünnipäevaõnnitlustega.

Teine näide: Väike seltskond tütarlapsi peab ühe neiu viimast pidu abiellumise eelõhtul. Äkki heliseb ta telefon:

VJ: "Tere, mina siin",
 Neiu: "Kes sina?",
 VJ: "No mina, Jänes, kas sa siin ei mäleta?",
 Neiu: "Mis Jänes?",
 VJ: "Mäletad seda väikest kar-

vast Jänest kelle sa väiksenä endaga voodisse kaasa võtsid?",
 Neiu: "Aaa.",

VJ: "Ma olen nüüd suureks kasvanud ja ma tahtsin...ma tahtsin sulle öelda, et armastan sind väga. Ma tulen nüüd sinu juurde."

Edasi astub Jänes sisse ja valab pisaraid, et Neiu teda ära ei oodanud ning annab üle sõbrannade kingituse.

Aga on tehtud firmadele ka meeskonna tööd arendavaid lõbusaid "Quest" stiilis meelelahutust. Orienteerumise elemente on muuseumis palju kasutatud. Ühele spordiklubile tegime Mõedakul päris kobe o-raja, igas punktis oli mingi ülesanne, mille vastus aitas järgmist punkti leida...

SUURIM O-ELAMUS?

Ma pakun, et viimati Jukolal. Olin esimest korda taolisel suurteatevõistlusel ja see meeldis mulle väga. Meie võistkond - Rakvere OK- tuli Jukolal 380. kohale. Kui mäletan õigesti, siis eesmärk oli tulla esimese 500 sekka ja see eesmärk täideti kuhjaga. Mina jooksin 5. vahetust. Jooks oli väga ettevaatlik aga see-eest suuremate vigadeta, 3-4 minutit oleks sellegipoolest võinud kiirem olla. Väga mõnus tunne on tiimi eest joosta, hoopis midagi muud kui individuaalselt. Ma arvan, et see tegigi selle jooksu eriliseks. Lisaks veel ürituse mastaapsus ja pealtnäha ladus korraldus. Pealegi kuuleb seal palju o-maailma uudiseid ja

lühikese ajaga saab näha, kuulda ja tundma õppida paljusid selle ilma tegijaid.

KORDAMINEKUD TÖÖS?

Mul on olnud au kuuluda nende sekka, kes olid omal ajal Opel'i uue esindusfirma käimalükkajateks Eestis. See oli pingeline, aga põnev töö.

Ka Europcari tulles alustasin kolleegidega selle firma Eesti osakonna taasloomist sisuliselt nullist.

ÜHISED JOONED TÖÖS JA ORIENTEERUMISES?

Praegu näiteks on üks konkreetne pisut ühisjooni omav töö käsil. Me valmistame ette nn. „Driving CD“ teenust, kus auto rentijale pakutakse kaasa CD plaati meie koostatud marsruudi ja kaartidega Eestimaa erinevate piirkondade kohta.

KAS ORIENTEERUJAL OLEKS LUGEJAJD?

Viisin läbi vastava katse. Jätšin ühe Orienteeruja numbri nähtavale kohale ja jäin ootele...

Kokkuvõtvalt oli reaktsioon positiivne, minu sellekohast hobi töö muidugi teatakse, aga lehe olemasolu oli uudis ning esma-kohtumine vääris igatahes ka lähemat uurimist.

Eesti veekogudest ja nende kaitsest

Lisaks sellele, et Eesti piirneb suures osas Läänemerega, on siin ka palju siseveekogusid — koos tehiseveekogudega hõlmavad meie 1200 järve ligi 5% Eestimaa pindalast. Kõige tihedam on järvede paigutus Kagu- ja Lõuna-Eestis, seevastu Lääne- ja Kesk-Eestis on ulatuslikud alad täiesti ilma järvedeta. Eesti suurimad järved on Peipsi ja Võrtsjärv, sügavaim Rõuge Suurjärv.

Enamik Eesti järvedest ja jõgedest on moodustunud mandrijää liikumise tulemusena. Taganevad jäämassid viisid endaga kaasa pinnast ja uuristasid süvendid, kuhu kogunes jääsulamisvesi. Mereranniku läheduses leidub rannajärvi, mis on tekkinud merelahtedest maapinna tõusmise tõttu. Rabajärved võivad tekkida laugaste liitumisel. Järved võivad tekkida ka loogeliste jõgede vanadest jõesoppidest. Eesti kõige omapärase tekkega järv on Kaali järv Saaremaal, mis on moodustunud meteoriidikraatrisse. Jõed on tekkinud eelkõige mitmesugustesse liustikujää taganemisel tekkinud orgudesse ja on hiljem muutunud oma voolusängi vastavalt pehmete kivimite olemasolule.

Eesti veekaitse- ja kasutamise poliitika peamiseks eesmärgiks on tagada vee säästev ja jätkusuutlik kasutamine ning vee hea seisund. Eesti rannikumere, veekogude ja põhjavee seisund on sõltuvuses kliimast (temperatuurist, sademetest), geoloogilistest tingimustest, punktreaalsetest (asulad, tööstusobjektid, prügilad jm) ning hajareostusest (põllumajandus, õhureostus jm).

1994.a vastu võetud veeseadus peaks tagama veekogude ning põhjavee puhutuse ja ökoloogilise tasakaalu veekogudes. Veeseadus sätestab peamised vee kaitse ja kasutamise seotud terminid, reguleerib vee kasutamist ja kaitset, maaomanike ja veekasutajate vahelisi suhteid, sätestab veekogude ja põhjavee omandiküsimused, vee kasutamise (avalik ja erikasutus), vee erikasutusõiguse (vee erikasutusluba), kallasradade-

ga seonduva, tasu vee ja veekogu kasutamise eest (tasuline on ainult teatud liiki vee erikasutus), veekasutaja õigused ja kohustused jpm.

Veekogu avalik kasutamine on veekogu kasutamine igapähe poolt ilma veekogu seisundit mõjutavate ehitiste või tehnovahenditeta, nt vee võtmine veekogust, suplemine, veesport, veel ja jää liikumine või veekogul kalastamine (kalapüügi korral on oluline järgida kalapüüki reguleerivaid õigusakte) jms. Veekogu avalik kasutamine on tasuta, kui seadustega pole sätestatud teisiti. Kõik veekogud ei ole avalikult kasutatavad, kuna kuuluvad eraomandusse. Omanik on ka avalikuks kasutamiseks mõeldud veekogu ümbritseval maal, sel juhul ei tohi rikkuda võõral maalikul viibimist reguleerivaid seadusesätteid. Avalikult kasutatavate veekogude nimekirja on kehtestanud keskkonnaminister.

Eestis on riikliku pinnaveeseire andmeil aastatel 1994–2000 veekogude seisund paranenud. Seda võib öelda ka rannikumere kohta. Mitterahuldavas seisundis on peamiselt Soome lahte suubuvad jõed (Keila, Vääna, Purtsu, Pühajõgi jt), samuti paljud väikejõed saartel ning Eesti mandriosas, mille reostustundlikkus on tingitud nende madalast isepuhastusvõimest. Suur osa Eesti järvi on 1980-ndatel kestnud intensiivse põllumajanduse tulemusena eutrofeerunud või eutrofeerumas, mis põhjustab ka paljudes Eesti väikejärvedes veetaimestiku ja -loomastiku liikide vähenemist. Eesti ülemise põhjaveekihi vesi on peaaegu igal pool asulate tiheasustusalal reostunud, mis paikkonniti (Kuresaares, Keilas, Tamsalus jt) on 80-ndatel aastatel ja 90-ndate aastate alguses põhjustanud elanikkonna haigestumist kollatõppe, düsenteeriasse ja muudesse vee kaudu levivatest haigustesse.

JÜRGEN EINPAUL

kasutatud materjale Keskkonnaministeeriumi koduleheküljelt www.envir.ee ja www.sunsite.ee-st

Tänuõnad abi eest Orienteeruja väljaandmisel:

Kõik Orienteeruja lugejad ja tellijad, Ormar Lutsberg ja Ave Epner, Eesti Kultuurkapital, Eesti Keskkonnainvesteeringute Keskus, Tõravere Trükikoda; kolleegiumi liikmed: Sixten Sild, Kaidi Oone, Monika Järveoja,

Ruth Vaher; Vello Viirsalu, Kalev Külaase, Harry Veide, Toivo Kotov, Tarmo Klaar, Kirti Rebane; ajakirja edasimüüjad Mati Poom ja Tiina Oras; Orienteeruja Kuldsulgu 2002 — Olle Kärner, lugejaküsitlusele vastajad, kõik kaastööde autorid

Orienteerujal on artikli avaldamiseks autori luba

Kes juuli alguses Värskasse puhkama läheb, saab võimaluse käia jaanitulel kaks korda aastas ligi kahenädalase vahega.

Nimelt peetakse seal pühi nii Eestis 1918. aasta veebruarist (1. veebruari asemel tuli siis kohe 14. veebruar) kehtiva Gregoriuse kalendri järgi kui ka vana, Juliuse kalendri järgi. Põhjus on lihtne — Värskas on üks Eesti neljast Setumaa vallast (ülejäänud kolm on Mikitamäe Põlvamaal ning Meremäe ja Misso vald Võrumaal) ning setude seas on enimlevinud apostlik õigeusk, kus pühade tähistamine käib nn vana kalendri järgi.

Paljudes Setumaa küldes on säilinud oma väiksed puukabelid, tsässonad, kus on hulgaliselt pühapilte, -rätte, küünlaid ja lilli. Igal tsässonil on ka oma kaitseingel, pühak.

Õigeusk ei sega aga setudel tunda end ka paganatena ja nii mitmeski kohas näeb aukohal setu rahvuseepose peakangelase, viljakusjumala Peko puukuju.

LEGAALNE PIIRIRIKKUMINE

Üks suuremaid Värskas vallas nähtud Pekosid asus Saatsse setu muuseumis, mille peremeheks Ida-Virumaalgi hästi tuntud kunstnik Renaldo Veeber, kelle hiiglasuur (2x3,5 m) eesti eepose põhjal tehtud maal "Viskas mehe Viru randa" ehib teatavasti Kohtla-Järve linnavalitsuse fuajee seinale.

Saatsse setu muuseumi seintel on enamik kunstitöid pärit Veeberi käe alt, kuid leidub ka erandeid. "See on ühe mu Kohtla-Järve sõbra tehtud. Ta teeb selle poole tunniga valmis ja müüb kohe pooliku eest maha," vastab Veeber ühe maali kohta esitatud küsimusele. Selle maali servast võib huviline leida nime Igonin.

Selleks aga, et Värskas Saatsesse jõuda, tuleb sõita läbi Venemaa ning seda saavad teha ka Eesti kodanikud täiesti viisavabalt. Enne piiriületust on vaid liikluskäik "Peatumine keelatud". Sel teel on lubatud sõita ainult auto või bussiga, rattaga ega jalgsi minna ei tohi.

Saatsse setu muuseum on Värskas asuva setu talumuuseumi filiaal. Talumuuseumis korraldatakse neljapäevaõhtuti "Ilo õdagu" koos setu folklooriansamblite ja pillimeestega. Kohalike uhkuseks ei esine seal mitte ainult memmede rühmad, vaid setu traditsioone jätkavad ka noorema põlve esindajad.

Põlvamaal on Värskas, tsässonad ja setud

RENE KUNDLA

artikkel ilmus ajalehes Põhjarannik nädalalõpulisel laupäeval 20.07.2002

FOTO: HARRY VEIDE

VÄRSKAST LAEVAGA PIIRISSAARELE

Suvel Värskas olles tasub kindlasti laupäev laevasõidu jaoks vabaks võtta. Tunni ajaga viib tiiburlaev Polaris Põlvamaa piiridest välja Piirissaarele, kus on aega teha kahe-tunnine ekskursioon. Piirissaare vallas on vaid veidi üle 100 elaniku, neist kümme-kond eestlased, ülejäänud venelased. Hoolimata väikesest rahvaarvust, on saarel kaks kirikut, neist üks vene vanausuliste oma (Setumaal on ainus vanausuliste küla Peipsi järve äärne Beresje). Kirjalik kinnitus Piirissaare inimasustuse alguse kohta puudub. On vaid teada, et saare asustasid vene vanausulised tsaar Peeter I valitsemisajal ehk 17. sajandi lõpus - 18. alguses. Kõrvalisse kohta, üksikule saarele minemise põhjuseks oli "habememaksust" kõrvalehiilimine.

Tartumaa kaarti vaadates võib imestada, miks Piirissaarel on sadam tähistatud ke-set saart, aga tegelikult sadam seal asubki. Saart läbib kanal, millest laevatatav on vaid lõunapoolne osa. Kanal poolitab saare kahte ebavõrdsesse ossa, elu käib väikesemas, idapoolses osas. Sealt võib vaadata ka Venemaad, mis asub vaid 7 kilomeetri kaugusel. Juhul kui peaks õnneks minema ja sattuma sinna äikese-eelsel ajal, pidavat nägema omapärast nähtust — Venemaa kallas läheneb saarele, sel momendil on näha ka seal olevaid inimesi.

RÄPINAS ON MUSITEMPEL

Värskale lähim linn on Räpina, mis on kuulus oma 1734. aastal tööd alustanud paberivabriku poolest. Loodushuvilisele pakub kindlasti palju Sillapää lossi juures asuv dendropark, kus on üle 300 liigi

puid ja põõsaid. Pargis on esindatud kolm stiili — inglise, prantsuse ja metsapark.

Pargis asub ka musitempel, mille kohta räägitakse järgmist legendi — kes on selle templi sammaste all teineteisele töötuse andnud, jäävad eluks ajaks kokku.

Räpinas on kaks kirikut, lugematul arvul poode ning ka "Ölleparadiis", mis väljast jätab mulje, et tegu on hoopis vastupidise koha maapealse esindusega.

Sel suvel tuli Räpina paisjärve kaldal esmaettekandele näitemäng "Ööpik Vohandu kaldalt" 1901. aastal ilmavalgust näinud laulu "Sauna taga tiigi ääres" autori Herman Julius Schmalzi elust.

LIIVAKOOPAD ON ELAMUSTE OTSIJATELE JA NAHKHIIRTELE

Elamuste otsijatel tasub kindlasti sõita vaatama ka Värskast edelas Orava vallas Piusa raudteejaama lähistel asuvaid vana klaasliivakae-vanduse koopaid. Piusas on kilomeetritepikkuseid koopaid, kuhu soovitakse minna vaid giidi juhatusel.

Liivakoobastes on olemas nii energia testimise koht kui ka koht, kus oma talitusi käivad tegemas paganad. Samuti saab koobaste juurest kaasa võtta liiva, millel olevat tervendav mõju.

Liivakoobastes asuvad Ida-Euroopa suurimad nahkhiirte kolooniad. Suvel näeb seal aga nahkhiiri vaid puust nikerdatud kujul, sest elusad nahkiired saavad sügisel ja lahkuvad kevadel.

Põlvamaa — www.polvamaa.ee; www.polvamaale.ee; [www.visitestonia.com/polva](http://visitestonia.com/polva)

Räpina linn — rapinalinn.polvamaa.ee

Setumaa — www.hot.ee/setotour

Värskas sanatoorium — www.hot.ee/vsanatoorium

Setu talumuuseum — www.hot.ee/setutm

Piirissaare — www.piiirissaare.ee

Põlvamaa ajaleht Koit — kodu.neti.ee/~polvakoit

Võrukeelne kuukiri Uma leht — www.umaleht.ee

Suviseid ööbimikohti Põlvamaal

Suvisel ajal ööbimiseks on Värskas ja Räpina kandis kaks väga vahvat öömaja — Meenikunno raba päikeseloojangumaja ja Räpina ümbruses asuv metsaonn, mida ma kindlasti selle kandi külastajatele soovitan.

PÄIKESELOOJANGUMAJA mahutab 10 inimest. Maja asub Meenikunno raba ääres vaatega rabale ja päikeseloojangule, nagu selle nimigi viitab. Olemas on kamin, magamisvarustus tuleb endal kaasa võtta, WC ja elekter puuduvad. Võtmeraha on meeldiva üllatusena vaid 300 kr ööpäev.

Päikeseloojangumajja jõudmiseks tuleb sõita mööda Põlva–Värskas maanteed kuni paremale näitava Ilumetsa metskonna viidani, edasi läbi Nohipalu küla (4 km) ja siis keerata paremale metsateele, maja asub raba servas 1 km kaugusel.

METSAONNI ukсед on kõigile külastajatele lahti ja ööbimise eest raha ei küsita. Onnis on pliit, istepakud ja laud, väljas kiik, puukuur ja WC. Metsaonni saab sõites Tartust Räpina poole. Pärast Leevakut tuleb keerata vasakule Toolamaa suunas ja kohe uuesti vasakule metsateele. 2 km pärast pööra paremale ja sõida veel 3 km.

Teistest Värskas ja Räpina ümbruse ööbimiskohtadest leiab piltidega ja broneerimise telefoninumbritega infot RMK kui riigi metsa majandaja kodulehelt www.rmkk.ee.

KAIDI OONE

Lume sulamist oodates

KAIDI OONE

Lumi on veel maas, aga peagi see veebruar märtsiks ei muutu, märts omakorda aprilliks ning juba tuleb kari välja (loe: metsa) lasta. Et kari laskmiseks valmis oleks, võiks hakata vaikselt tähise värve meelde tuletama, taastutvuma SI-pulga kasutusjuhendiga ning noorendikule peaks meelde tuletama selle, mis on vajalik edukaks karjatamiseks. Teeme seda nagu eelmiselgi kevadel läbi mängude.

ÜLEMINE: Kaardipusle kokkupanemine.

ALUMINE: Legendipantomiim. Poisid mängivad tee ja kraavi risti, kraav on juba valmis.

Tunne kaarti!

KAARDIPUSLE

Väga heaks kaardi õppimise viisiks noortele on kaardipusle. Selleks tuleb erinevate maastike kaardid lõigata väikesteks tükkideks ning lasta lastel need kokku panna. Mida väiksemad lapsed, seda lihtsamate elementidega peaks olema kaart ja seda suuremad tükid. Nooremate puhul võib kaardil olla ka rada, mis aitab pildi kokkupanekul, kuid ei riku õppimisrõõmu. Mida vanemad on "kaardipusletajad", seda keerulisemate elementidega peaks olema kaart ning seda väiksemad kaardi tükid. Kusjuures vanemate laste puhul soovitatakse kaarti lõigata mitte ruutudeks ega ristkülikuteks, vaid kolmnurkadeks. Pusle ettevalmistamise juures tuleb jälgida seda, et kaardi taga ega külgedel ei oleks (reklaam)teksti — lapsed on väga taibukad, et panna kaart kokku teksti järgi!

Kaardipuslet saab kokku panna ka terve võistkonnaga ning kasutada seda füüsilise koormusega koos, näiteks elemendina teatevõistluses.

JOONISTA KAART

Kui eelmise kevade Orienteerujas soovitasin lastel joonistada kaart oma toast, sõbra näost või võimlast, siis nüüd võiks joonistada kaardi "hüpoteetilises" ehk enda välja mõeldud maastikust. Tegime seda lastega suvel Elvas EOLi lastelaagris, parimad pildid ilmusid ka üle-eelmises "Orienteeruja" ajakirjas.

Kaardi joonistamisel ja ise maastiku konstrueerimisel peaks laps suutma jälgida, et mägi ei tekiks õhust ega kaoks sinna ning et märg kraav ei kulgeks üle mäe. Samuti ei saa kõrge mägi olla soine jms. Kaardi valmimisel tuleks see kindlasti vanema õe-venna, ema-isa või treeneriga läbi analüüsida, kuna eesmärgiks on, et laps saaks aru looduse poolt pakutatavatest võimalustest ning seeläbi oma joonistuses tehtud vigadest (seesama kraavi sujuv kulgemine üle hirmkõrge mäe). Hea on analüüsimisel kõrvale võtta mistahes maastiku kaart, millelt elemente näidates ja loodusseadusi seletades saab lapsega tema joonistatud kaardi üle vaadata. Ja muuseas, treenerid, lapsed on ka ise agard üksteisel selliseid vigu leidma — nii et võite anda lastele ka üksteise kaarte analüüsimiseks.

Suuda meeles pidada!

Mälu treenimisel on headeks harjutusteks erinevate kaardielementide kandmine ühelt kaardilt teisele. Siin on oluline, et kaks kaarti asuksid üksteisest eemal. Mida noorem laps, seda lihtsamad peaksid olema nii kaart kui ka elemendid, mida tuleb meelde jätta. Vanemate laste puhul muutuksid keerukamateks nii objektid kui ka kaart ja peaks pikinema vahemaa kahe kaardi vahel.

RAJA KANDMINE KAARDILE

Raja kandmisel kaardile võib kasutada kahte viisi.

Esimese variandi puhul on kaardile kantud vastava raskusastmega rada, mis järjekorras punkt-punkti haaval tuleb

kanda teisele kaardile. Harjutust võib teha ühele lapsele — mida kiiremini ta raja teisele kaardile kannab, seda parem, aga seda saab teha ka meeskonnale — igaüks kannab ühe punktivahe ning võidab võistkond, kes on kiirem ja kelle rada on kantud vigadeta.

Teiseks võib raja kandmisel kasutada liikumisteed — kaardil on nii rada ise kui ka selle läbimiseks näiteks eelmises treeningus joonistatud parim liikumistee. Siin on kaart natuke kirjum ning kanda tuleb ühelt kaardilt teisele täpne liikumistee, sh tuleb jälgida, et näiteks ümber kivi minek oleks samalt poolt kui aluskaardil. Ka seda harjutust saab teha nii individuaalselt kui meeskonnaga, sh ühe ülesandena teatevõistluses. On ju selge, et mälu tuleb treenida nii füüsilise koormusega kui ka ilma.

PUNKTIDE KANDMINE KAARDILE

Ülesanne on sama kui raja kaardile kandmisel, vahe vaid selles, et ühelt kaardilt kantakse teisele üksikuid punkte. Raja harjutus on punktide kandmise harjutusest oluliselt lihtsam — toeks on eelmise joonistaja poolt kantud viimane KP ja raja üldine visuaalne kuju. Punktide osas on abiks vaid punkti asukoht kaardil ning omaenda mälu.

Punktide kandmisel kehtivad kõik eelnimetatud reeglid — mida noorem laps, seda lihtsam kaart, lihtsamad KP-de asukohad ja vähem KP-sid. Ka seda harjutust saab kasutada teatevõistlustes — võidab võiskond, kes kannab kõige kiiremini ja täpsemini kõik punktid teisele kaardile. Raskemaks teeb võistkondliku harjutuse see, kui "ärakantud" punkti ei lubata märgistada ja aluskaardil ei ole punktide juures ka numbreid — nii peab meelde jätma punkti(d), selle või nende asukohad ning võistkond peaks eelnevalt kokku leppima nn KP-de kandmise strateegia.

Kui harjutuse juurde on soov lisada tugev füüsiline koormus, siis võiks lubada igal lapsel meelde jätta vaid ühe KP. Kui eesmärgiks on treenida pigem mälu, peaks andma ülesandeks jätta meelde võimalikult palju objekte.

Kõiki eelnimetatud harjutusi saab teha ka kodus — pannes aluskaardi elutappa, tühja kaardi aga kööki. Aga nagu kirjutasin — mida pikem vahemaa, seda raskemaks harjutus muutub.

Ole tähelepanelik!

LEIA OBJEKTID!

Tähelepanelikkuse treenimiseks olen mina oma treeningutel kasutanud aja peale objektide leidmist. Olen eelnevalt lugenud üle kaardil asuvad u-kujulised lohud, v-kujulised augud vms

kindlad ja teistest eristatavad objektid ning palunud treeningus need lastel aja peale kaardilt üles leida. Selle harjutuse lõppedes saab treener täpse pildi laste tähelepanelikkusest — kes kui kiirelt ja kui hoolikalt harjutuse täidab.

LEIA PUNKT!

Antud ülesande jaoks on nii lastel kui treeneril või ema-isal ees sama kaart. Treener või ema-isa valib välja KP asukohta ning hakkab selle asukohta lapsele/lastele sõnadega selgeks tegema, kasutades ilmakaari, maastikku jmt. Näiteks "punkt asub augus suure lagendiku idaservas. Lagendikust põhjas kulgeb maantee, lõunas asub soo". Nii saab lisaks tähelepanelikkuse arendamisele selgeks ka ilmakaared.

Teine viis laps punkti juhatada on näidata kaardil stardikoht ja hakata sõnadega teda punkti juhtima – "liigume stardist teed pidi lõunasse kuni kraavini. Tee ja kraavi ristist keerame itta ning liigume kraavi pidi edasi umbes 300 meetrit. Kagu suunas vaadates näeme suurt kivi, mille lõuna küljel asub punkt. Kus see on?"

Ikka ja jälle — mida vanem laps, seda keerukam kaart ning segaduse tekitamiseks pikemad vahemaad punktide vahel.

Tarka karja kevadeks!

FOTO: TED DE ST. CROIX ERAKOGUST
Sass (paremal) andmas üle Sass Peepre Team Awardi 1970. aasta Ontario MV-I

Eesti mees viis Kanada orienteerumise tänasele tasemele

Möödunud suvel toimus Kanadas Calgary lähistel koos Ameerika ja Vaikse ookeani regiooni meistri-võistlustega juba viieteistkümnendat korda Sass Peepre nimeline noortelaager. Sellise eestipärase nimetuse on järjest rahvusvahelisemaks muutuv üritus saanud kauaaegse Kanada orienteerumiselu edendaja, eesti päritolu mehe Aleksander Peepre järgi.

Aleksander Peepre sattus Kanadasse II maailmasõja järel. Olnud enne sõda Eesti meister murdmaasuusatamises ja mitmekülgne noortetreener, taheti teda rakendada Saksa okupatsiooni propagandasina teenistusse. Keeldumise järel ei jäänud tal muud võimalust, kui põgeneda Soome, kus ta võitles punaarmee vastu, ning peale sõda edasi üle ookeani.

Sass tegi Kanadas kiirelt karjääri, tõustes ministri-umi uksehoidjast Guelphi ülikooli kehakultuuri õpetama. Sealsamas avastaski ta orienteerumise ja hakkas seda spordiala Kanadas ja USA mõnes osariigis reklaamima ja arendama. Üks tähtsamaid sündmusi Kanada orienteerumiselu arenguloos oli Sassi korraldatud nädalapikkune o-konverents Guelphi ülikoolis, mis viis orienteerumisspordi Kanadas täiesti uuele tasemele.

Aleksander organiseeris Rootsi endiste o-koondise liikmete reisi Kanadasse, kus nad korraldasid koolitusi ja joonistasid Kanada esimese värvorienteerumiskaardi. Üritusest kasvas välja iga-aastane kevadine orienteerumislager kogu Kanada ja USA põhjaosa o-liidrite osavõtul.

Aastast 1972 kuni oma surmani 1976. aastal töötas Aleksander Peepre Kanada Orienteerumisföderatsiooni presidendina. Tema heade suhete tõttu tervishoiuministriumiga sai orienteerumine tol ajal Kanadas rohkelt toetusi.

Kogu elu tegeles Sass aktiivselt ka muu spordiga, olles tegev murdmaa- ja mäesuusatamise, võimlemise ja paljude teiste alade treenerina. Ta surma järel asutati Kanadas temanimeline mälestusfond, mis siiaaani toetab noortesporti. Nimetatud fondi abil korraldatakse ka Sass Peepre noortelaagrit, kuhu on viimastel aastatel kogunenud noored mitte ainult Kanadast ja USA-st, vaid ka Euroopast, Aasiast ja Uus-Meremaalt.

Ted de St. Croix' artikli põhjal
JÜRGEN EINPAUL

Eesmärk: Parimate nõõriraja planeerijate selgitamine.

Ülesanne: Planeerida kaardile korrektne 3–3,5 km pikkune nõõrirada.

Osavõtt: Raja planeerimisest võivad osa võtta kõik orienteerujad vaatamata soole, võistlusklassile, nahavärvile või usutunnistusele.

Vormistamine: IOF standardmärkidega.

Hindamine: Hindavad neli sõltuvat eksperti:

2 endist nõõriraja jooksjat;
2 nõõriraja planeerijat.

Hindamise alused: Raja maksimumindeks on 50 punkti, sellest moodustavad etapid 30, start-finiš 5, legendid 5, vormistus 5 ja rajaplaneering 5 punkti. Raja planeerimisel tuleb kasutada kõiki maastiku poolt pakutavaid võimalusi.

Muud tingimused:

- Finišipaik on etteantud (vt kaarti);
- Startipaik on vabalt valitav;
- Raja pikkus peab olema 3–3,5 km;
- Raja planeerimiseks on soovitatav kasutada ajakirjas trükitud kaarti ja

selle koopiat. Sellele, kes soovib oma võistlustöö hindamisele saada, saadame postiga koju uue kaardi puhtaks vormistamiseks. Kaardi saamiseks tuleb teatada oma aadress kas telefonitsi 050 68 377 (Sixten Sild) või e-postiga aadressil sarmite@hotmail.ee;

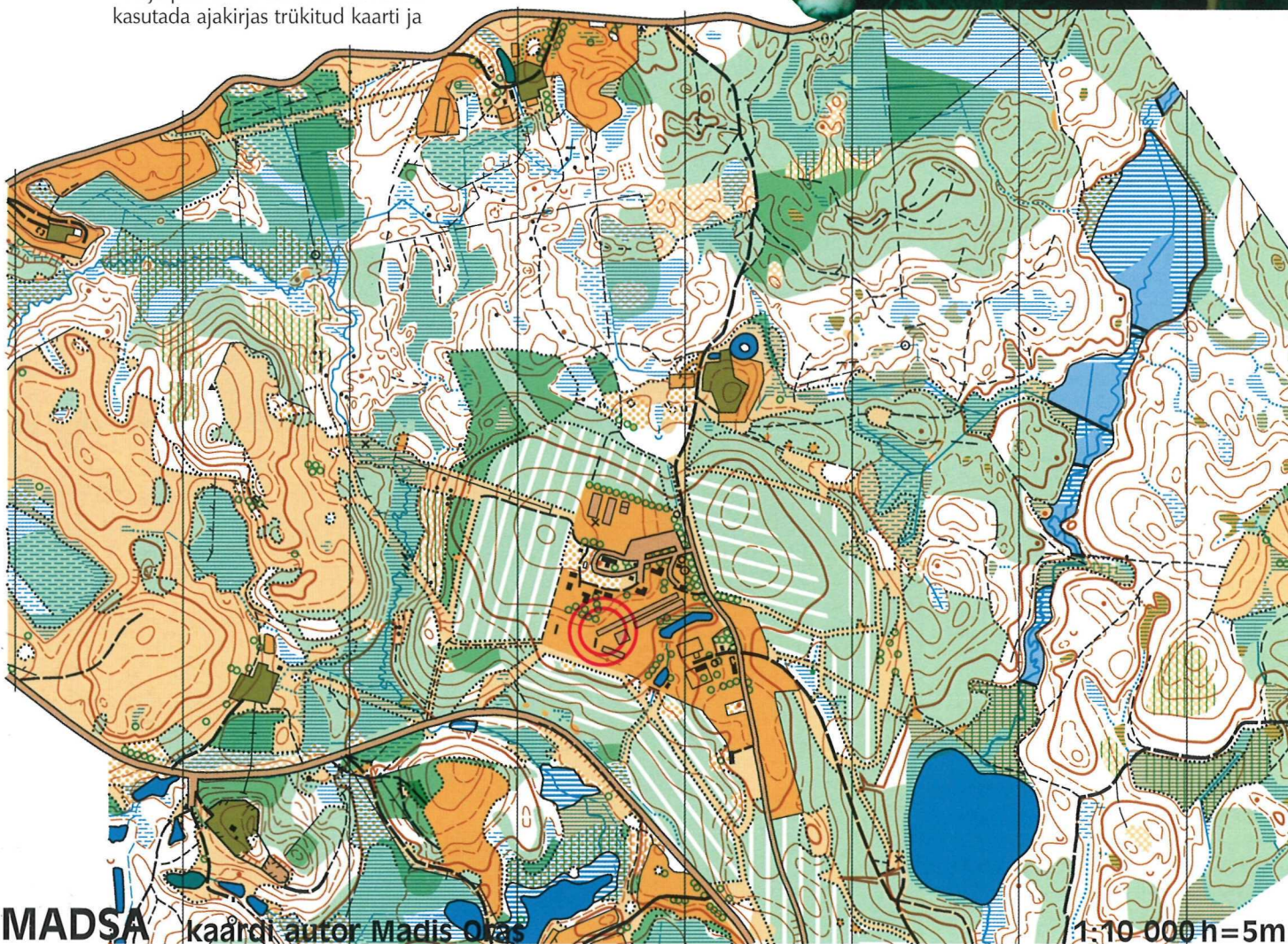
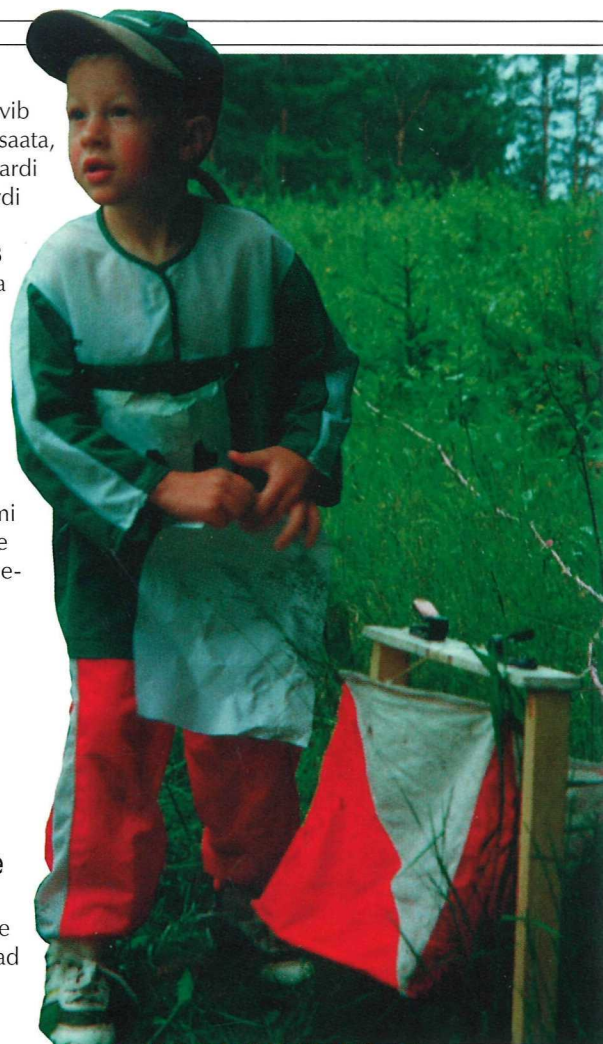
- Võistlustööde ärasaatmise tähtaeg on 20. märts (postitempli kuupäev);
- Võistlustööle lisada oma varjunimi ning tööga panna kaasa teine, kinnine ümbrik, milles on kirjas sama varjunimi ning selle all võistleva inimese pärisnimi, aadress, telefon ja e-post (selle olemasolul);

Võistlustööd saata aadressil:

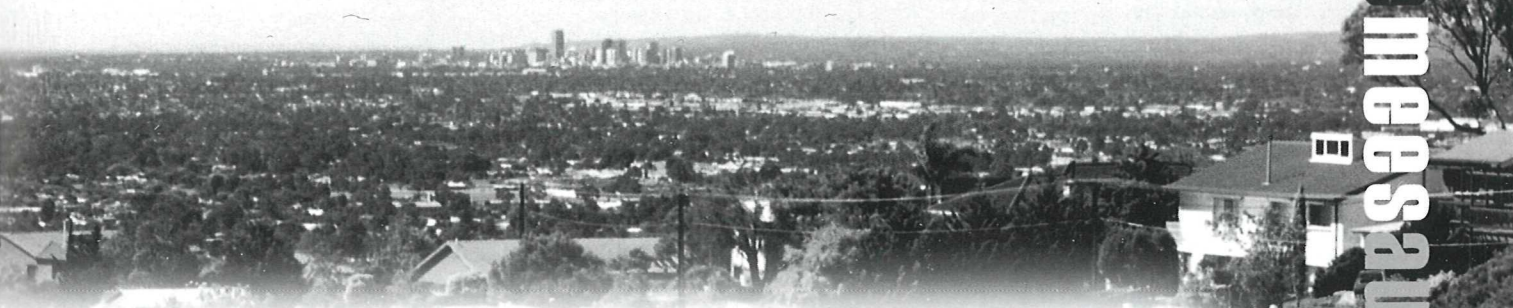
Sarmite Sild
Kose 9-11
Võru 65502

Tulemuste avaldamine ja auhinnad:

Võistlustulemused avaldatakse ajakirjas Orienteeruja, parimad tööd saavad auhinnatud.

Adelaide linn – taamal paistab City

Tervitusi lõunapoolkeralt

FOTOD AUTORI ERAKOGUST

SANDER VAHER

Sander Vaher on OK Põlva Kobrase noor täht, kes möödunud suvel saavutas vaid 17-aastasena juunioride MM-il lühirajal 12. koha. Sügisest läks noormees aga maailma avastama – pea aastaks Austraaliasse õppima.

Linn, kus ma elan – Adelaide – on ühe miljoni elanikuga Lõuna-Austraalia osariigi pealinn, mis asub Adelaide mägede ja St. Vincent lahe vahel vahemerelises kliimavöötmes. Adelaide'i südameks on City'ks kutsumatav linnaosa suurusega miil korda miil. City't ümbritseb parkide ala. Adelaide keskusest lõuna suunas jäävad peamiselt madalad elumajad ja suvitusasutused, põhja poole aga tehased ja tööstused. Mina elan City'st 10km edelas Glenelg'i linnaosa lähedal. Sinna viib nii kiirtee (Anzac Highway – see nimi on pandud esimeses maailmasõjas hukkunud sõdurite austuseks) kui ka Adelaide'i ainuke trammitee. Sõit võtab viimasel aega umbes 40 minutit.

Adelaide'i jõudsin läbi viie lennujaama umbes 20 lennukis veedetud tunni järele. Ajavahega (Eestist oleme pärast sügisest kellakeeramist ees 8,5 tundi) probleeme ei tekkinud – kohalejõudmisest järgmisel päeval ärkasin kell 11 ja olingi aklimatiseerunud. Esimese nädala elasin pere-majutuses. Sellesse perre kuulusid pereisa – austraallane (Homer Simpsoni identne koopia), pereema – madagaskarlanna, kes rääkis väga raskesti arusaadavat prantsuse aksendiga inglise keelt, ning nende teismeline poeg Fabian.

Pärast ühte nädalat majutati mind ühikasse (*Boarding House*), kus elasin järgmised kaks kuud. Mul oli ühe-kohaline tuba, nelja peale vannituba, WC ja köök (viimane on küll täiesti mõttetu, sest süüa saab kooli-

päevadel 5, nädalavahetustel 3 – 4 korda). Algul tundus sealne elu äärmiselt ebamugav – nii palju reegleid, mida tuleb täita. Näiteks peab iga kord ühikast lahkudes – kasvõi poodi või trenni minnes – andma allkirja ja üle nelja tunni pole 11. klassi õpilasel lubatud üldse üksinda väljas olla. Siis tuleb veel õppida, tennis käia jne. Ometi hakkasin ma paari nädalaga süsteemist aru saama ja mulle hakkas seal kohe päris meeldima.

LÜHIDALT PÄEVAPLAANIST. Kohustuslikud osad klassikalisest koolipäevast on: 7:15 – äratus, 7:30 – hommikusöök (toimub koolivormis ja algab Jumala tänamisega), 8:30 – klassijuhataja tund (v.a esmaspäev ja neljapäev, mil selle asemel on kabelis jumalateenistus), 9:00 – esimene tund, 9:55 – teine tund (tavaliselt on need kaks ühendatud üheks tunniks, mis kestab koos viieminutilise vahejaga 1:40), 10:45 – “Morning Tea” (see tähendab tavaliselt ühte prisket pirukat), 11:10 – kolmas ja neljas tund, 12:55 – lõunasöök, 13:40 – viies ja kuues tund, 15:25 – vaba aeg, 18:00 – õhtusöök (algab jällegi palvega), 19:00 – 22:00 õppimine, mille sees on veel ka 15-minutiline “õhtuvõileib”, 23:00 – öörahu 11. ja 12. klassile (noorematel klassidel algab see tund aega varem). Laupäev on samasugune, puudub ainult kool ja kohustuslik õppimine aeg. Pühapäeval on pärast hommikusööki kohustuslik jumalateenistus ja õhtul jällegi õppimine.

Trenni teen ma tavaliselt 2 korda päevas – hommikul ärkan kell 6.10, lähen jooksma ning 6.50 olen tagasi.

Võimlen veidi, käin dušši all ja lähen kell 7.20 algavale hommikusöögile. Teist korda lähen trenni pärast kooli ehk alates poole neljast.

Austraalia suvi on kuum – vahel koguni +38 C, õnneks on ookean lähedal ja jahutuseks saab ujumas käia. Halb on see, et *unitid* (elamisruumid) on plekk-katuse ja siseõuega, kus õhk ei liigu – õhtul kell 8 võib kiviplaadidel veel mune praadida! Tennistrenni viidi sellise ilmaga üle sisesaali, kuna väljas on kõndimisega probleeme. Aga muidu on *cool*: jooksin kord vähemalt 28-kraadise kuumusega mööda kanali kallast ja seal peesitasid pingviinid – muidugi mitte nagu Lolo ja Pepe, aga mingid pingviinilaadsed olendused igatahes. Orienteerumisraja olen ma umbes 3 korda niimoodi lõpetanud, et kangurudega pole kohtunud.

20. detsembri seisuga olen ma osalenud sellistel tähtsamatel orienteerumise seotud üritustel: Austraalia MV rattaorienteerumises (tavarada ja sprint) Bendigos ja sellega koos poolenädalane laager Victoria osariigis ning Lõuna-Austraalia MV rattaorienteerumises tavarajal ja orienteerumisjooksus lühirajal. Viimane võistlus aga ei läinud arvesse, kuna temperatuur oli +38 C, võistlemiseks lubatud ülempiir aga +35 C, niisiis toimus ainult avatud raja jooks.

Lisaks sellele olen osa võtnud umbes kuuest teispäevakulaadsest võistlusest. Tegelikult on siin praegu orienteerumises rahulik aeg, kuna hooaeg on talvel (st siis, kui põhjapoolkeralt on suvi).

Jõulud Austraalia moodi

Tulin RO võistlustelt tagasi oma *Boarding House*'i ja vaatasin, et mingi koertenäitus vist keset *Middle schooli* (keskastme) kooliõue – igatahes oli seal päris palju valgeid “vasikaid” (suuri koeri). Hiljem õue minnes selgus, et need koerad olid hoopis põhjapõdra rollis ja vinnasid ratastega saani mööda muru ringi – peeti *Middle schooli* jõulupidu! Jõuluvana rollis 31-kraadise kuumaga küll olla ei tahaks!

Austraalia stiilis koolisöökia.

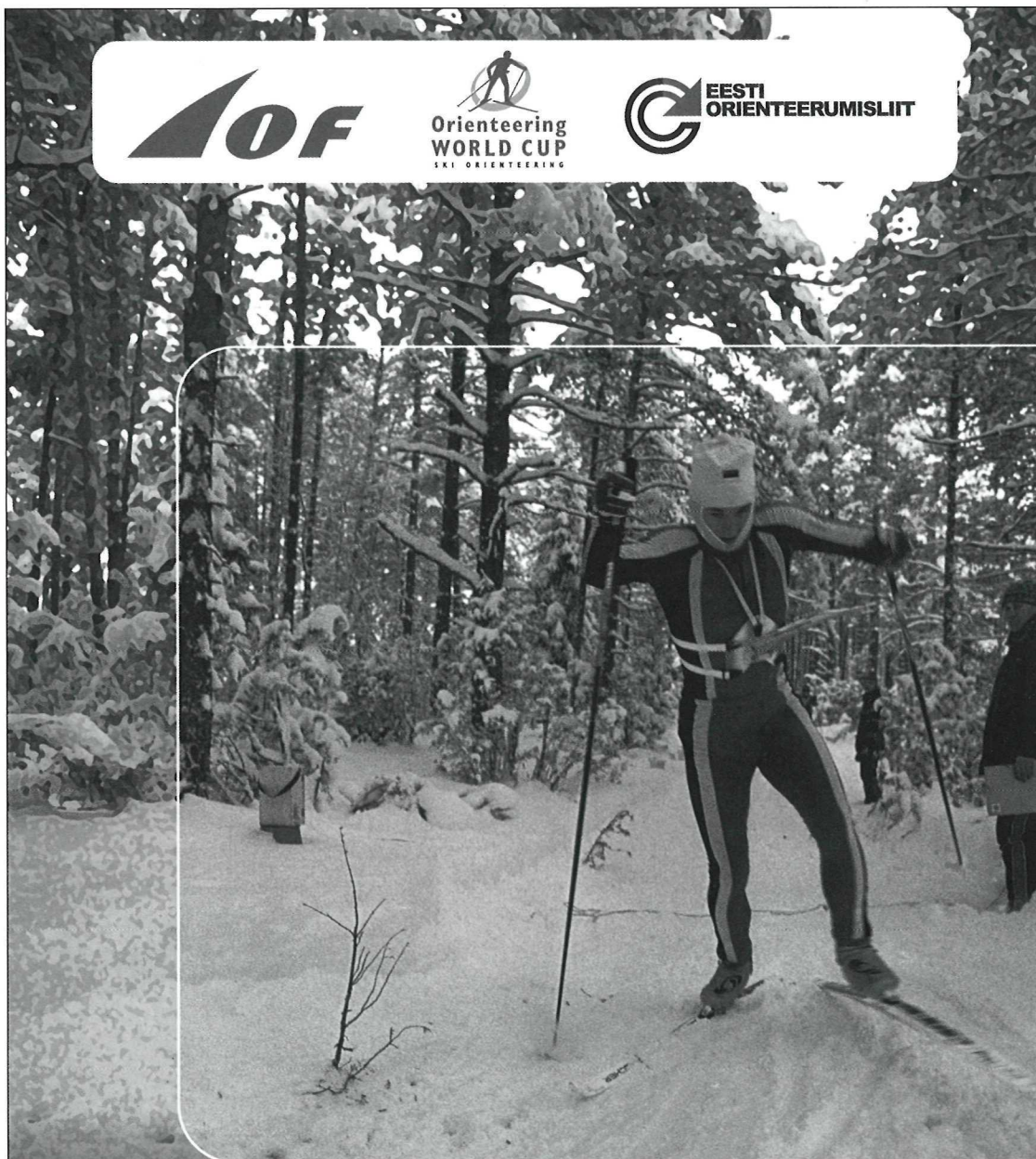

**EOL kuulutab välja
Orienteerumise Eesti meistrivõistluste medali ning EOLi lipu kavandite
konkursi**

MEDAL peaks olema universaalne, st kasutatav nii orienteerumisjooksu, rattaorienteerumise kui suusaorienteerumise meistrivõistlustel.
LIPU mõõtmed ei ole veel määratletud, vaid selle suurus valitakse välja saabuvate kavandite hulgast. Lipp peaks olema kujundatud selliselt, et ta oleks atraktiivne ja kasutatav nii sise- kui välisüritustel. Kasutada võib EOLi logo.

**Kavandid tuleb saata Eesti Orienteerumislüiit aadressil Regati 1, Tallinn, 11911 või e-mailile eol@spin.ee
Tähtaeg 31. märts 2003**

Parimate kavandite autoreid ootavad preemiad!

**Maailmakarikavõistluste 8. ja 9. etapp &
Veterandide maailmameistrivõistlused
suusaorienteerumises**

World Cup & WMOC in Ski-orienteeing

27.02.-02.03.2003 Võru, Haanja

Põlva maakonna lahtised MV suusaorienteerumise sprindis

01. märts 2003 Mammaste

Aeg ja koht: 01.märts sprint

Start kell 11.00 Mammaste suusastaadionil (3 km Põlva kesklinnast, tähistuse algus Põlva-Tartu ringteelt).

Maastik ja kaart: Mammaste suusarajad kahel pool Ora jõe, kaardi suurus A4.

Võistlusklassid: HD 14, 16, 18, 21, 40, 50, 60, 65

Stardimaksud: Täiskasvanud Põlva Maakonnast 40.-/päev

väljastpoolt 80.-

Noored Põlva Maakonnast 20.-

väljastpoolt 40.-

Autasustamine: Kõigi vanuseklasside 3 paremat autasustatakse medali ja diplomiga, võitjaid lisaks kingitusega.

Rajad: Võitja ajad klassides 12-15 minutit

Registreerimine: Kuni 20.veebruari IVK kaudu või aadressil Võru t.3 63308 Põlva, e-mail: . Registreerimisega koos tasuda osavõtumaks OK Põlva Kobras a/a 1120074588 Hansapank, kood 767.

Lisainfo: Registreerimisel teatada SI-kaardi number, kui see erineb EOL andmebaasis olevast või kaardi rentimissoov. Renditasu 20.-kr. päev Parkimistasu 10.- EEK

Võistluse peakorraldaja Katrin Viilu Tel.051 77942; 079/94288 (õhtul), 079/93332 (päeval)

Rajameister Nikolai Järveoja tel.050 34 368

Eesti MV suusaorienteerumise sprindis ja lühirajal

07.–08. märtsil 2003.a Võrumaal Käärakul

AJAKAVA:

07.03 kell 15.00 Sprindi stardi algus

08.03 kell 11.00 Tavaraja stardi algus

VÕISTLUSKLASSID:

Sprint ja tavarada:

HD14,16,18,20,21,35,40,45,50; H55,H60

OSAVÕTUMAKSUD:

võistlus-

klass sprint lühirada

H14 30 30

H16 30 30

H18 30 30

H20 60 60

H21 120 120

H35 80 80

H40 80 80

H45 80 80

H50 80 80

H55 80 80

H60 80 80

D14 30 30

D16 30 30

D18 30 30

D20 60 60

D21 80 80

D35 80 80

D40 80 80

D45 80 80

D50 80 80

MAASTIK JA KAART:

Tüüpiline Haanja kuplistik. Kuplite vahel sood ja sookesed. Keskmine kuni tihe radade võrk.

Lageda osakaal maastikul 30%. Kõrguste vahe

ühel nõlval kuni 60m. Valdaval osal maastikust

uus kaardistus. Kaardi mõõtkaava sprindis

1:10000, tavarajal 1:15000, h 5m.

VÕISTLUSKESKUS:

Kääraku spordibaasis, 23 km Võrust lõunas.

Tähistus võistluskeskusesse Võru-Haanja-

Ruusmäe maantee 20. kilomeetrilt, enne

Plaani küla.

FINIŠ:

Mõlemal päeval võistluskeskuses.

VÕISTLUSNUMBRID:

Võistlusnumbreid ei kasutata.

MÄRKESÜSTEEM:

Sportident (SI). SI pulga rent: Soovist teatada

võistlustele registreerimisel, pulga saab

võistluskeskuse mandaadist.

PARKIMINE:

Parkimistasu: auto 10.- päev, buss 25.-päev.

MAJUTAMINE:

- Kubja hotell ja Haanjamehe talu — tel 078 22341

- Võru Spordikooli külalistemaja, Jaanimäe spordibaas ja põrandamajutus Võrus - tel 050 33447

- Hermes külalistemaja — tel. 078 21326

Karin Laine kodumajutus Rõuges tel. 078 59198

- Muud Võrumaa majutusasutused — küsida

Võru turismi l-punktist 078 21881

REGISTREERIMINE:

Kuni 01.märtsini 2003.a läbi Interneti Võistluskeskuse (<http://www.sportnet.ee/ivk/>), viited EOL-i või OK Võru koduleheküljelt), e-posti aadressil sixteen@hot.ee, faksil (078)28836. Koos registreerimisega tasuda osavõtumaks orienteerumisklubi Võru arvel-dusarvele nr. 10402006021008 Eesti Ühispan-gas.

KORRALDAJA:

OK VÕRU, peakorraldaja Sixten Sild

050 68377

XIII Peko Kevad

12.–13. aprill 2003.a Värskas

AEG JA KOHT:

12.–13. aprill 2003 Värskas

VÕISTLUSALA:

Tavarada + lühendatud tavarada

MAASTIK JA KAART:

Seis 2002.a.sügis 1:10 000 h 2,5 m.Kaardi autorid A.Leesik, K.Kalm. Esmakaardistatud maastikku umbes 3 km². Mets valdavalt hea kuni keskmise läbitavusega ja väga hea nähtavusega. Reljeef keskmiselt kuni tugevalt liigestatud. Maastik suhteliselt kuiv.

KOHALESÕIT:

Värskast 6 km Saatse suunas.Tähistus algab

Värskast.

VÕISTLUSKLASSID:

8NR, 10NR, 12, 14, 16, 18, 20, 21A, 21B, 35,

40, 45, 50, H55, 60, 65

PEAKORRALDAJA:

Raul Kudre

PROGRAMM:

Laupäev 12.04.2003 Tavarada, start 12.00

Pühapäev 13.04.2003 Lühendatud tavarada,

start 11.00

MÄRKESÜSTEEM:

Kasutusel SI-süsteem.

Registreerimisel teatada oma SI-number. SI-

kaarti on võimalik rentida korraldajalt

20krooni päev.

STARDIMAKSUD:

HD8–14 20.-/päev

HD16–20, 60 35.-/päev

HD21–55 55.-/päev

Registreerimine:05. aprillini 2002 IVK-s või e-mailil: raul48@hotmail.ee

Stardimaks kanda üle Värskas OK PEKO arvele

nr 1120074669 Hansapangas. Hilinejatele

kahekordne stardimaks.

MAJUTUS:

Ettetellimisel

- Värskas sanatoorium (hotell) — tel 079 64666,

hind kuni 250.-/öö

- Hirvemäe puhkekeskus — tel 079 76105,

hind kuni 250.-/öö

- Värskas külalistemaja — tel 079 64635, hind

kuni 200.-/öö

- Põrandamajutus — tel 079 64756, hind

25.-/öö

- Puhkemaja (kuni 8 kohta) — tel 079 64756,

hind 500.-/maja

PARKIMINE:

10.- EEK/päev

AUHINNAD:

Vastavalt osavõtjate arvule kahe päeva sum-

mas.Kõikidele nooirajal jooksjatele väike

auhind.

LISAINFO:

Raul Kudre 079 64756, 05256695

HIITOSUUNNISTUSKARTTA
SAUVAMÄKI
HANKASALMI
1:12 500 / 5 m

Suunnistustyövälinen
HANKASALMEN KUNTA
on tukenut tämän kartan valmistamista

World Ranking Event & Hiihtosuunnistuksen MC- ja nuorten MM-katsaus 1.-2.2.2003

- URAT
- Kapea ura, 50-70cm (51,3km)
  - Kapea luistelu 1,5-2m (12,8km)
  - Levälli luistelu >2m (4,4km)
  - Lingottu tie (10,0km)

Kilpailu-uria: n.78km

Hiitosuunnistuskartta 020703
Kartan tekijä: Pentti Korhonen 9/02
Kartan ja painatus: Juhana Niivakoski 10/02-01/03
Kartan tarkistus: Pentti Korhonen
Tuotettu: Hankasalmi Kunta

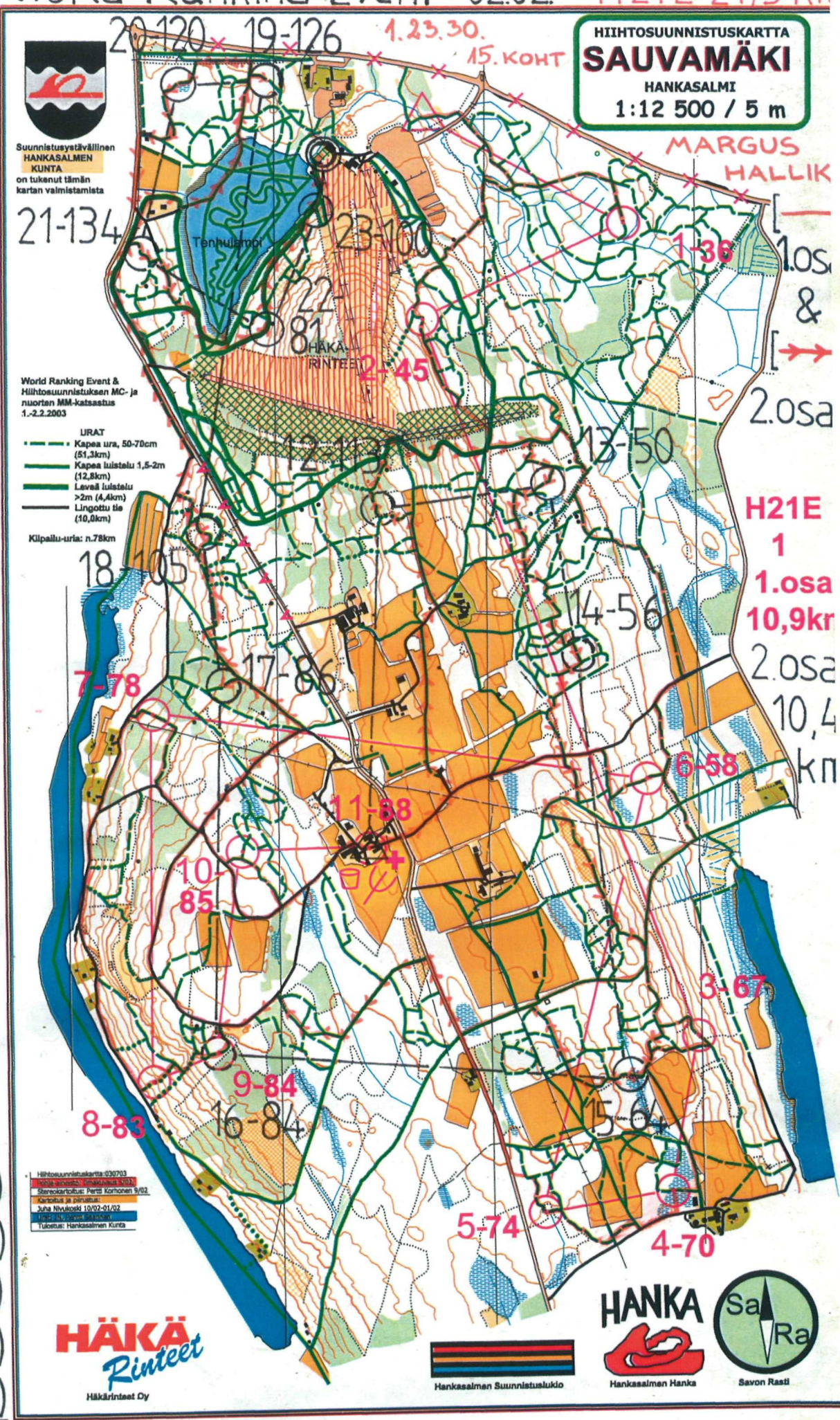
HÄKÄ
Rinteet
Häkärinteet Oy

Hankasalmi Suunnistuskilto

HANKA
Hankasalmi Hanka

- 6, lumesadu;
52 vöistlejat;
2. startija
1. 2.29. (32)
  2. 4.41. (21)
  3. 9.49. (21)
  4. 2.29. (16)
  5. 2.17. (32)
  6. 5.10. (16)
  7. 6.12. (10)
  8. 3.38. (14)
  9. 2.21. (9)
  10. 2.38. (8)
  11. 1.51. (16)
  12. 4.43. (18)
  13. 2.53. (7)
  14. 2.50. (16)
  15. 6.41. (25)
  16. 5.21. (18)
  17. 3.58. (17)
  18. 1.51. (5)
  19. 5.10. (12)
  20. 1.06. (22)
  21. 2.01. (22)
  22. 2.03. (13)
  23. 0.50. (23)
  - F. 0.28. (4)

MARGUS HALLIK
1. osa & 2. osa
H21E
1
1. osa
10,9kr
2. osa
10,4
kn